

Els vigilants municipals I

Normativa i funcions bàsiques

Eduard Caula Paretas

Llicenciat en Dret i Graduat en Estudis Jurídics

Gregori Martínez Cantero

Llicenciat en Dret i Llicenciat en Criminologia

ESQUEMA DEL CURS

TEMA 1

LA CONSTITUCIÓ ESPANYOLA. DRETS FONAMENTALS I LLIBERTATS. BREU REFERÈNCIA A L'ESTATUT DE CATALUNYA.

.....

TEMA 2

L'ADMINISTRACIÓ LOCAL. LLEI DE BASES DE RÈGIM LOCAL. EL MUNICIPI, L'ALCALDE, EL PLE, LA JUNTA DE GOVERN. LES COMPETÈNCIES MUNICIPALS.

.....

TEMA 3

CLASSES DE PERSONAL DELS ELS LOCALS. DRETS I DEURE DELS FUNCIONARIS.

.....

TEMA 4

L'ACTE ADMINISTRATIU. CONCEPTE I CLASSES. EL PROCEDIMENT ADMINISTRATIU COMÚ.

.....

TEMA 5

EL VIGILANT MUNICIPAL. OBJECTIUS I FUNCIONS BÀSIQUES. L'ACTUACIÓ EL VIGILANT. LA FUNCIÓ PREVENTIVA, REPRESSIVA I SOCIAL.

.....

TEMA 6

LA LLEI ORGÀNICA 2/1986 DE 13 DE MARÇ DE FORCES I COSSOS DE SEGURETAT. LA LLEI 16/1991 DE 10 DE JULIOL DE POLICIES LOCALS.

.....

TEMA 1

LA CONSTITUCIÓ ESPANYOLA. DRETS FONAMENTALS I LLIBERTATS.

BREU REFERÈNCIA A L'ESTATUT DE CATALUNYA.

1.1 . La promulgació i l'estructura de la Constitució Espanyola

La Constitució va ser aprovada per les Corts en sessions plenàries del Congrés dels Diputats i del Senat celebrades el 31 d'octubre de 1978; ratificada pel poble espanyol en referèndum de 6 de desembre de 1978, i sancionada per S. M. el Rei davant les Corts el 27 de desembre de 1978. Finalment el 29 de desembre va entrar en vigor al ser publicada al Butlletí Oficial de l'Estat (BOE) a tenor al disposat a la Seva Disposició Final.

La seva estructura és la següent:

Preàmbul

Títol preliminar

Títol primer – drets i deure fonamentals

capítols V. El capítol II en dues seccions

Títol segon - corona

Títol tercer- de les corts

capítols II

Títol quart - del govern i de l'administració

Títol cinquè- de les relacions del govern i de les corts

Títol sisè – del poder judicial

Títol setè – economia i hisenda

Títol vuitè – de l'organització territorial de l'estat

capítols III

Títol novè – del tribunal constitucional

Títol desè- reforma constitucional

Té un total de 169 articles.

4 disposicions addicionals

9 disposicions transitòries

Disposició derogatòries

Disposició derogatòria

Disposició finals

Disposició final

1.2.- Les característiques de la Constitució

La Constitució Espanyola (CE, en endavant) es caracteritza per:

- a) La seva codificació es un sol text, es a dir, és una Constitució tancada, a diferència de les Lleis Fonamentals que va venir a substituir.
- b) La seva extensió es fruit del seu propi pragmatisme, a diferència d'altres constitucions occidentals, de breu contingut i, pel mateix, més flexibles als canvis i evolució política dels règims a que s'aplica.
L'extensió es deu a més, al laboriós consens entre les diferents forces polítiques a l'elaborar la, el que queda reflectit en nombrosos articles del text constitucional senyaladament com anirem comentant.
La contrapartida a aquesta extensió i al seu caràcter consensuat es la dificultat en la seva interpretació i aplicació, resultant fonamental, a aquests efectes, la intervenció del Tribunal Constitucional, intèrpret suprem de la CE, segons l'article 1 de la seva llei reguladora (la llei Orgànica 2/1979, de 3 d'octubre), que ha vingut depurant, amb la doctrina continguda en el seus pronunciaments, el seu abast i significat.
- c) La seva rigidesa, és a dir, la impossibilitat de modificar-la a través del procediments legislatius ordinaris, regulant el seu Títol X els mecanismes de reforma.
- d) L'establiment , com a forma política de l'Estat, la monarquia parlamentària.
- e) La configuració de l'Estat com unitari regional i no federal.

Finalment la CE, tot i que no exempta d'originalitat, s'ha basat en d'altres Constitucions històriques , com l'Espanyola de 9 de desembre de 1931, i del nostre entorn, amb la Llei Fonamental de Bonn de 1949, la Constitució Italiana de 1947, etc.. sense oblidar els textos internacionals com la Declaració Universal de Drets Humans, el Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals, adoptat a Roma el 4 de novembre de 1950, en d'altres.

Activitat número 1

Relaciona mitjançant fletxes els següents esdeveniments segons els seves dates corresponents

31 d'octubre de 1978	Es va sancionar i promulgar pel Rei la CE
6 de desembre de 1978	La CE es va publicar al BOE i va entrar en vigor
27 de desembre de 1978	Es va aprovar per de les dues cambres el text Constitucional Espanyol

29 de desembre de 1978

Es va aprovar per referèndum la CE

1.3.- El seu preàmbul

Molt breument comentarem que constitueix una declaració solemne i de gran força política. Deixa preveure una filosofia de llibertat i un horitzó d'una societat democràtica més progressiva.

1.4.- El títol preliminar

El podríem qualificar com l'avantsala de la CE, en el que es recullen preceptes de gran importància capital com els articles 1,2 i 9, junt a d'altres preceptes que no han trobat una incardinació al llarg del text constitucional, i que, per la seva generalitat, s'han agrupat sota aquesta rúbrica.

Article 1

- 1. Espanya es constitueix en un Estat social i democràtic de Dret, que propugna com a valors superiors del seu ordenament jurídic la llibertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític.*
- 2. La sobirania nacional resideix al poble espanyol, del que emanen els poders de l'Estat.*
- 3. La forma política de l'Estat espanyol és la Monarquia parlamentària.*

Article 2

La Constitució es fonamenta en la indissoluble unitat de la Nació espanyola, pàtria comuna i indivisible de tots els espanyols, i reconeix i garanteix el dret a l'autonomia de les nacionalitats i regions que la integren i la solidaritat entre totes elles.

Article 9

1. Els ciutadans i els poders públics estan subjectes a la Constitució i a la resta de l'ordenament jurídic.
2. Correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguin reals i efectives; remoure els obstacles que impedeixin o dificultin la seva plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social.
3. La Constitució garanteix el principi de legalitat, la jerarquia normativa, la publicitat de les normes, la irretroactivitat de les disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets individuals, la seguretat jurídica, la responsabilitat i la interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics.

Activitat número 2

Indica si les següents qüestions son verdaderes o falses

Espanya és un Estat Social i democràtic de Dret

Verdader   Fals

Els valors superiors del nostre ordenaments són la llibertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític

Verdader   Fals

La sobirania nacional resideix en el Govern Espanyol, del que emanen els poders de l'Estat

Verdader   Fals

La forma política de l'Estat espanyol és la Monarquia Constitucional

Verdader   Fals

La resta dels articles d'aquest títol son els següents:

Article 3

1. El castellà és la llengua espanyola oficial de l'Estat. Tots els espanyols tenen el deure conèixer-la i el dret a usar-la.
2. Les altres llengües espanyoles seran també oficials en les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus Estatuts.
3. La riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció.

Article 4

1. La bandera d'Espanya està formada per tres franges horitzontals, vermella, groga i vermella, sent la groga de doble amplària que cadascuna de les vermelles.
2. Els Estatuts podran reconèixer banderes i ensenyes pròpies de les Comunitats Autònomes. Aquestes s'utilitzaran al costat de la bandera d'Espanya als seus edificis públics i en els seus actes oficials.

Article 5

La capital de l'Estat és la vila de Madrid.

Article 6

Els partits polítics expressen el pluralisme polític, concorren a la formació i manifestació de la voluntat popular i són instrument fonamental per a la participació política. La seva creació i l'exercici de la seva activitat són lliures dins del respecte a la Constitució i a la llei. La seva estructura interna i funcionament hauran de ser democràtics.

Article 7

Els sindicats de treballadors i les associacions empresarials contribueixen a la defensa i promoció dels interessos econòmics i socials que els són propis. La seva creació i l'exercici de la seva activitat són lliures dins del respecte a la Constitució i a la llei. La seva estructura interna i funcionament hauran de ser democràtics.

Article 8

1. Les Forces Armades, constituïdes per l'Exèrcit de Terra, l'Armada i l'Exèrcit de l'Aire, tenen com a missió garantir la sobirania i independència d'Espanya, defensar la seva integritat territorial i l'ordenament constitucional.

2. Una llei orgànica regularà les bases de l'organització militar conforme als principis de la present Constitució.

Activitat 3

Assenyala quin dels següents no és un dels principis del nostre ordenament jurídic:

- Legalitat
- Publicitat de les normes
- Retroactivitat de les disposicions sancionadores restrictives de drets individuals.

Recordi que

Principis	Article	Text
Estat de Dret	1.1	<i>Espanya es constitueix en un Estat social i democràtic de Dret, que propugna com a valors superiors del seu ordenament jurídic la llibertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític.</i>
Estat Democràtic	1.1	<i>Espanya es constitueix en un Estat social i democràtic de Dret, que propugna com a valors superiors del seu ordenament jurídic la llibertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític.</i>
Estat Social	1.1	<i>Espanya es constitueix en un Estat social i democràtic de Dret, que propugna com a valors superiors del seu ordenament jurídic la llibertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític.</i>
Estat Autonòmic	2	<i>La Constitució es fonamenta en la indissoluble unitat de la Nació espanyola, pàtria comuna i indivisible de tots els espanyols, i reconeix i garanteix el dret a l'autonomia de les nacionalitats i regions que la integren i la solidaritat entre totes elles.</i>
Monarquia Parlamentària	1.3	<i>La forma política de l'Estat espanyol és la Monarquia parlamentària.</i>

1.5.- Títol primer. Els drets fonamentals

Tracta dels drets i deures fonamentals, començant per la declaració general de l'article 10 conforme el que:

Article 10

1. *La dignitat de la persona, els drets inviolables que li són inherents, el lliure desenvolupament de la personalitat, el respecte a la llei i als drets dels altres són fonaments de l'ordre polític i de la pau social.*

2. *Les normes relatives als drets fonamentals i a les llibertats que la Constitució reconeix s'interpretaran de conformitat amb la Declaració Universal de Drets*

Humans i els tractats i acords internacionals sobre les mateixes matèries ratificats per Espanya.

La resta d'articles s'agrupen en els següents cinc capítols:

El capítol primer, dedicat als espanyols i estrangers, amb tres articles que tracten:

Article 11

- 1. La nacionalitat espanyola s'adquireix, es conserva i es perd d'acord amb l'establert per la llei.*
- 2. Cap espanyol d'origen podrà ser privat de la seva nacionalitat.*
- 3. L'Estat podrà concertar tractats de doble nacionalitat amb els països iberoamericans o amb aquells que hagin tingut o tinguin una particular vinculació amb Espanya. En aquests mateixos països, tot i que no reconeguin als seus ciutadans un dret recíproc, podran naturalitzar-se els espanyols sense perdre la seva nacionalitat d'origen.*

Article 12

Els espanyols són majors d'edat als divuit anys.

Article 13

- 1. Els estrangers gaudiran a Espanya de les llibertats públiques que garanteix el present Títol en els termes que estableixin els tractats i la llei.*
- 2. Solament els espanyols seran titulars dels drets reconeguts en l'article 23, excepte el que, atenent a criteris de reciprocitat, pugui establir-se per tractat o llei per al dret de sufragi actiu i passiu en les eleccions municipals.*

número 2 de l'article 13 redactat conformi Reforma Constitucional de 27 d'agost de 1992 («B.O.I.» 28 agost). Vigència: 28 agost 1992

- 3. L'extradició només es concedirà en compliment d'un tractat o de la llei, atenent al principi de reciprocitat. Queden exclosos de l'extradició els delictes polítics, no considerant-se com a tals els actes de terrorisme.*
- 4. La llei establirà els termes en què els ciutadans d'altres països i els apàtrides podran gaudir del dret d'asil a Espanya.*

El capítol Segon que es dedica als drets i llibertats en el seu títol I, i trobem en els seus 5 capítols:

- a) Segon : Drets i llibertats que abasta els articles 14 a 39, dividits, després de la menció general de l'article 14 en dues seccions
Secció 1 : Dels drets fonamentals i de les llibertats públiques. Articles 15 a 29
Secció 2 : Dels drets i deures dels ciutadans. Articles 30 a 38.
- b) Tercer : dels principis rectors de la política social i econòmica. Capítol on es recullen els drets socials. Articles 39 a 52

- c) Quart : De les garanties de les llibertats i drets fonamentals. Articles 53 i 54
- d) Cinquè : De la suspensió dels drets i llibertats (article 55).

1.5.2 .- Els drets

Article 10

1. La dignitat de la persona, els drets inviolables que li són inherents, el lliure desenvolupament de la personalitat, el respecte a la llei i als drets dels altres són fonaments de l'ordre polític i de la pau social.

2. Les normes relatives als drets fonamentals i a les llibertats que la Constitució reconeix s'interpretaran de conformitat amb la Declaració Universal de Drets Humans i els tractats i acords internacionals sobre les mateixes matèries ratificats per Espanya.

Article 14

Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler discriminació alguna per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

Article 15

Tots tenen dret a la vida i a la integritat física i moral, sense que, en cap cas, puguin ser sotmesos a tortura ni a penes o tractes inhumans o degradants. Queda abolida la pena de mort, excepte el que puguin disposar les lleis penals militars per a temps de guerra.

Article 16

1. Es garanteix la llibertat ideològica, religiosa i de culte dels individus i les comunitats sense més limitació, en les seves manifestacions, que la necessària per al manteniment de l'ordre públic protegit per la llei.

2. Ningú podrà ser obligat a declarar sobre la seva ideologia, religió o creences.

3. Cap confessió tindrà caràcter estatal. Els poders públics tindran en compte les creences religioses de la societat espanyola i mantindran les conseqüents relacions de cooperació amb l'Església Catòlica i les altres confessions.

Article 17

1. Tota persona té dret a la llibertat i a la seguretat. Ningú pot ser privat de la seva llibertat, sinó amb l'observança de l'establert en aquest article i en els casos i en la forma prevists en la llei.

2. La detenció preventiva no podrà durar més del temps estrictament necessari per a la realització dels esbrinaments tendents a l'esclariment dels fets, i, en tot cas, en el termini màxim de setanta-dues hores, el detingut haurà de ser posat en llibertat o a la disposició de l'autoritat judicial.

3. Tota persona detinguda ha de ser informada de forma immediata, i de manera que li sigui comprensible, dels seus drets i de les raons de la seva detenció, no podent ser obligada a declarar. Es garanteix l'assistència d'advocat al detingut en les diligències policials i judicials, en els termes que la llei estableixi.

4. La llei regularà un procediment de "habeas corpus" per produir la immediata posada a disposició judicial de tota persona detinguda il·legalment. Així mateix, per llei es determinarà el termini màxim de durada de la presó provisional.

Activitat 4

Relacioni amb fletxes els següents continguts de la Constitució amb la seva ubicació en el títol I

Dels drets fonamentals i de les llibertats públiques	Secció 2. Capítol II, articles 30 a 38
Dels principis rectors de la política social i econòmica	Capítol III, articles 39 a 52
De la suspensió dels drets i llibertats	Secció 1. Capítol II, articles 15 a 29
Dels drets i deures dels ciutadans	Capítol V, article 55.

Article 18

1. **Es garanteix el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.**

2. **El domicili és inviolable.** Cap entrada o registre podrà fer-se en ell sense consentiment del titular o resolució judicial, excepte en cas de flagrant delictes.

3. **Es garanteix el secret de les comunicacions** i, especialment, de les postals, telegràfiques i telefòniques, excepte resolució judicial.

4. **La llei limitarà l'ús de la informàtica** per garantir l'honor i la intimitat personal i familiar dels ciutadans i el ple exercici dels seus drets.

Article 19

Els espanyols tenen **dret a triar lliurement la seva residència i a circular pel territori nacional.**

Així mateix, tenen dret a entrar i sortir lliurement d'Espanya en els termes que la llei estableixi. Aquest dret no podrà ser limitat per motius polítics o ideològics.

Article 20

1. *Es reconeixen i protegeixen els drets:*

a) *A **expressar i difondre lliurement els pensaments, idees i opinions** mitjançant la paraula, l'escrit o qualsevol altre mitjà de reproducció.*

b) *A la producció i creació literària, artística, científica i tècnica.*

c) *A la llibertat de càtedra.*

d) *A comunicar o rebre lliurement informació veraç per qualsevol mitjà de difusió. La llei regularà el dret a la clàusula de consciència i al secret professional en l'exercici d'aquestes llibertats.*

2. *L'exercici d'aquests drets no pot restringir-se mitjançant cap tipus de censura prèvia.*

3. *La llei regularà l'organització i el control parlamentari dels mitjans de comunicació social dependents de l'Estat o de qualsevol ens públic i garantirà l'accés a dites mitjanes dels grups socials i polítics significatius, respectant el pluralisme de la societat i de les diverses llengües d'Espanya.*

4. *Aquestes llibertats tenen el seu límit en el respecte als drets reconeguts en aquest Títol, en els preceptes de les lleis que ho desenvolupin i, especialment, en el dret a l'honor, a la intimitat, a la pròpia imatge i a la protecció de la joventut i de la infància.*

5. *Només podrà acordar-se el segrest de publicacions, enregistraments i altres mitjans d'informació en virtut de resolució judicial.*

Article 21

1. ***Es reconeix el dret de reunió pacífica i sense armes.** L'exercici d'aquest dret no necessitarà autorització prèvia.*

2. *En els casos de reunions en llocs de trànsit públic i manifestacions es donarà comunicació prèvia a l'autoritat, que només podrà prohibir-les quan existeixin raons fundades de perturbació de l'ordre públic, amb perill per a persones o béns.*

Article 22

1. ***Es reconeix el dret d'associació.***

2. *Les associacions que persegueixin finalitats o utilitzin mitjans tipificats com a delictes són il·legals.*

3. *Les associacions constituïdes a l'empara d'aquest article hauran d'inscriure's en un registre únicament als efectes de publicitat.*

4. *Les associacions només podran ser dissoltes o suspeses en les seves activitats en virtut de resolució judicial motivada.*

5. *Es prohibeixen les associacions secretes i les de caràcter paramilitar.*

Article 23

1. *Els ciutadans tenen el **dret a participar en els assumptes públics**, directament o per mitjà de representants, lliurement triats en eleccions periòdiques per sufragi universal.*

2. *Així mateix, tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a les funcions i càrrecs públics, amb els requisits que assenyalin les lleis.*

Article 24

1. *Totes les persones tenen **dret a obtenir la tutela efectiva dels jutges i tribunals** en l'exercici dels seus drets i interessos legítims, sense que, en cap cas, pugui produir-se indefensió.*

2. *Així mateix, tots tenen dret al Jutge ordinari predeterminat per la llei, a la defensa i a l'assistència de lletrat, a ser informats de l'acusació formulada contra ells, a un procés públic sense dilacions indegudes i amb totes les garanties, a utilitzar els mitjans de prova pertinents per a la seva defensa, a no declarar contra si mateixos, a no confessar-se culpables i a la presumpció d'innocència.*

La llei regularà els casos en què, per raó de parentiu o de secret professional, no s'estarà obligat a declarar sobre fets presumptament delictius.

Article 25 (principi de legalitat)

1. *Ningú pot ser condemnat o sancionat per accions o omissions que al moment de produir-se no constitueixin delictes, falta o infracció administrativa, segons la legislació vigent en aquell moment.*

2. *Les penes privatives de llibertat i les mesures de seguretat estaran orientades cap a la reeducació i reinserció social i no podran consistir en treballs forçats. El condemnat a pena de presó que estigues complint la mateixa gaudirà dels drets fonamentals d'aquest Capítol, a excepció dels quals es vegin expressament limitats pel contingut de la fallada condemnatòria, el sentit de la pena i la llei penitenciària. En tot cas, tindrà dret a un treball remunerat i als beneficis corresponents de la Seguretat Social, així com a l'accés a la cultura i al desenvolupament integral de la seva personalitat.*

3. *L'Administració civil no podrà imposar sancions que, directa o subsidiàriament, impliquin privació de llibertat.*

Article 26

Es prohibeixen els Tribunals d'Honor en l'àmbit de l'Administració civil i de les organitzacions professionals.

Article 27

1. Tots tenen el **dret a l'educació**. Es reconeix la llibertat d'ensenyament.
2. L'educació tindrà per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de convivència i als drets i llibertats fonamentals.
3. Els poders públics garanteixen el dret que vas agafar als pares perquè els seus fills rebin la formació religiosa i moral que estigui d'acord amb les seves pròpies conviccions.
4. L'ensenyament bàsic és obligatòria i gratuïta.
5. Els poders públics garanteixen el dret de tots a l'educació, mitjançant una programació general de l'ensenyament, amb participació efectiva de tots els sectors afectats i la creació de centres docents.
6. Es reconeix a les persones físiques i jurídiques la llibertat de creació de centres docents, dins del respecte als principis constitucionals.
7. Els professors, els pares i, si escau, els alumnes intervindran en el control i gestió de tots els centres sostinguts per l'Administració amb fons públics, en els termes que la llei estableixi.
8. Els poders públics inspeccionaran i homologaran el sistema educatiu per garantir el compliment de les lleis.
9. Els poders públics ajudaran als centres docents que reuneixin els requisits que la llei estableixi.
10. Es reconeix l'autonomia de les Universitats, en els termes que la llei estableixi.

Article 28

1. Tots tenen **dret a sindicar-se lliurement**. La llei podrà limitar o exceptuar l'exercici d'aquest dret a les Forces o Instituts armats o als altres Cossos sotmesos a disciplina militar i regularà les peculiaritats del seu exercici per als funcionaris públics. La llibertat sindical comprèn el dret a fundar sindicats i a afiliar-se al de la seva elecció, així com el dret dels sindicats a formar confederacions i a fundar organitzacions sindicals internacionals o afiliar-se a les mateixes. Ningú podrà ser obligat a afiliar-se a un sindicat.
2. Es reconeix el dret a la vaga dels treballadors per a la defensa dels seus interessos. La llei que reguli l'exercici d'aquest dret establirà les garanties precises per assegurar el manteniment dels serveis essencials de la comunitat.

Article 29

1. Tots els espanyols tindran el **dret de petició individual i col·lectiva**, per escrit, en la forma i amb els efectes que determini la llei.
2. Els membres de les Forces o Instituts armats o dels Cossos sotmesos a disciplina militar podran exercir aquest dret només individualment i conformement al que es disposa en la seva legislació específica.

A partir de l'article 30, s'instauren els drets i deures que no són considerats drets fonamentals i per tant no gaudeixen de la seva especial protecció Constitucional.

Dels drets i deures dels ciutadans

Article 30

1. Els espanyols tenen el **dret i el deure defensar a Espanya**.
2. La llei fixarà les obligacions militars dels espanyols i regularà, amb les degudes garanties, l'objecció de consciència, així com les altres causes d'exempció del servei militar obligatori, podent imposar, si escau, una prestació social substitutòria.
3. Podrà establir-se un servei civil per al compliment de finalitats d'interès general.
4. Mitjançant llei podran regular-se els deures dels ciutadans en els casos de greu risc, catàstrofe o calamitat pública.

Article 31

1. Tots contribuiran al sosteniment de les despeses públiques d'acord amb la seva capacitat econòmica mitjançant un sistema tributari just inspirat en els principis d'igualtat i progressivitat que, en cap cas, tindrà abast confiscatori.
2. La despesa pública realitzarà una assignació equitativa dels recursos públics, i la seva programació i execució respondran als criteris d'eficiència i economia.
3. Només podran establir-se prestacions personals o patrimonials de caràcter públic conformement a la llei.

Article 32

1. L'home i la dona tenen **dret a contreure matrimoni amb plena igualtat jurídica**.
2. La llei regularà les formes de matrimoni, l'edat i capacitat per contreure-ho, els drets i deures dels cònjuges, les causes de separació i dissolució i els seus efectes.

Article 33

1. Es reconeix **el dret a la propietat privada i a l'herència**.
2. La funció social d'aquests drets delimitarà el seu contingut, d'acord amb les lleis.

3. Ningú podrà ser privat dels seus béns i drets sinó per causa justificada d'utilitat pública o interès social, mitjançant la corresponent indemnització i de conformitat amb el que es disposa per les lleis.

Article 34

1. Es reconeix el **dret de fundació** per a finalitats d'interès general, conformement a la llei.
2. Regirà també per a les fundacions el que es disposa als apartats 2 i 4 de l'article 22.

Article 35

1. Tots els espanyols tenen el **deure treballar i el dret al treball**, a la lliure elecció de professió o ofici, a la promoció a través del treball i a una remuneració suficient per satisfer les seves necessitats i les de la seva família, sense que en cap cas pugui fer-se discriminació per raó de sexe.
2. La llei regularà un estatut dels treballadors.

Article 36

La llei regularà les peculiaritats pròpies del règim jurídic dels Col·legis Professionals i l'exercici de les professions titulades. L'estructura interna i el funcionament dels Col·legis hauran de ser democràtics.

Article 37

1. La llei garantirà el **dret a la negociació col·lectiva laboral** entre els representants dels treballadors i empresaris, així com la força vinculant dels convenis.
2. Es reconeix el dret dels treballadors i empresaris a adoptar mesures de conflicte col·lectiu. La llei que reguli l'exercici d'aquest dret, sense perjudici de les limitacions que pugui establir, inclourà les garanties precises per assegurar el funcionament dels serveis essencials de la comunitat.

Article 38

Es reconeix **la llibertat d'empresa** en el marc de l'economia de mercat. Els poders públics garanteixen i protegeixen el seu exercici i la defensa de la productivitat, d'acord amb les exigències de l'economia general i, si escau, de la planificació.

Junt amb els drets enunciats, el Capítol III d'aquest Títol I reconeix una sèrie de drets denominats socials que venen recollits de l'article 39 al 52.

Article 39

1. Els poders públics asseguren la protecció social, econòmica i jurídica de la família.
2. Els poders públics asseguren, així mateix, la protecció integral dels fills, iguals aquests davant la llei amb independència de la seva filiació, i de les mares, qualsevol que sigui el seu estat civil. La llei possibilitarà la recerca de la paternitat.

3. Els pares han de prestar assistència de tot ordre als fills haguts dins o fora del matrimoni, durant la seva minoria d'edat i en els altres casos en què legalment procedeixi.

4. Els nens gaudiran de la protecció prevista en els acords internacionals que vetllen pels seus drets.

Article 40

1. Els poders públics promouran les condicions favorables per al progrés social i econòmic i per a una distribució de la renda regional i personal més equitativa, en el marc d'una política d'estabilitat econòmica. De manera especial realitzaran una política orientada a la plena ocupació.

2. Així mateix, els poders públics fomentaran una política que garanteixi la formació i readaptació professionals; vetllaran per la seguretat i higiene en el treball i garantiran el descans necessari, mitjançant la limitació de la jornada laboral, les vacances periòdiques retribuïdes i la promoció de centres adequats.

Article 41

Els poders públics mantindran un règim públic de Seguretat Social per a tots els ciutadans que garanteixi l'assistència i prestacions socials suficients davant situacions de necessitat, especialment en cas de desocupació. L'assistència i prestacions complementàries seran lliures.

Article 42

L'Estat vetllarà especialment per la salvaguarda dels drets econòmics i socials dels treballadors espanyols a l'estranger i orientarà la seva política cap a la seva tornada.

Article 43

1. Es reconeix el dret a la protecció de la salut.

2. Competeix als poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i de les prestacions i serveis necessaris. La llei establirà els drets i deures de tots sobre aquest tema.

3. Els poders públics fomentaran l'educació sanitària, l'educació física i l'esport. Així mateix facilitaran l'adequada utilització de l'oci.

Article 44

1. Els poders públics promouran i tutelaran l'accés a la cultura, a la qual tots tenen dret.

2. Els poders públics promouran la ciència i la recerca científica i tècnica en benefici de l'interès general.

Article 45

1. Tots tenen el dret a gaudir d'un medi ambient adequat per al desenvolupament de la persona, així com el deure conservar-ho.

2. Els poders públics vetllaran per la utilització racional de tots els recursos naturals, amb la finalitat de protegir i millorar la qualitat de la vida i defensar i restaurar el medi ambient, recolzant-se en la indispensable solidaritat col·lectiva.

3. Pels qui violin el que es disposa a l'apartat anterior, en els termes que la llei fixi s'establiran sancions penals o, si escau, administratives, així com l'obligació de reparar el dany causat.

Article 46

Els poders públics garantiran la conservació i promouran l'enriquiment del patrimoni històric, cultural i artístic dels pobles d'Espanya i dels béns que ho integren, qualsevol que sigui el seu règim jurídic i la seva titularitat. La llei penal sancionarà els atemptats contra aquest patrimoni.

Article 47

Tots els espanyols tenen dret a gaudir d'un habitatge digne i adequada. Els poders públics promouran les condicions necessàries i establiran les normes pertinents per fer efectiu aquest dret, regulant la utilització del sòl d'acord amb l'interès general per impedir l'especulació.

La comunitat participarà en les plusvàlues que generi l'acció urbanística dels ens públics.

Article 48

Els poders públics promouran les condicions per a la participació lliure i eficaç de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural.

Article 49

Els poders públics realitzaran una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals prestaran l'atenció especialitzada que requereixin i els empararan especialment per al gaudi dels drets que aquest Títol atorga a tots els ciutadans.

Article 50

Els poders públics garantiran, mitjançant pensions adequades i periòdicament actualitzades, la suficiència econòmica als ciutadans durant la tercera edat. Així mateix, i amb independència de les obligacions familiars, promouran el seu benestar mitjançant un sistema de serveis socials que atendran els seus problemes específics de salut, habitatge, cultura i oci.

Article 51

1. Els poders públics garantiran la defensa dels consumidors i usuaris, protegint, mitjançant procediments eficaços, la seguretat, la salut i els legítims interessos econòmics dels mateixos.

2. Els poders públics promouran la informació i l'educació dels consumidors i usuaris, fomentaran les seves organitzacions i sentiran a aquestes en les qüestions que puguin afectar a aquells, en els termes que la llei estableixi.

3. En el marc del que es disposa pels apartats anteriors, la llei regularà el comerç interior i el règim d'autorització de productes comercials.

Article 52

La llei regularà les organitzacions professionals que contribueixin a la defensa dels interessos econòmics que els siguin propis. La seva estructura interna i funcionament hauran de ser democràtics.

1.5.3.- Les garanties dels drets i llibertats.

Que trobem regulats als articles 53 i 54 que ens diuen:

Article 53

1. Els drets i llibertats reconeguts en el Capítol segon del present Títol vinculen a tots els poders públics. Només per llei, que en tot cas haurà de respectar el seu contingut essencial, podrà regular-se l'exercici de tals drets i llibertats, que es tutelaran d'acord amb el previst en l'article 161, 1, a).

2. Qualsevol ciutadà podrà recaptar la tutela de les llibertats i drets reconeguts en l'article 14 i la Secció primera del Capítol segon davant els Tribunals ordinaris per un procediment basat en els principis de preferència i sumariat i, si escau, a través del recurs d'empara davant el Tribunal Constitucional. Aquest últim recurs serà aplicable a l'objecció de consciència reconeguda en l'article 30.

3. El reconeixement, el respecte i la protecció dels principis reconeguts en el Capítol tercer informaran la legislació positiva, la pràctica judicial i l'actuació dels poders públics. Només podran ser al·legats davant la Jurisdicció ordinària d'acord amb el que disposin les lleis que els desenvolupin.

Article 54

Una llei orgànica regularà la institució del Defensor del Poble, com a alt comissionat de les Corts Generals, designat per aquestes per a la defensa dels drets compresos en aquest Títol, a l'efecte del qual podrà supervisar l'activitat de l'Administració, adonant a les Corts Generals.

Activitat 5

Indica si les següents qüestions són verdaderes o falses

La CE no prohibeix les associacions secretes i les de caràcter paramilitar.

Verdader   Fals

No es podrà limitar per llei, a les Forces o Instituts Armats o als demés cossos sotmesos a disciplina militar, el dret a la lliure sindicació.

Verdader   Fals

1.5.4.- La suspensió dels drets i les llibertats

Ve regulat a l'article 55 de la CE, sobre la base del qual es pot fer la següent distinció:

Article 55

1. Els drets reconeguts en els articles 17, 18, apartats 2 i 3, articles 19, 20, apartats 1, a) i d), i 5, articles 21, 28, apartat 2, i article 37, apartat 2, podran ser suspesos quan s'acordi la declaració de l'estat d'excepció o de lloc en els termes previstos en la Constitució. S'exceptua de l'establert anteriorment l'apartat 3 de l'article 17 per al supòsit de declaració d'estat d'excepció.

2. Una llei orgànica podrà determinar la forma i els casos en els quals, de forma individual i amb la necessària intervenció judicial i l'adequat control parlamentari, els drets reconeguts en els articles 17, apartat 2, i 18, apartats 2 i 3, poden ser suspesos per a persones determinades, en relació amb les recerques corresponents a l'actuació de bandes armades o elements terroristes.

La utilització injustificada o abusiva de les facultats reconegudes en aquesta llei orgànica produirà responsabilitat penal, com a violació dels drets i llibertats reconeguts per les lleis.

2.- El Tribunal Constitucional

El trobem regulat al títol IV de la CE (articles 159 a 165) i per la seva Llei Orgànica 2/1979 de 3 d'octubre (LOTIC), que s'ha modificat successivament destacant la Llei Orgànica 15/2015 de 16 d'octubre.

Conforme a l'article 1 de la LOTIC : *“Un. El Tribunal Constitucional, com a intèrpret suprem de la Constitució, és independent dels altres òrgans constitucionals i està sotmès només a la Constitució i a la present Llei Orgànica. Dos. És únic en la seva ordre i estén la seva jurisdicció a tot el territori nacional.”*

La seva composició són **12 membres** nomenats pel Rei. 4 a proposta del Congrés per majoria de 3/5, quatre a propostes del Senat per majoria de 3/5, 2 a proposta del Govern, 2 a proposta del Consell General del Poder Judicial.

Les característiques dels seus membres son:

- a) Els membres del Tribunal Constitucional hauran de ser nomenats entre ciutadans espanyols que siguin Magistrats, Fiscals, Professors d'Universitat, funcionaris públics o Advocats, tots ells juristes de reconeguda competència amb més de quinze anys d'exercici professional o en actiu en la respectiva funció.
- b) El càrrec de Magistrat del Tribunal Constitucional **és incompatible**: Primer, amb el de Defensor del Poble; segon, amb el de Diputat i Senador; tercer, amb qualsevol càrrec polític o administratiu de l'Estat, les Comunitats Autònomes, les províncies o altres Entitats locals; cambrà, amb l'exercici de qualsevol jurisdicció o activitat pròpia de la carrera judicial o fiscal; cinquè, amb ocupacions de totes classes en els Tribunals i Jutjats de qualsevol ordre jurisdiccional; sisè, amb l'acompliment de funcions directives en els partits polítics, sindicats, associacions, fundacions i col·legis professionals i amb tota classe d'ocupació al servei dels mateixos; setè, amb l'acompliment d'activitats professionals o mercantils. En la resta, els membres del Tribunal Constitucional tindran les incompatibilitats pròpies dels membres del Poder Judicial.
- c) Els Magistrats del Tribunal Constitucional exerciran la seva funció d'acord amb els principis d'imparcialitat i dignitat inherents a la mateixa; no podran ser perseguits per les opinions expressades en l'exercici de les seves funcions;

seran **inamovibles** i no podran ser destituïts ni suspesos sinó per alguna de les causes que aquesta Llei estableix.

- d) La designació per al càrrec de Magistrat del Tribunal Constitucional **es farà per nou anys**, renovant-se el Tribunal per terceres parts cada tres.

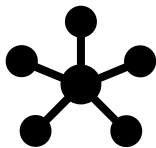

Activitat número 6

Completa amb números les següents frases relatives a la composició del Tribunal Constitucional

El Tribunal Constitucional es compon de _____ membres nomenats pel Rei.

- D'aquests _____, a proposta del Congrés per majoria de tres cinquenes parts dels seus membres.
- D'aquests _____, a proposta del Senat per majoria de tres cinquenes parts dels seus membres.
- D'aquests, _____ a proposta del Govern
- D'aquests, _____ a proposta del Consell General del Poder Judicial.

3.- L'Estatut de Catalunya

3.1. Antecedents històrics i naturalesa jurídica

Antecedents històrics. En el marc de la Constitució espanyola de 1978 (CE), Catalunya accedia a l'autonomia pel procediment establert al seu article 151.2, mitjançant l'aprovació de l'Estatut d'autonomia de 1979 (Llei orgànica 4/1979, de 18 de desembre). Aquesta norma ha regit l'autogovern català durant més de 25 anys.

Després de les eleccions autonòmiques del novembre de 2003, en les quals quatre dels cinc partits parlamentaris presentaven propostes de canvi del marc estatutari, el 9 de febrer de 2004 s'iniciava el procés de reforma de l'Estatut. La proposta de reforma va ser elaborada a Catalunya en seu parlamentària: primer, per una ponència conjunta amb representants de tots els grups parlamentaris, a partir de la documentació prèvia elaborada per l'Institut d'Estudis Autonòmics; segonament, va ser tramitada dins la Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat, i, finalment, el text de la proposta fou aprovat pel Ple del Parlament el 30 de setembre de 2005 (amb 120 vots a favor i 15 en contra). Entre les dues darreres etapes hi hagué el Dictamen núm. 269 del Consell Consultiu (5 de setembre de 2005), que va pronunciar-se sobre la constitucionalitat de la proposta. També cal esmentar les trobades de líders polítics catalans (Miravet), que van contribuir a impulsar el procés.

La segona fase de la reforma, que té lloc a les Corts Generals, va comprendre les fases següents: presa en consideració pel Ple del Congrés dels Diputats; presentació

d'esmenes; discussió dins la Comissió Conjunta Paritària, integrada per la Comissió Constitucional del Congrés i una delegació del Parlament de Catalunya, en què es va formalitzar l'acord sobre el text (Dictamen de 21 de març de 2005), en bona part tributari de les negociacions multilaterals i bilaterals extraparlamentàries entre les forces polítiques catalanes que avalaven la reforma i membres del Govern espanyol i del partit governamental; aprovació pel Ple del Congrés (30 de març de 2006), i tramitació del text pel Senat, que l'aprovà el 10 de maig de 2006, sense introduir-hi modificacions. El procés va finalitzar amb el referèndum del dia 18 de juny de 2006, en què s'obtingué un resultat positiu. Després de la seva promulgació i publicació oficial, la reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya (EAC), aprovada per la Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, va entrar en vigor el dia 9 d'agost de 2006.

El Tribunal Constitucional, en la Sentència 31/2010, de 28 de juny, va declarar inconstitucionals alguns articles de l'EAC, entre els quals destaquen els referits a la llengua catalana, el Consell de Garanties Estatutàries, el Síndic de Greuges, el Consell de Justícia de Catalunya, les competències sobre l'Administració de justícia, la participació en els tributs estatals i les finances dels governs locals.

3.2. Naturalesa jurídica

L'Estatut d'autonomia és una norma d'una naturalesa especial, vinculada a la funció fonamental que aconsegueix en la configuració del model d'Estat compost, anomenat Estat autòmic. El títol VIII de L'Estatut d'autonomia de Catalunya (EAC)

a CE, relatiu a "l'Organització territorial de l'Estat", no estableix directament el model territorial, sinó que fixa bàsicament certs principis i les regles procedimentals a seguir per transformar l'anterior Estat unitari en un Estat descentralitzat políticament. Aquesta transformació es basa en el principi dispositiu, d'acord amb el qual són els mateixos territoris interessats, identificats com a nacionalitats i regions (article 2 CE), els que decideixen exercir el dret a l'autonomia i la configuració concreta que tindrà la respectiva comunitat autònoma. La CE remet l'efectiva creació i configuració de les comunitats autònomes a unes normes posteriors, de naturalesa especial, que són els estatuts d'autonomia. La norma estatutària assumeix així una funció constitucional, atès que és un complement indispensable de la Constitució per a la determinació de l'estructura territorial de l'Estat.

D'acord amb això, l'EAC té una doble naturalesa jurídica: d'una banda, és la llei primera i fonamental de l'ordenament jurídic català i, de l'altra, és una llei orgànica estatal. En el primer sentit, l'Estatut d'autonomia es caracteritza per ser la norma institucional bàsica de la Comunitat Autònoma de Catalunya (article 147.1 CE). Es tracta de la norma que, com a expressió del dret a l'autonomia, constitueix la comunitat autònoma, funda el seu

ordenament jurídic propi i estableix l'organització institucional i els poders que li corresponen, en el marc de la Constitució. L'Estatut desenvolupa així un paper similar al de constitució de la comunitat, tot i no tenir formalment aquest caràcter. Com a norma de capçalera de l'ordenament autonòmic, que s'articula amb l'ordenament estatal en un context plural, l'EAC estableix els tipus de normes que l'integren (Llei, decret legislatiu, decret llei i reglaments), els òrgans dotats de potestats normatives i certs condicionaments de la seva actuació (mandats, principis, drets). Conseqüentment, l'EAC determina la validesa de la resta de normes de l'ordenament autonòmic, que no poden contradir-lo, i té eficàcia derogatòria immediata, sempre que així resulti, naturalment, de les característiques de la corresponent norma estatutària. Però l'Estatut és també una norma estatal, que revesteix la forma de llei orgànica aprovada per les Corts Generals (amb l'exigència d'una majoria absoluta de la cambra en el cas del Congrés dels Diputats). L'especial naturalesa de la norma estatutària es tradueix en un procediment també especial d'aprovació i reforma, que la separa de la resta de lleis orgàniques.

L'EAC és una norma de caràcter pactat, ja que tant la seva aprovació com la seva reforma exigeixen la concurrència de dues voluntats, l'autonòmica i l'estatal. Com a estatut pactat, l'elaboració de l'EAC de 1979 va seguir el procediment de l'article 152.1 CE, que reforça el caràcter bilateral mitjançant l'exigència d'una negociació entre les Corts Generals i els representants de l'assemblea proponent (constituïda pels senadors i diputats escollits per les circumscripcions del territori que accedia a l'autonomia). La Constitució remet la regulació del procediment de reforma al mateix Estatut (que pot preveure requisits que n'incrementin la rigidesa, com una majoria reforçada del Parlament autonòmic), si bé ja fixa un referèndum preceptiu i vinculant de la població de la comunitat autònoma (article 152.2 CE). L'EAC ocupa una posició especial en l'ordenament jurídic, ja que està subordinat a la Constitució però està supra ordenat a la resta de normes de l'ordenament, tant estatals com autonòmiques. Aquesta superioritat no es basa estrictament en una relació de jerarquia o de competència, sinó que prové de la funció constitucional que aconsegueix la norma estatutària. D'una banda, la integració en l'anomenat bloc de la constitucionalitat converteix l'Estatut en la principal norma que, a més de la mateixa Constitució, intervé en la delimitació de les competències entre l'Estat i la comunitat autònoma. D'aquesta manera, actua com a paràmetre de constitucionalitat de les lleis estatals i autonòmiques, ja que s'ha de tenir en compte per veure si les lleis o normes examinades es mouen o no dins el seu àmbit competencial.

D'altra banda, la posició de la norma estatutària en l'ordenament s'explica per la seva rigidesa, que fa que, una vegada aprovat, l'EAC presenti una força passiva o resistència enfront d'altres normes, ja que només pot ser reformat pels procediments específics que s'hi preveuen (article 152.2 CE). Per tant, és indisponible unilateralment tant per al legislador estatal com per al legislador autonòmic. L'Estatut es converteix així, amb caràcter més general, en paràmetre indirecte o mediat de la constitucionalitat de totes les normes estatals i autonòmiques.

3.3.- Contingut

La naturalesa jurídica de l'Estatut condiona el contingut d'aquesta norma. L'article 147.2 CE estableix un contingut mínim o obligatori de tots els estatuts. Aquest precepte estableix una reserva estatutària, de manera que les matèries que esmenta han de ser necessàriament regulades pels estatuts, concretament:

- a) La denominació de la comunitat autònoma que s'ajusti millor a la seva identitat històrica (article 1 EAC).
- b) La delimitació del territori de la comunitat autònoma (article 9 EAC).
- c) La denominació, l'organització i la seu de les institucions autònomes pròpies (títol II EAC).
- d) Les competències assumides dins del marc establert per la Constitució i les bases per al traspàs dels serveis corresponents (títol IV EAC). La reserva d'aquestes matèries a l'Estatut no impedeix totalment que altres normes completin la regulació estatutària. Així, pel que fa a les institucions d'autogovern, l'Estatut de 1979 deixava un espai per a una regulació de detall per la Llei 3/1982, de 23 de març, del Parlament, el president i el Consell Executiu (enllaçant amb la tradició de l'anomenat Estatut interior de 1933). I, en l'àmbit competencial, sens perjudici de la funció estatutària de delimitació de les competències, la comunitat autònoma pot rebre noves competències en virtut de les lleis estatals de l'article 150 CE (Llei marc i llei orgànica de transferència o delegació).

Altres matèries específiques que la CE remet als estatuts són: la declaració d'oficialitat de la llengua oficial pròpia (art. 3.2 CE i 6 EAC), el reconeixement de banderes i ensenyes pròpies (art. 4.2 CE i 8 EAC), el procediment de designació dels senadors de representació autonòmica (art. 69.5 CE i 61 EAC) o la celebració de convenis amb altres comunitats autònomes (art. 145.2 CE), entre d'altres.

A més de les matèries anteriors, explícitament previstes per la Constitució, tots els estatuts d'autonomia han inclòs també altres matèries (per exemple, la hisenda pròpia, les fonts del dret, els ens locals o aspectes de l'Administració de justícia), cosa que posa de manifest que el seu contingut és en realitat més ampli. Això té com a efecte l'extensió a aquestes altres matèries de la protecció estatutària, derivada del règim específic de reforma i de la força especial d'aquesta norma en el si de l'ordenament.

La qüestió de quins continguts eventuais poden incorporar-se a la norma estatutària s'ha plantejat respecte de la regulació més àmplia introduïda per la reforma de l'EAC de 2006. Els criteris a l'hora de valorar aquests continguts extres són la seva connexió amb el contingut necessari i la seva adequació a la funció constitucional de l'Estatut, com a norma institucional bàsica (o constitució) de la comunitat autònoma i com a norma que defineix la posició estatutària de la comunitat en el si de l'Estat. En aquest sentit, cal

considerar plenament legítima la inclusió a l'EAC d'un catàleg de drets i deures dels ciutadans, atès que responen al significat de norma institucional bàsica i es vinculen amb les competències de la Generalitat.

3.4.- La competència en matèria de seguretat pública establerta a l'EEAA

L'Estatut d'autonomia de Catalunya recull la competència de seguretat pública a l'article 164. Segons aquest precepte, correspon a la Generalitat, d'acord amb la legislació estatal:

- a) La planificació i la regulació del sistema de seguretat pública de Catalunya i l'ordenació de les policies locals.
- b) La creació i l'organització de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra.
- c) El control i la vigilància del trànsit.

En el marc de la legislació estatal sobre seguretat, corresponen igualment a la Generalitat, a més de les facultats executives que li atribueixi l'Estat:

- a) Les funcions governatives sobre l'exercici dels drets de reunió i manifestació.
- b) El compliment de les disposicions per a la conservació de la natura, del medi ambient i dels recursos hidrològics.

La Generalitat té el comandament suprem de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra i la coordinació de l'actuació de les policies locals.

La Junta de Seguretat és un òrgan de composició paritària entre la Generalitat i l'Estat i és presidida pel/per la president/a de la Generalitat. A través de la Junta, la Generalitat participa en:

- La coordinació de les polítiques de seguretat i de l'activitat dels cossos policials de l'Estat i de Catalunya
- El bescanvi d'informació en l'àmbit internacional i en les relacions de col·laboració i auxili amb les autoritats policiaques d'altres països

Activitat número 7

Indica si les següents qüestions són verdaderes o falses

La Generalitat de Catalunya té el comandament suprem de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra però no té la coordinació de les policies locals.

Verdader   Fals

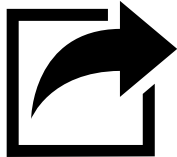
La Junta de Seguretat és un òrgan de composició paritària entre la Generalitat i l'Estat i és Presidida pel President del Govern Central.

Verdader   Fals

FORMACIOPOLICIAL.CAT

TEMA 2

L'ADMINISTRACIÓ LOCAL. LLEI DE BASES DE RÈGIM LOCAL. EL MUNICIPI, L'ALCALDE, EL PLE, LA JUNTA DE GOVERN. LES COMPETÈNCIES MUNICIPALS.

1. Concepte i característiques de l'Administració Pública

L'Administració és l'aparell organitzatiu al servei del poder executiu de l'Estat i de la resta d'ens públics territorials. Queden exclosos altres poders, com el legislatiu i el judicial, malgrat que aquest últim disposa d'un element logístic anomenat Administració de Justícia, amb totes les característiques i els efectes de l'Administració Pública, així com altres poders públics amb funcions determinades per la Constitució Espanyola o pels seus Estatuts d'Autonomia (Defensor del Poble, Síndic de Greuges, Tribunal de Comptes...).

L'Administració està integrada per un conjunt d'òrgans jeràrquicament ordenats que són creats, regits i coordinats d'acord amb la llei. Efectivament, l'Administració és una gran organització o un conjunt d'organitzacions estructurades en diferents nivells.

L'Administració és una persona jurídica, centre d'imputació de situacions jurídiques actives i passives (per tant, és titular de drets i obligacions, pot exercir potestats administratives...). L'Administració Pública té personalitat jurídica reconeguda per la llei (vegeu l'article 3.4 de la llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic.. En canvi, els òrgans que la integren no gaudeixen de personalitat jurídica.

L'Administració Pública està regulada al Títol IV de la Constitució Espanyola. Hi ha dos articles especialment importants, per a la regulació de l'Administració Pública:

-L'article 103, que recull els principis de l'organització administrativa:

"1. L'Administració Pública serveix amb objectivitat els interessos generals i actua d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb submissió plena a la llei i al dret.

2. Els òrgans de l'Administració de l'Estat són creats, regits i coordinats d'acord amb la llei.

3. La llei regularà l'estatut dels funcionaris públics, l'accés a la funció pública d'acord amb els principis del mèrit i de la capacitat, les peculiaritats de l'exercici del seu dret a la sindicació, el sistema d'incompatibilitats i les garanties per a la imparcialitat en l'exercici de les seves funcions".

Aquests principis organitzatius que han d'inspirar l'organització i l'actuació de l'Administració emmarquen l'obligació que té l'Administració de servir amb objectivitat els interessos generals.

-L'article 106:

"1. Els tribunals controlen la potestat reglamentària, la legalitat de l'actuació administrativa i la submissió d'aquesta als fins que la justifiquen.

2. Els particulars, en els termes establerts per la llei, tindran dret a ser indemnitzats per qualsevol lesió que pateixin en qualsevol dels seus béns i drets, llevat dels casos de força major, sempre que la lesió sigui conseqüència del funcionament dels serveis públics".

2. Els principis d'organització i actuació de l'Administració Pública

A continuació, s'analitzen separatament els principis d'organització i actuació de l'Administració Pública recollits a l'article 103 de la Constitució Espanyola:

2.1. Eficàcia

És un principi jurídic, que suposa un condicionament efectiu de l'activitat de tots els poders públics quan actuïn sobre l'Administració Pública, així com de la pròpia activitat de l'Administració Pública.

Aquest principi s'aplica en un doble sentit:

-Constitueix una pauta determinant de l'organització i actuació de cada Administració Pública individualment considerada. L'Administració ha d'organitzar-se de forma racional i adequada als objectius que ha de complir. Han d'atribuir-se a l'Administració els mitjans i les potestats necessàries per al compliment dels seus objectius. Així mateix, l'Administració ha d'actuar d'acord amb el principi d'eficiència en l'assignació i utilització de fons públics.

-Constitueix una exigència de funcionament òptim del conjunt de les Administracions Públiques, com a sistema que ha d'actuar de manera coherent. Aquest principi és el fonament de les tècniques de cooperació i coordinació.

2.2. Jerarquia

El principi de jerarquia és un criteri d'organització interna de cada Administració Pública (no s'aplica, en canvi, a les relacions entre Administracions Públiques, basades en el principi de competència). Consisteix en un sistema d'ordenació dels òrgans en el qual els òrgans es distribueixen en una piràmide esglaonada, en la qual uns són qualificats com a inferiors i altres com a superiors, segons la seva posició en la piràmide. Els òrgans superiors gaudeixen d'una potestat de comandament sobre els inferiors (possibilitat de

dictar instruccions i ordres, de delegar competències, de resolució de determinats recursos administratius...).

2.3. Descentralització

El principi de descentralització fa referència a l'existència de diferents nivells d'Administració Pública en el nostre ordenament. Existeix una pluralitat d'Administracions Públiques, que gaudeixen d'autonomia.

Existeixen dos tipus de descentralització:

-La descentralització territorial: repartiment de poders, en règim d'autonomia, entre tres Administracions territorials (estatal, autonòmica i local). La descentralització pot ser política (implica l'aprovació autònoma de normes amb rang de llei -és el cas de l'Estat i les Comunitats Autònomes-) o administrativa (les normes que aprova l'ens descentralitzat són de caràcter reglamentari o es tracta d'actes administratius -és el cas de les entitats locals-).

-La descentralització funcional: una Administració territorial crea -per llei o d'acord amb la llei- un ens instrumental amb personalitat jurídica pròpia per a l'exercici d'alguna de les seves funcions. L'Administració territorial es reserva alguns poders sobre l'ens instrumental (nomenament de càrrecs, inspecció, ordres...).

2.4. Desconcentració

El principi de desconcentració consisteix en la transferència de competències de forma permanent d'un òrgan superior a un altre inferior dins d'una mateixa Administració Pública. La finalitat és descarregar de feina els òrgans superiors i apropar l'Administració al ciutadà.

2.5. Coordinació

El principi de coordinació té com a objectiu garantir la coherència de l'actuació administrativa, conjuntant les diferents activitats de les Administracions Públiques per a aconseguir la mateixa finalitat i evitar la duplicació d'esforços i les accions divergents i contradictòries.

2.6. Objectivitat

L'Administració Pública ha de servir amb objectivitat els interessos generals. L'objectivitat és una directriu que es refereix a l'activitat administrativa. Exigeix la concurrència de dos requisits:

-Que l'activitat pública sigui fidel a les finalitats que l'ordenament jurídic persegueix.

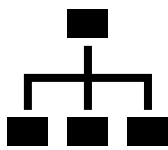
-Que l'activitat es desenvolupi mitjançant una ponderació de tots els interessos en joc que la llei ordena protegir en cada cas, aplicant els criteris que la pròpia norma estableix.

La imparcialitat fa referència a l'aspecte subjectiu del principi d'objectivitat: deure de tot servidor públic d'actuar en la forma indicada. La imparcialitat està molt relacionada amb el principi d'igualtat recollit a l'article 14 de la Constitució.

2.7. Submissió plena a la llei i al dret

L'Administració Pública està sotmesa al principi de legalitat, que és límit i condició de l'actuació administrativa. A més, l'Administració Pública està sotmesa a la llei i a tot l'ordenament jurídic.

El control sobre l'Administració Pública s'exerceix mitjançant diferents tipus de control (control de legalitat, a través de la resolució dels recursos que es presentin; control parlamentari; control del Defensor del Poble -Síndic de Greuges, a Catalunya-; del Tribunal de Comptes...)

3. Tipus d'Administracions Públiques

A l'ordenament jurídic espanyol no existeix una única Administració Pública, sinó, pròpiament, diferents Administracions amb personalitat jurídica. Podem diferenciar les següents Administracions:

a) Administracions territorials: aquelles que tenen un territori com a element constitutiu que les defineix i que tenen atribuït el compliment de finalitats generals. Són Administracions territorials les següents:

- Administració General de l'Estat
- Administració de les Comunitats Autònomes
- Administracions locals

b) Administracions no territorials: el territori és irrellevant com a criteri definitori i les seves finalitats es limiten a les establertes per la seva norma de creació. Són Administracions no territorials les següents:

- Administració institucional
- Administració corporativa
- Administració consultiva i/o de control
- Administracions independents

4. L'Administració Local

La Constitució Espanyola estableix dins la organització territorial de l'Estat en el seu article 137 dient :

“L'Estat s'organitza territorialment en municipis, en províncies i en les Comunitats Autònomes que es constitueixin. Totes aquestes entitats gaudeixen d'autonomia per a la gestió dels seus respectius interessos.”

Per tant el municipi es constitueix sobre la base constitucional i és la entitat bàsica de la organització municipal.

Legislativament la regulació del règim local la trobem a la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local (en endavant LRL).

El seu article 1 ens diu :

“1. Els Municipis són Entitats bàsiques de l'organització territorial de l'Estat i llits immediats de participació ciutadana en els assumptes públics, que institucionalitzen i gestionen amb autonomia els interessos propis de les corresponents col·lectivitats.”

Recorda que : “el municipi és l'entitat bàsica d'organització municipal”

L'article 140 de la CE estableix l'autonomia dels municipis dient:

“La Constitució garanteix l'autonomia dels municipis. Aquests gaudiran de personalitat jurídica plena. El seu govern i administració correspon als seus respectius Ajuntaments, integrats pels Alcaldes i els Regidors. Els Regidors seran triats pels veïns del municipi mitjançant sufragi universal, igual, lliure, directe i secret, en la forma establerta per la llei. Els Alcaldes seran triats pels Regidors o pels veïns. La llei regularà les condicions en les quals procedeixi el règim del consell obert.”

L'article 141 de la CE estableix la base de la província dient :

“La província és una entitat local amb personalitat jurídica pròpia, determinada per l'agrupació de municipis i divisió territorial per al compliment de les activitats de l'Estat. Qualsevol alteració dels límits provincials haurà de ser aprovada per les Corts Generals mitjançant llei orgànica.”

Finalment dins el marc Constitucional trobarem allò relatiu al seu finançament on l'article 142 ens diu:

“Les Hisendes locals hauran de disposar dels mitjans suficients per a l'acompliment de les funcions que la llei atribueix a les Corporacions respectives i

es nodriran fonamentalment de tributs propis i de participació en els de l'Estat i de les Comunitats Autònomes.”

De les característiques de l'Administració Local en podem fer esment :

- a) L'Administració Local forma part de l'Administració Pública, pel que les Entitats que en ella es comprenen estan investits de les prerrogatives i potestats pròpia d'aquella, si bé aquestes prerrogatives i potestats no els corresponen amb caràcter originari, sinó derivat, doncs, tot i que són Entitats Públiques, són menors, es a dir, existeixen jurídicament perquè l'Estat els crea o reconeix. En concret l'article 4.1 de la Llei 7/1985 fa referència a aquesta situació :

“1. En la seva qualitat d'Administracions públiques de caràcter territorial, i dins de l'esfera de les seves competències, corresponen en tot cas als Municipis, les Províncies i les Illes:

a) Les potestats reglamentària i d'autoorganització.

b) Les potestats tributària i financera.

c) La potestat de programació o planificació.

d) Les potestats expropiatòria i de recerca, partió i recuperació d'ofici dels seus béns.

i) La presumpció de legitimitat i l'executivitat dels seus actes.

f) Les potestats d'execució forçosa i sancionadora.

g) La potestat de revisió d'ofici dels seus actes i acords.

h) La inembargabilitat dels seus béns i drets en els termes previstos en les lleis; les prelacions i preferències i altres prerrogatives reconegudes a la Hisenda Pública per als crèdits de la mateixa, sense perjudici de les quals corresponguin a les Hisendes de l'Estat i de les Comunitats Autònomes.”

- b) A diferència de l'Administració de l'Estat (fins i tot de l'Autonòmica), la Local està integrada per Entitats, no per òrgans; és a dir, per subjectes de Dret amb personalitat jurídica pròpia.

- c) Les Entitats Públiques menors que s'incardinen en l'Administració Local - excepte del que immediatament direm - tenen, a diferència de les Entitats Institucionals, caràcter territorial. El territori constitueix un element essencial d'aquells.

Això explica que aquestes Entitats s'organitzin conforme el sistema de la generalitat: poden perseguir totes aquelles finalitats que redunden en benefici de qui ocupa el territori de la seva jurisdicció, mentre que les Entitats Institucionals tendre que adreçar la seva activitat pública sempre i només a aquell o aquella finalitat específica que van determinar el seu reconeixement o creació.

Ara bé la LRL junt a les clàssiques Entitats Locals territorials (municipi, Província i Illa), reconeix altres de les que no cap predicar aquest caràcter territorial com element determinant.

Activitat número 1

Respongueu si les següents afirmacions són verdaderes o falses segons el cas.

El municipi és la entitat general de l'Estat en la que s'organitza la Comunitat Autònoma

Verdader   Fals

La Província és una entitat local

Verdader   Fals

Entre les potestats que tenen les Admsitracions Locals hi ha la tributària i financera, la d'execució forçosa i sancionadora i la d'autoorganització

Verdader   Fals

4.2.- Entitats locals existents

Aquestes les trobem a l'article 3 de la LRL i es distingeix en :

4.2.1.- Entitats locals territorials

- a) El municipi : que com diu l'article 1.1 LRL diu : *"Els Municipis són Entitats bàsiques de l'organització territorial de l'Estat i llits immediats de participació ciutadana en els assumptes públics, que institucionalitzen i gestionen amb autonomia els interessos propis de les corresponents col·lectivitats."*
- b) La Província : que l'article 31 LRL defineix com : *"La Província és una Entitat local determinada per l'agrupació de Municipis, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat per al compliment de les seves finalitats."*
- c) La Illa dels arxipèlags balear y canari, amb idèntica autonomia per a la gestió dels seus interessos (art.1.2) i governades, administrades i representades pels Cabildos i Consell Insulars.

4.2.2.- Altres entitats Locals

- a) Les comarques o altres entitats que agrupen varis Municipis, instituïdes per les Comunitats Autònomes per llei de l'Assemblea Legislativa de la Comunitat que a Catalunya es el DECRET LEGISLATIU 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de l'organització comarcal de Catalunya.
- b) Les Àrees Metropolitanas a les que defineix l'article 43.2 com : *"Les àrees metropolitanas són Entitats locals integrades pels Municipis de grans aglomeracions urbanes entre els nuclis de les quals de població existeixin vinculacions econòmiques i socials que facin necessària la planificació conjunta i la coordinació de determinats serveis i obres."*
- c) Les Mancomunitats de Municipis, per a l'execució en comú d'obres i serveis de

la seva competència segons estableix l'article 44.1 : *“Es reconeix als Municipis el dret a associar-se amb uns altres en Mancomunitats per a l'execució en comú d'obres i serveis determinats de la seva competència.”*

Recorda que :

Després de la reforma de la LRL les Entitats inferiors al municipi han perdut la condició d'entitats locals

Classificació de les entitats locals	
Entitats locals territorials	Municipi
	Província
	Illa, en arxipèlags balear i canari
Altres entitats locals	Comarques
	Àrees Metropolitanas
	Mancomunitats de municipis
Entitats d'àmbit inferior al municipi (sense personalitat jurídica)	Caseries, parròquies, pobles, barris, abans esglésies, consells, pedanies, llocs anells i altres anàlegs, o aquelles que estableixin les lleis

4.2.3.- Les administracions no territorials. L'Administració institucional

L'Administració institucional està formada pel conjunt d'organismes i entitats amb personalitat jurídica pròpia, creats per l'Administració territorial (Estat, Comunitats Autònomes o Ens Locals) i posats al seu servei com a instrument per prestar els seus propis serveis, tot assignant-los funcions específiques.

Les Administracions institucionals tenen les següents notes definitòries:

- Són creades per llei o per un acte d'una Administració Pública territorial, d'acord amb la llei, que imposen un estatut a l'Administració creada.

- Tenen personalitat jurídica pròpia i responen al fenomen de la descentralització funcional.

- Tenen caràcter instrumental, ja que es creen per al compliment d'unes finalitats específiques i concretes, com a instrument per assolir els objectius de què es tracti. Però la seva existència no és imprescindible, aquestes finalitats es poden assolir mitjançant òrgans de l'Administració territorial.

- L'Administració institucional (o ens filial) està sota la dependència d'una Administració territorial (o ens matriu). No existeix una relació jeràrquica (no són òrgans de l'Administració territorial), però sí existeix una relació de dependència o tutela administrativa. La titularitat del servei o la funció i la responsabilitat política per l'organització i el rendiment corresponen a l'ens matriu i, concretament, als titulars dels seus òrgans de govern.

- En alguns casos, l'Administració institucional exerceix algunes potestats públiques. En altres, gestiona un servei de manera similar a un subjecte privat.

-En la seva actuació es regeixen sovint pel Dret privat.

5. El municipi

5.1. Concepte i elements

El municipi és l'entitat bàsica de l'organització territorial i l'element primari de participació ciutadana en els assumptes públics.

El municipi gaudeix d'autonomia, té personalitat jurídica i plena capacitat per a l'exercici de les funcions públiques que té encomanades, per a representar els interessos de la col·lectivitat respectiva i per a gestionar els serveis públics la titularitat dels quals assumeixin.

Són elements del municipi el territori, la població i l'organització.

5.2. L'organització dels municipis de règim comú

El govern i l'administració municipal corresponen a l'ajuntament, el qual està integrat per l'alcalde i els regidors.

L'ajuntament està format pels següents òrgans necessaris:

a) l'alcalde, els tinentes d'alcalde i el ple, que existeixen a tots els ajuntaments. L'alcalde és el president de la corporació. És escollit en la mateixa sessió de constitució de l'ajuntament pels regidors electes. Sempre serà proclamat alcalde un dels regidors que conformen el ple municipal. L'alcalde escollit pren possessió davant el ple de la corporació jurant o prometent el càrrec. L'alcalde és l'encarregat de tot el pes de la gestió municipal, assistit per la junta de govern local, tinentes d'alcalde i regidors delegats, sens perjudici de la funció de control que realitza el ple. A l'alcalde li correspon convocar i presidir les sessions del ple de l'ajuntament i de la junta de govern local, dirigir el govern i l'administració municipals, representar l'ajuntament, dictar els bans, decrets d'alcaldia, ser el cap de tot el personal de l'ajuntament, exercir el comandament de la policia municipal, l'exercici de les accions judicials i administratives i la defensa de l'ajuntament en matèries de la seva competència i, en cas d'urgència, en matèries de la competència del ple...

Els tinentes d'alcalde són nomenats lliurement per l'alcalde entre els membres de la junta de govern local o entre els regidors, si no existeix junta de govern local. En cap cas el

nombre de tinents d'alcalde pot excedir del nombre de membres de la junta de govern local. S'encarreguen de substituir l'alcalde, per l'ordre del seu nomenament, en supòsits de vacant, absència, malaltia o impediment de l'alcalde.

El ple de l'ajuntament el conformen els regidors escollits pels veïns del municipi per sufragi igual, lliure directe i secret i és presidit per l'alcalde. Una vegada constituït el ple de l'ajuntament, els regidors escullen l'alcalde. El nombre de regidors del ple està determinat segons el nombre d'habitants del municipi i el mandat és per a quatre anys. Al ple li correspon la direcció política de l'ajuntament; controlar i fiscalitzar l'actuació dels altres òrgans del govern; i adaptar els acords de major transcendència, com ara aprovar el reglament orgànic i les ordenances, aprovar la plantilla del personal de l'ajuntament i la relació de tots els llocs de treball i la seva qualificació, aprovar les bases de convocatòria de les places de funcionari municipal, aprovar les ordenances fiscals i el pressupost municipal, aprovar els preus públics, concertar les operacions de crèdit, incrementar o reduir els impostos municipals, establir les taxes, aprovar els canvis de qualificació urbanística dels terrenys, entre d'altres.

b) La junta de govern local, que existeix en els municipis amb una població de dret superior a 5.000 habitants, i en els de menys quan ho acorda el ple de l'ajuntament o ho estableix el reglament orgànic d'aquest. En qualsevol cas, d'acord amb la legislació catalana (TRLMRLC), la Junta de Govern Local és a tots els municipis que siguin capital de comarca, amb independència del nombre d'habitants.

La junta de govern local està integrada per l'alcalde i un nombre de regidors no superior al terç del nombre total de regidors del ple. Correspon a l'alcalde nomenar i separar lliurement i en qualsevol moment els membres de la junta de govern local, donant compte al ple. Correspon a la junta de govern local l'assistència a l'alcalde en l'exercici de les seves funcions. Així mateix, tindrà les funcions que li atorguin, per delegació, l'alcalde o qualsevol altre òrgan municipal.

c) Les comissions d'estudi, informe o consulta, que existeixen en tots els municipis de més de 5.000 habitants, i en els de menys quan ho acorda el ple de l'ajuntament o ho estableix el reglament orgànic. En qualsevol cas, als municipis que són capital de comarca s'han de constituir sempre aquestes comissions.

d) La comissió especial de suggeriments i reclamacions, sempre que ho acordi el ple de l'ajuntament, pel vot favorable de la majoria absoluta del nombre legal dels seus membres o ho estableixi el seu reglament orgànic.

e) La comissió especial de comptes, que existeix a tots els ajuntaments.

A part d'aquests òrgans, poden existir altres òrgans municipals complementaris. La normativa catalana de règim local preveu com a òrgans complementaris, per exemple, els òrgans de participació ciutadana i el síndic o síndica municipal de greuges (només si ho acorda el ple per majoria absoluta, a proposta d'un grup municipal). Així mateix, els propis municipis en llurs reglaments orgànics podran establir i regular altres òrgans complementaris.

5.3. L'organització dels municipis de gran població

Com a novetat, la Llei 57/2003, de 16 de desembre, de modernització del govern local, que modifica la LBRL, ha introduït un règim d'organització específic pels municipis de gran població. S'inclouen en aquest règim els municipis següents:

- a) Els municipis de població superior a 250.000 habitants;
- b) Els municipis que siguin capitals de província, amb una població superior a 175.000 habitants;
- c) Els municipis que siguin capitals de província, capitals autonòmiques o seus de les institucions autonòmiques, si així ho decideixen les Assemblees Legislatives autonòmiques, a iniciativa dels respectius ajuntaments; i
- d) Els municipis amb població superior als 75.000 habitants, que presentin circumstàncies econòmiques, socials, històriques o culturals especials, si així ho decideixen les Assemblees Legislatives autonòmiques, a iniciativa dels respectius ajuntaments.

Els òrgans municipals necessaris d'aquests municipis són els següents:

- a) El ple. Com a peculiaritat, el ple comptarà amb un secretari general i disposarà de comissions, formades pels membres que designin els grups polítics en proporció al nombre de regidors que tinguin en el ple. Suposa una novetat també la possibilitat que l'alcalde delegui la convocatòria i la presidència del ple en qualsevol regidor.
- b) L'alcalde, que té menys atribucions gestores o executives que l'alcalde dels municipis de règim comú.
- c) Els tinents d'alcalde.
- d) La junta de govern local. Com a peculiaritat, l'alcalde podrà nomenar com a membres de la junta de govern local a persones que no tinguin la condició de regidors, sempre que el seu nombre no superi un terç dels seus membres, exclòs l'alcalde. Així mateix, existirà un òrgan de suport a la junta de govern local i al seu regidor-secretari. La junta de govern local es configura com a un òrgan fort, dotat d'àmplies funcions executives, essencial en la direcció política de l'ajuntament.

A més, es preveu la creació per part dels ajuntaments de districtes, com a divisions territorials pròpies, dotades d'òrgans de gestió desconcentrada. La presidència del districte correspondrà a un regidor.

Existirà també un òrgan administratiu responsable de l'assistència jurídica a l'alcalde, a la junta de govern local i als òrgans directius, el titular del qual serà nomenat i separat per la junta de govern local.

En aquests municipis també existirà un consell social de la ciutat, integrat per representants de les organitzacions econòmiques, socials, professionals i de veïns més representatives; i una comissió especial de suggeriments i reclamacions, formada per representants de tots els grups que integren el ple, de forma proporcional al nombre de membres que tinguin en el mateix. Aquesta comissió podrà supervisar l'activitat de l'Administració municipal i haurà de donar compte al ple, mitjançant un informe anual, de les queixes presentades i de les deficiències observades en el funcionament dels

serveis municipals, amb especificació dels suggeriments o recomanacions no admesos per l'administració municipal.

5.4. Les competències dels municipis

La CE no recull un llistat de competències locals. Sí reconeix l'autonomia local als articles 137 i 140. L'article 2.1 LBRL estableix que les competències sobre les diferents matèries seran les que atribueixin a l'ajuntament les lleis estatals i autonòmiques. Seran, doncs, les lleis estatals i autonòmiques les encarregades de determinar l'àmbit de competències locals, però respectant, en tot cas, el principi d'autonomia local constitucionalment garantit. Han de garantir-se les competències mínimes necessàries perquè el municipi pugui tutelar l'interès local implicat en la matèria. En cas contrari, es vulneraria l'article 137 CE. La LBRL estableix tres mecanismes per delimitar les competències municipals:

-Art. 25.1: configura el principi de capacitat general de l'ajuntament. Es tracta d'una clàusula general de delimitació de la capacitat municipal, en virtut de la qual l'ajuntament podrà actuar vàlidament per promoure les activitats i els serveis a què es refereix.

-Art. 25.2: recull una relació de les matèries o sectors en què hauran de produir-se necessàriament atribucions legislatives de competències. Es tracta d'una relació no exhaustiva dels àmbits als quals afecta l'autonomia municipal i d'una indicació al legislador estatal i autonòmic dels sectors en què han d'atribuir-se competències als ajuntaments.

-Art. 26: recull una relació de serveis de prestació obligatòria pels municipis diversificats en funció del nombre d'habitants.

Cal tenir en compte, a més, l'article 27 LBRL (els municipis poden exercir competències delegades) i 28 (els municipis poden realitzar activitats complementàries d'altres administracions).

Les competències municipals es regulen de forma similar al TRLMRLC. L'article 9 disposa que

"9.1 Les competències pròpies dels ens locals són les que les lleis determinen. Aquestes competències s'exerceixen en règim d'autonomia i sota la responsabilitat dels ens locals, sens perjudici de la coordinació deguda en llurs programació i execució amb les altres administracions públiques, en els termes establerts per les lleis.

9.2 La Generalitat pot delegar competències en els ens locals i atribuir-los la gestió ordinària dels serveis propis de l'Administració de la Generalitat, en els termes establerts per aquesta Llei.

9.3 Els ens locals supramunicipals poden delegar competències en els ens d'àmbit territorial inferior, en els termes establerts per aquesta Llei.

9.4 Les competències municipals poden ésser exercides per les comarques i per les entitats metropolitanes en els supòsits i amb els requisits establerts per les lleis.

9.5 En tot cas, l'atribució de competències als ens locals s'ha de fer d'acord amb la naturalesa i les característiques d'aquests ens i les necessitats d'eficàcia o d'economia a satisfer, d'acord amb el principi de subsidiarietat, i procurant, de manera general, que l'exercici de les competències correspongui, de manera preferent, a les autoritats més pròximes als ciutadans".

S'han de tenir en compte també els articles 66 a 71 TRLMRLC.

Activitat número 2

Indica si les següents qüestions son verdaderes o falses

La Constitució Espanyola recull un llistat clar i concret de les competències locals.

Verdader   Fals

Són òrgans necessaris dels municipis el ple, l'alcalde, els tinents d'alcalde i la Junta de Govern Local

Verdader   Fals

6. L'alcalde/essa

Segons l'article 21 l'Alcalde/essa té les següents atribucions:

- a) Dirigir el govern i l'administració municipals.
- b) Representar a l'Ajuntament.
- c) Convocar i presidir les sessions del Ple, excepte els supòsits previstos en la present Llei i en la legislació electoral general, de la Comissió de Govern i de qualssevol altres òrgans municipals.
- d) Dirigir, inspeccionar i impulsar els serveis i obres municipals.
- i) Dictar bàndols.
- f) Disposar despeses, dins dels límits de la seva competència; ordenar pagaments i rendir comptes.

- g) Exercir la prefectura superior de tot el personal de la Corporació.
- h) Exercir la prefectura de la Policia Municipal, així com el nomenament i sanció dels funcionaris que usin armes.
- i) Exercitar accions judicials i administratives en cas d'urgència.
- j) Adoptar personalment, i sota la seva responsabilitat, en cas de catàstrofe o infortunis públics o greu risc dels mateixos, les mesures necessàries i adequades, adonant immediata al Ple.
- k) Sancionar les faltes de desobediència a la seva autoritat o per infracció de les Ordenances municipals, excepte en els casos en què tal facultat estigui atribuïda a altres òrgans.
- l) Contractar obres i serveis sempre que la seva quantia no excedeixi del 5 per 100 dels recursos ordinaris del seu Pressupost ni del 50 per 100 del límit general aplicable a la contractació directa, conformement al procediment legalment establert.
- ll) Atorgar les llicències quan així ho disposin les Ordenances.
- m) Les altres que expressament li atribueixin les Lleis i aquelles que la legislació de l'Estat o de les Comunitats Autònomes assignin al Municipi i no atribueixin a altres òrgans municipals.

Correspon així mateix a l'Alcalde el nomenament dels Tinents d'Alcalde.

L'Alcalde pot delegar l'exercici de les seves atribucions, excepte les de convocar i presidir les sessions del Ple i de la Comissió de Govern, i les enumerades als apartats a), i), g), i) i j) que hem fet esment anteriorment.

7. El Ple municipal

Les seves atribucions i funcions esta recollides a l'article 22 LRL.

El Ple, integrat per tots els regidors, és presidit per l'Alcalde.

Corresponen, en tot cas, al Ple les següents atribucions:

- a) El control i la fiscalització dels òrgans de govern.
- b) Els acords relatius a la participació en organitzacions supramunicipals; alteració de l'acabo municipal; creació o supressió de Municipis i de les Entitats al fet que es refereix l'article 45; creació d'òrgans desconcentrats; alteració de la capitalitat del Municipi i el canvi de nom d'aquest o d'aquelles Entitats i l'adopció o modificació de la seva bandera, ensenya o escut.
- c) L'aprovació dels plans i altres instruments d'ordenació i gestió prevists en la legislació urbanística.

- d) L'aprovació del Reglament orgànic i de les Ordenances.
- i) La determinació dels recursos propis de caràcter tributari; l'aprovació i modificació dels Pressupostos; la disposició de despeses en els assumptes de la seva competència i l'aprovació dels comptes.
- f) L'aprovació de les formes de gestió dels serveis i dels expedients de municipalització
- g) L'acceptació de la delegació de competències feta per altres Administracions públiques.
- h) El plantejament de conflictes de competències a altres Entitats locals i altres Administracions públiques.
- i) L'aprovació de la plantilla de personal, la relació de llocs de treball, les bases de les proves per a la selecció de personal i per als concursos de provisió de llocs de treball, la fixació de la quantia de les retribucions complementàries dels funcionaris i el nombre i règim del personal eventual, tot això en els termes del títol VII d'aquesta Llei, així com la separació del servei dels funcionaris de la Corporació, exceptuant el que està disposat en l'article 99, número 4, d'aquesta Llei, i la ratificació de l'acomiadament del personal laboral.
- j) L'exercici de les accions administratives i judicials.
- k) L'alteració de la qualificació jurídica dels béns de domini públic.
- l) La alienació del patrimoni.
- ll) Aquelles altres que hagin de correspondre al Ple per exigir la seva aprovació una majoria especial.
- m) Les altres que expressament li confereixin les Lleis.

Pertany, igualment, al Ple la votació sobre la moció de censura a l'Alcalde, que es regeix pel que es disposa en la legislació electoral general.

Pel que fa al nombre de Regidors que tindrà un municipi ens hem de remetre a l'article 179 de la LOREG :

- Fins a 100 residents : 3
- De 101 a 250 : 5
- De 1001 a 2000 : 9
- de 2001 a 5000 : 11
- de 5001 a 10.000 : 13
- de 10.001 a 20.000 : 17
- de 20.001 a 50.000 : 21
- de 50.001 a 100.000 25
- de 1001 en endavant , un regidor més per cada 100.000 residents o fracció, afegint-se un més en quan el resultat sigui un número par.

8. La Junta/comissió de Govern

La trobem regulada a l'article 23 LRL

La Junta de Govern s'integra per l'Alcalde i un nombre de Regidors no superior al terç del nombre legal dels mateixos, nomenats i separats lliurement per aquell, adonant al Ple.

Correspon a la Junta de Govern:

- a) L'assistència a l'Alcalde en l'exercici de les seves atribucions.
- b) Les atribucions que l'Alcalde o un altre òrgan municipal li delegui o li atribueixin les Lleis. No són delegables les atribucions reservades al Ple en els nombres 2, lletres a), b), c), d), i), f), g), h), i), k) i *II) i 3 de l'article anterior.

Els Tinents d'Alcalde substitueixen, per l'ordre del seu nomenament i en els casos de vacant, absència o malaltia, a l'Alcalde, sent lliurement designats i revocats per aquest d'entre els membres de la Comissió de Govern i, on aquesta no existeixi, d'entre els Regidors.

L'Alcalde pot delegar l'exercici de determinades atribucions en els membres de la Comissió de Govern i, on aquesta no existeixi, en els Tinents d'Alcalde, sense perjudici de les delegacions especials que, per a comeses específiques, pugui realitzar en favor de qualssevol Regidors, encara que no pertanyessin a aquella Comissió.

Activitat 3

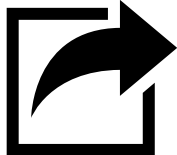
Quin d'aquestes competències no correspondria a un alcalde (poden haver-hi més de una)

- Atorgar les llicències quan així ho disposin les Ordenances.
- L'aprovació de les formes de gestió dels serveis i dels expedients de municipalització
- Exercitar accions judicials i administratives en cas d'urgència.
- Dictar bàndols.
- El control i la fiscalització dels òrgans de govern.

TEMA 3

CLASSES DE PERSONAL DELS ENS LOCALS. DRETS I DEURES DELS FUNCIONARIS

1. La regulació bàsica i a Catalunya

La normativa bàsica estatal que regula el personal de l'Administració Pública és el Reial decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic en endavant EBEP.

Paral·lelament també en allò relatiu a la contractació i certs aspectes també és aplicable al personal laboral Reial decret Legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors tal i com estableix l'article 7 de l'EBEP on diu :

“El personal laboral al servei de les Administracions Públiques es regeix, a més de per la legislació laboral i per les altres normes convencionalment aplicables, pels preceptes d'aquest Estatut que així ho disposin.”

Catalunya trobem com a normativa bàsica en quan a funció pública el Decret Legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa en un Text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública.

Ara bé, la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya, regula la normativa aplicable al personal al servei dels ens locals de Catalunya, que la normativa esmentada deixa a la via reglamentària nombrosos aspectes per a la seva regulació. Atesa la disposició final 2 de la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya disposem actualment com a regulació reglamentària el Decret 214/1990, de 30 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament del personal al servei de les entitats locals.

2. El personal al servei de les Administracions Públiques

El personal al servei de les administracions públiques constitueix un element indispensable per a la prestació adequada dels serveis públics i, en conseqüència, un factor clau per al funcionament de l'actuació administrativa.

L'Administració disposa d'un nombre molt elevat de personal al seu servei, la qual cosa ha fet que es qualifiqués l'Estat espanyol d'estat burocràtic. A aquesta gran quantitat de persones que estan al servei de l'Administració, cal afegir-hi la diversitat de règims jurídics als quals es troba sotmès el personal al servei de l'Administració.

L'article 1.3 del Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, diu que la funció pública està constituïda pel conjunt de persones que presten serveis en l'Administració d'acord amb els principis de mèrit i capacitat, mitjançant una relació de serveis professional, retribuïda i de caràcter especial per raó dels serveis públics a desenvolupar i regulada per la normativa administrativa o laboral.

Aquest equip humà que són els empleats públics, es classifica en diverses classes de personal segons el règim jurídic al qual estan sotmesos els treballadors.

Classes de personal, que trobem recollits a l'article 3 del Decret 214/1990.

El personal es classifica en:

- a) personal funcionari de carrera
- b) personal funcionari interí
- c) personal eventual
- d) personal laboral
- e) a banda, l'Estatut bàsic de l'empleat públic (EBEP) crea una nova figura: la del personal directiu professional

2.1. El personal funcionari de carrera

El Decret legislatiu 1/1997, en el seu article 11 així com l'article 4 del Decret 214/1990, defineix els funcionaris com «els qui, en virtut de nomenament i sota el principi de carrera, mitjançant relació professional sotmesa al dret públic, s'incorporen al servei de l'Administració de la Generalitat i ocupen places dotades en els seus pressupostos o es troben en alguna de les situacions que aquesta Llei determina».

L'Estatut bàsic de l'empleat públic (EBEP), en el seu article 9, afegeix que, en tot cas, l'exercici de les funcions que impliquin la participació directa o indirecta en l'exercici de les potestats públiques o en la salvaguarda dels interessos generals de l'Estat i de les administracions públiques, correspon exclusivament als funcionaris públics, en els termes que s'estableixi en la llei de desplaçament de cada administració pública.

El naixement de la condició de funcionari es produeix per un nomenament d'un òrgan administratiu competent (el conseller competent en matèria de funció pública o el conseller en qui delegui), en virtut de la seva selecció amb criteris d'objectivitat i en funció dels principis d'igualtat, mèrit i capacitat, mitjançant una convocatòria pública i després de superar una oposició, un concurs o un concurs oposició i, si escau, els cursos de formació o la fase de prova que determini la convocatòria.

L'acte de nomenament no té caràcter contractual, és un acte condició i es publica en el DOGC. La naturalesa jurídica del funcionari és estatutària, ja que aquest té uns drets i unes obligacions tipificades en les lleis i reglaments. El règim establert no pot ser alterat per l'Administració.

La seva relació professional està sotmesa al dret públic i té un caràcter permanent.

Classificació dels funcionaris: cossos de funcionaris

Els funcionaris s'agrupen per cossos per raó del caràcter homogeni de les funcions a realitzar.

Dins els cossos, segons l'especialització de les funcions, poden existir escales.

D'acord amb el que estableix l'article 19 del Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, els cossos dels funcionaris s'agrupen, segons el nivell de la titulació exigida per a ingressar-hi, en els següents grups:

- grup A: títols de doctor, de llicenciat, d'enginyer, d'arquitecte o equivalents
- grup B: títols d'enginyer tècnic, de diplomatur universitari de primer cicle, d'arquitecte tècnic, de formació professional de tercer grau o equivalents
- grup C: títols de batxillerat, de formació professional de segon grau o equivalents
- grup D: títols de graduat escolar, de formació professional de primer grau o equivalents
- grup E: certificat d'escolaritat

Ara bé, l'Estatut bàsic de l'empleat públic estableix una nova classificació dels cossos i les escales en grups i subgrups.

Els cossos i les escales es classifiquen, d'acord amb la titulació exigida per a accedir-hi, en els subgrups següents:

- Grup A: dividit en dos subgrups, A1 i A2. Per accedir a aquest grup, cal la titulació universitària de grau.
- Grup B: cal la titulació de tècnic superior.
- Grup C: dividit en dos subgrups, C1 (títol de batxillerat o tècnic) i C2 (títol de graduat en educació secundària obligatòria).

Aquesta nova classificació establerta per l'EBEP provoca que, transitòriament, els grups de classificació existents en el moment de l'entrada en vigor de l'EBEP s'integrin en els nous grups amb les següents equivalències:

- personal funcionari de cossos i escales del grup A: grup A, subgrup A1
- personal funcionari de cossos i escales del grup B: grup A, subgrup A2
- personal funcionari de cossos i escales del grup C: grup C, subgrup C1
- personal funcionari de cossos i escales del grup D: grup C, subgrup C2
- personal funcionari de cossos i escales del grup E: agrupacions professionals

Aquesta equivalència de naturalesa transitòria únicament comporta una adaptació pel que fa a les titulacions exigibles per a l'accés.

2.1.1. Creació, modificació i supressió de cossos i escales

Els cossos es creen, se suprimeixen i es modifiquen mitjançant una llei del Parlament de Catalunya.

Les lleis de creació dels cossos i les escales han de determinar:

- a) la denominació del cos
- b) les escales del cos, si escau
- c) la definició de les funcions que han de desenvolupar els membres del cos i de les escales
- d) el nivell de titulació o les titulacions concretes exigides per a l'ingrés en el cos i les escales
- e) la regulació i la determinació dels criteris de desenvolupament per reglament de les qüestions que, per raó de l'especialitat de les funcions i les escales, se separen de les normes generals del Decret legislatiu i necessiten un tractament específic

Els cossos especials es regulen en la Llei 9/1986, de 10 de novembre, de cossos de funcionaris de la Generalitat de Catalunya, i en les seves pròpies lleis de creació.

2.1.2 Adquisició i pèrdua de la condició de funcionari (art. 62 i següents EBEP)

La condició de funcionari s'adquireix mitjançant el compliment d'aquests requisits:

- a) superació del procés selectiu
- b) nomenament per l'òrgan o l'autoritat competent, que és publicat en el diari oficial corresponent (en el cas de personal funcionari del PAS universitari, el rector de la universitat corresponent)
- c) acte d'acatament de la Constitució i, si escau, de l'estatut d'autonomia corresponent i de la resta de l'ordenament jurídic
- d) presa de possessió dins del termini que s'estableixi

La condició de la funcionari es perd:

- per renúncia a la condició de funcionari
- per pèrdua de la nacionalitat
- per jubilació total del funcionari
- per sanció disciplinària de separació del servei
- per pena principal o accessòria d'inhabilitació absoluta o especial per a ocupar un càrrec públic quan sigui ferma

Quant a la jubilació dels funcionaris, l'Estatut bàsic de l'empleat públic distingeix els següents tipus de jubilació:

Jubilació forçosa: La jubilació forçosa es declara d'ofici quan el funcionari compleix l'edat determinada legalment. El personal funcionari pot sol·licitar el perllongament de la permanència en el servei actiu fins, com a màxim, els setanta anys d'edat. L'òrgan competent per a declarar les jubilacions ha de resoldre de manera expressa i motivada l'atorgament o la denegació del perllongament de la permanència en el servei actiu, d'acord amb alguna de les causes següents:

- a) L'aptitud per a l'acompliment de les tasques i funcions pròpies del lloc de treball que s'ocupa.
- b) La conducta professional, el rendiment o l'assoliment d'objectius.
- c) Les circumstàncies derivades de la planificació i racionalització dels recursos humans.

Així mateix, l'òrgan competent pot resoldre de manera motivada la finalització del perllongament autoritzat. Sens perjudici de l'exposat, també s'atorga el perllongament de la permanència en el servei actiu sempre que calgui completar el temps mínim de serveis per a causar dret a la pensió de jubilació, d'acord amb els requisits i les condicions establerts en el règim de seguretat social aplicable. Això no és aplicable als funcionaris que tinguin normes de jubilació específiques.

Jubilació per incapacitat permanent: es declara d'ofici o bé a petició del funcionari i amb la instrucció prèvia de l'expedient corresponent, quan es trobi en situació d'incapacitat permanent per acomplir les seves tasques o en un estat d'inutilitat física o de debilitació de les facultats que li impedeixi exercir correctament les funcions.

Jubilació voluntària: es declara a instància del funcionari.

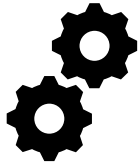
Jubilació parcial: es declara a petició del funcionari i d'acord amb la legislació de la Seguretat Social (no és d'aplicació a la Generalitat mentre no es modifiqui la normativa vigent)

Rehabilitació de la condició de funcionari

Es pot rehabilitar la condició de funcionari, tal com estableix l'article 68 de l'Estatut bàsic de l'empleat públic, en els casos següents:

— En cas d'extinció de la prestació de serveis com a conseqüència de la pèrdua de la nacionalitat o la jubilació per incapacitat permanent per al servei, l'interessat, una vegada desapareguda la causa objectiva que va motivar l'extinció esmentada, pot sol·licitar la rehabilitació de la seva condició de funcionari, que li ha de ser concedida.

— Les administracions, poden concedir, amb caràcter excepcional i a petició de la persona interessada, la rehabilitació de qui hagi perdut la condició de funcionari per haver estat condemnat a la pena principal o accessòria d'inhabilitació, atenent les circumstàncies i el delictes comès. Si no es dicta una resolució expressa en el termini de sis mesos, la sol·licitud s'ha d'entendre desestimada.

2.2. El funcionari interí

L'article 13 del Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, defineix l'interí com *"el que presta serveis amb caràcter transitori en virtut d'un nomenament subjecte al dret administratiu i ocupa places dotades pressupostàriament que d'acord amb la relació de llocs de treball són reservades a funcionaris de carrera"*.

L'article 6 del Decret 214/1990 el defineix com : *"És personal interí el format pels qui, en virtut de nomenament de l'alcalde o president de l'entitat local, presten serveis amb caràcter transitori i ocupen llocs de treball reservats a funcionaris de carrera, bé perquè es troben vacants aquests llocs de treball o perquè estan proveïts per personal en alguna situació administrativa amb dret a la reserva de lloc."*

Cal destacar la transitorietat del personal interí, que fa que no tingui caràcter de permanència, ja que cobreix un lloc de treball reservat a un funcionari de carrera.

Una de les principals característiques del personal funcionari interí és la temporalitat, atès que presta serveis amb caràcter transitori; per tant, només pot ser nomenat en els següents casos:

- per ocupar transitòriament places que han de ser ocupades definitivament per funcionaris de carrera.
- per realitzar programes temporals urgents o situacions urgents degudame motivades
- per ocupar llocs de treball en substitució de funcionaris que gaudeixen del dret

de reserva de plaça i de destinació

L'EBEP disposa que les circumstàncies que poden donar lloc al nomenament de personal interí són:

- l'existència de llocs vacants quan no sigui possible la seva cobertura per un funcionari de carrera
- la substitució transitòria dels titulars
- l'execució de programes de caràcter temporal
- l'excés o acumulació de tasques per un període màxim de sis mesos, dins d'un període de dotze mesos

El naixement del personal interí es produeix per nomenament per part de l'òrgan administratiu competent, igual que en cas dels funcionaris.

En el cas dels interins, ha d'acordar el nomenament el secretari general del departament respectiu.

L'EBEP estableix que el nomenament del personal interí requereix un procés selectiu regit per criteris d'objectivitat i sotmès als principis constitucionals d'igualtat, mèrit o capacitat, mitjançant una convocatòria pública. No obstant això, la mateixa norma preveu també que excepcionalment, per raons d'urgència apreciada per l'Administració, es pot nomenar personal interí sense que calgui realitzar una convocatòria pública.

El personal interí ha de complir els mateixos requisits generals de titulació que els funcionaris i les altres condicions necessàries per participar en el procés d'accés al cos o escala a què pertany el lloc de treball que ocupa.

El temps de serveis prestats, l'experiència i la formació poden ser valorats en la fase de concurs en els processos selectius sempre que siguin adequats a les funcions del cos a què correspon la plaça convocada.

Al personal interí se li aplica, per analogia, el règim aplicable al personal funcionari, excepte el gaudiment de la llicència per a estudis, la llicència per a assumptes propis i altres drets inherents a la condició de funcionari (grau personal, situacions administratives, etc.).

Podem resumir les principals característiques i requisits del personal funcionari interí en els següents:

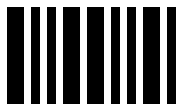
- Està subjecte al dret administratiu.
- Cal que existeixi la necessitat estricta de proveir un lloc de treball per garantir el funcionament normal dels serveis.
- Cal que aquest lloc no pugui ser cobert amb urgència per un funcionari de carrera.
- L'aspirant ha de reunir els requisits de titulació i les altres condicions exigides per participar en el procés d'accés al cos o escala a què pertany el lloc ocupat, i la titulació que disposi la relació de llocs de treball.
- La prestació de serveis no pot constituir un dret preferent per accedir a la condició de funcionari.
- El temps de serveis prestats, l'experiència i la formació poden ser valorats en la

fase de concurs sempre que siguin adients als cossos o escales de les places ocupades.

- Se li aplica per analogia el règim estatutari propi del personal funcionari, llevat de les llicències per a estudis, les llicències per a assumptes propis i d'altres drets inherents a la condició funcional (graú personal, situacions administratives, etc.).

La condició d'interí es pot perdre pels següents motius:

- quan la plaça a la qual és adscrit l'interí és ocupada per un funcionari de carrera
- pel transcurs del temps especificat en el nomenament
- per revocació del nomenament, acordada en expedient disciplinari
- quan no calen els seus serveis (cal motivar-ho)
- pels supòsits de pèrdua de la condició de funcionari, que són:
  - per renúncia escrita
  - per jubilació forçosa o voluntària
  - per incapacitat permanent, total, absoluta o gran invalidesa
  - per amortització del lloc de treball
  - per separació del servei
  - per pena principal o accessòria d'inhabilitació absoluta o especial perpetua per a un càrrec públic
  - per pèrdua de la ciutadania espanyola o d'un estat membre de la Unió Europea o d'un estat al qual, en virtut de tractats internacionals subscrits per la Unió Europea i ratificats per l'Estat espanyol, és aplicable la lliure circulació de treballadors, si és el cas.
  - per defunció

2.3.- El personal eventual

L'article 12 del Decret legislatiu 1/1997 estableix que és «personal eventual el format pels qui, en virtut de lliure nomenament del president o dels consellers i en règim no permanent, ocupen un lloc de treball considerat de confiança o d'assessorament no reservat a funcionaris i que figura amb aquest caràcter en la corresponent relació de llocs de treball».

L'actual regulació del règim jurídic del personal eventual al servei de l'Administració de la Local està establerta a l'article 9 del Decret 214/1990.

Aquest article ens diu :

És personal eventual el que, en virtut de lliure nomenament i en règim no permanent, ocupa un lloc de treball no reservat a funcionaris i que té qualsevol d'aquestes condicions:

- a) confiança o assessorament especial,
- b) personal directiu per a àrees o serveis complexos,
- c) gerència de la comarca.

El nomenament de personal eventual de confiança o assessorament especial correspon a l'alcalde o president de l'entitat local, i de l'eventual restant, al ple o a l'òrgan màxim de l'entitat local.

El nombre, les característiques bàsiques i les retribucions del personal eventual els han de determinar el ple de la corporació o l'òrgan superior de l'entitat local en començar el seu mandat, dins dels crèdits pressupostaris consignats o que s'habilitin a aquest efecte. Dins de les característiques ha de figurar la dedicació.

Les determinacions expressades al punt anterior només es poden modificar amb motiu de l'aprovació dels pressupostos anuals i la ulterior modificació de la relació de llocs de treball.

No obstant el que disposa el punt anterior, el ple de la corporació o l'òrgan màxim de l'entitat local pot introduir, a proposta de l'alcalde o president de l'entitat, modificacions en les determinacions expressades al punt 2 d'aquest article, mentre aquestes modificacions no comportin una superació dels crèdits pressupostaris consignats a aquest efecte.

El nomenament del personal eventual i el règim de les seves retribucions i de la seva dedicació s'han de publicar al Butlletí Oficial de la província, al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya i, si escau, al tauler d'anuncis i al butlletí de la mateixa entitat.

El cessament o la separació d'aquest personal és lliure i pot produir-se en qualsevol moment del mandat corporatiu. Aquesta atribució s'ha de fer mitjançant decret de l'alcalde o president de l'entitat, del qual s'ha de donar compte al ple o a l'òrgan màxim de l'entitat local, o per acord d'aquests dos últims òrgans en els supòsits en què els correspongui el nomenament.

En tot cas, el personal eventual cessarà automàticament, sense que sigui preceptiva l'observança de cap forma, en el moment o data en què es produeixi el cessament definitiu o l'expiració del mandat corporatiu de l'autoritat o entitat que els va nomenar.

Els llocs de treball reservats a personal eventual han de figurar en la relació de llocs de treball de l'entitat local.

La prestació de serveis en qualitat de personal eventual en cap cas no pot ser considerada com a mèrit per a l'accés a la condició de funcionari o de personal laboral ni per a la promoció interna.

En la resolució de nomenament han de figurar les funcions i el nivell retributiu que s'assigna a la persona nomenada.

Al personal eventual que abans del seu nomenament com a tal ja tingui la condició de funcionari, se li han de respectar els drets següents:

- a) La reserva de la plaça i la destinació que ocupava en el moment del seu nomenament.
- b) El còmput del temps que ocupi el lloc de treball com a personal eventual a l'efecte dels triennis i dels drets passius.
- c) El temps de permanència com a personal eventual es considerarà a l'efecte de la consolidació del grau personal i se li aplicarà el que reglamentàriament s'estableixi per al personal en situació de serveis especials

2.4.- El personal laboral

D'acord amb l'article 14 del Decret legislatiu 1/1997 i l'article 16 del Decret 214/1990, és personal laboral el que, en virtut d'un contracte de treball formalitzat per escrit, en qualsevol de les modalitats de contractació de personal previstes en la legislació laboral, presta serveis retribuïts a l'Administració pública. En funció de la durada del contracte, aquest pot ser fix, per temps indefinit o temporal.

Aquest personal ha d'ocupar llocs de treball classificats com a laborals en la relació de llocs de treball corresponent.

La relació professional del personal laboral amb l'Administració està sotmesa al dret laboral; per tant, se li ha d'aplicar el règim jurídic de l'Estatut dels treballadors (Reial decret legislatiu 2/2015, de 23 de octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors. I al personal laboral que presta serveis a l'Administració Local de Catalunya se li aplica el Conveni col·lectiu del municipi corresponent. També hi ha aspectes que han d'estar regulats per la llei de pressupostos i per la legislació sobre la funció pública que faci especialment referència a aquest tipus de personal.

En l'àmbit de l'Administració Local l'article 16 del Decret 214/1990 estableix que els llocs de treball a exercir per personal laboral fix o temporal poden ser:

- a) D'activitat de caràcter continu amb jornada completa.
- b) D'activitat de caràcter continu amb jornada parcial.
- c) De temporada, amb caràcter habitual i amb jornada completa o parcial.
- d) De temporada, amb caràcter no habitual o per a tasques específiques de caràcter temporal, amb jornada completa o parcial.

Els llocs de treball corresponents a les activitats dels apartats a), b) i c) del punt anterior requereixen la seva incorporació a la relació de llocs de treball de l'entitat.

Aquest requisit no és necessari per a les activitats a què es refereix l'apartat d) del punt anterior, però es requereix l'existència de crèdit en el pressupost per dur a terme aquestes actuacions.

El personal laboral que ha de cobrir els llocs de treball a què es refereix l'article anterior pot ser de caràcter permanent o fix i de caràcter no permanent.

El personal de caràcter permanent o fix es vincula a l'entitat local per una relació contractual laboral indefinida.

El personal de caràcter no permanent es vincula a l'entitat local per una relació contractual laboral temporal.

Per les característiques exigides al personal laboral per a l'exercici dels llocs, aquests poden requerir:

- a) Títol acadèmic determinat.
- b) Qualificació o categoria professional determinada.
- c) Determinats nivells de coneixement, formació bàsica, experiència, aptituds físiques determinades o capacitat acreditada.

Per a la contractació del personal s'ha de tenir en compte el que estableixen l'article 88 i següents del Decret 214/1990.

Article 88

-1 L'accés a les diverses categories de personal laboral existents en l'entitat local reservades per al seu exercici subjecte a la legislació laboral es produeix per alguna de les modalitats següents:

a) Per accés a la condició de personal laboral, d'acord amb l'oferta pública d'ocupació, mitjançant convocatòria pública i mitjançant els sistemes de concurs, concurs-oposició o oposició lliures.

b) Per promoció interna, consistent en l'ascens del personal laboral de la mateixa entitat local des del lloc de treball o categories laborals del grup immediatament inferior, mitjançant convocatòria pública i produint aquesta promoció la baixa en el lloc de treball o categoria laboral d'origen.

c) Per transferència acordada per decret del Govern de la Generalitat de Catalunya, de conformitat amb l'article 308 de la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya, i amb els articles 4.2 i 6 de la Llei 5/1987, de 4 d'abril, del règim provisional de les competències de les diputacions provincials.

d) Per subrogació contractual de l'entitat local.

-2 Quan l'accés a què fa referència el punt anterior es produeixi en categories laborals de denominació genèrica, l'adscripció al lloc de treball concret s'ha d'efectuar per decret de l'alcalde o president de l'entitat local.

La contractació de personal laboral de caràcter permanent o fix per als llocs de treball expressats a l'article 16.2.a) i b) requereix:

a) Inclusió del lloc de treball en l'oferta pública d'ocupació i existència de consignació pressupostària suficient.

b) Convocatòria pública amb expressió de la modalitat de selecció adoptada, bases de selecció i plena garantia dels principis constitucionals d'igualtat d'oportunitats, mèrit, capacitat i publicitat.

La contractació indefinida pot comprendre un període de proves pel temps establert en la legislació laboral.

Els mateixos requisits exigits en els apartats anteriors regeixen en els casos en què l'entitat local decideixi proveir amb personal de caràcter permanent o fix els llocs de treball referits a l'article 16.2.c) d'aquest Reglament.

La contractació de personal de caràcter no permanent per als llocs de treball destinats a personal fix es pot realitzar en els supòsits següents:

a) Quan el lloc de treball estigui vacant i mentre no s'acordi la realització del procés selectiu per a la contractació indefinida, cas en el qual s'ha d'incloure la plaça prèviament en l'oferta d'ocupació.

b) Quan el titular que l'exerceixi es trobi en situació laboral amb dret a reserva del lloc i fins que s'hi reincorpori.

La contractació de personal laboral no permanent per als llocs de treball expressats en el punt anterior requereix la determinació prèvia de la disposició legal que reguli la tipologia del contracte laboral pel qual s'opti, les bases de selecció i el compliment de les garanties constitucionals referides a l'article 18.1.b) d'aquest Reglament, amb les exigències establertes en la modalitat contractual emprada.

Són aplicables per a la contractació de personal laboral no permanent les mateixes especificacions que conté l'article 97 d'aquest Reglament.

Article 97

-1 Per proveir llocs de treball mitjançant personal interí es requereix:

a) Que la plaça figuri inclosa en l'oferta pública d'ocupació.

b) Que el lloc de treball tingui la consignació pressupostària suficient.

-2 No es requereix incorporació prèvia de la plaça a l'oferta pública d'ocupació quan es tracti de vacants realment produïdes amb posterioritat a l'aprovació d'aquella dins l'any de què es tracti.

La contractació de caràcter laboral que no es correspongui amb l'existència prèvia de places previstes en la relació de llocs no requereix la inclusió en l'oferta pública d'ocupació, i per a la contractació de personal no permanent regiran les normes següents:

a) Consignació pressupostària suficient.

b) Observança del que preceptua l'article 19.2 que estableix que :

“la contractació de personal laboral no permanent per als llocs de treball expressats en el punt anterior requereix la determinació prèvia de la disposició legal que reguli la tipologia del contracte laboral pel qual s’opti, les bases de selecció i el compliment de les garanties constitucionals referides a l’article 18.1.b) d’aquest Reglament, amb les exigències establertes en la modalitat contractual emprada.”

Activitat 1

Quin tipus de personal hi ha al servei de les Administracions Públiques, marqui les correctes

- Funcionaris de carrera
- Funcionaris temporals
- Funcionaris extemporanis
- Funcionaris interins
- Personal laboral

3.- Els drets dels funcionaris de l’Administració Local.

Els drets els trobem a l’article al títol 5, capítol 1, secció 1a del Decret 214/1990. Dels articles 135 al 145.

Els funcionaris gaudeixen del lliure exercici dels drets i llibertats sindicals, d’acord amb la legislació en aquesta matèria, i en particular respecte de:

La consulta i la negociació de les condicions de treball. L’exercici del dret de vaga.

La participació en els òrgans de representació col·lectiva.

L’elecció dels seus representants mitjançant sufragi universal directe, igual i secret.

Les entitats locals han de protegir el seu personal en l’exercici de les seves funcions, i li han d’atorgar la consideració social deguda a la seva condició i a la dignitat del servei públic.

Els funcionaris tenen el dret de ser assistits i protegits per l’entitat local envers qualsevol amenaça, ultratge, calúnia, injúria, difamació i, en general, envers qualsevol atemptat contra la seva persona o els seus béns, per raó de l’exercici de les seves funcions.

Els funcionaris tenen el dret de romandre en el lloc de treball sempre que les necessitats ho permetin. Si haguessin de prestar serveis en una altra localitat, tindran dret a les indemnitzacions reglamentàries.

Cap funcionari no pot ser privat de la seva ocupació en propietat, si no és per les causes i amb les garanties legals i reglamentàries exigides.

El dret al càrrec s'assegura al funcionari, sens perjudici de la seva adscripció a uns o altres llocs de treball, efectuada dintre de les seves competències respectives pels diferents òrgans competents en matèria de funcionaris públics locals. Els funcionaris estan assistits del dret a la inamovibilitat en la residència en la mesura que el servei ho permeti.

Els funcionaris de l'Administració local tenen dret a gaudir de les possibilitats de carrera administrativa i de promoció interna previstes a la normativa vigent.

Els funcionaris de l'Administració local tenen el dret d'assistir a cursos de formació i perfeccionament amb la periodicitat i les característiques i condicions d'accés que s'estableixin.

Els funcionaris tenen dret a participar en la millora de l'administració de l'entitat local mitjançant un sistema d'iniciatives i suggeriments.

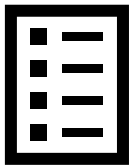
Els funcionaris de l'Administració local tenen dret a ser retribuïts d'acord amb el lloc de treball que ocupen i el grau personal que els correspon i tenen dret a ser protegits pel sistema de previsió social que correspongui.

Els drets passius dels funcionaris de l'Administració local es regeixen per la seva legislació específica, que ha de ser homologada a la normativa general dels funcionaris civils de l'Estat.

Els funcionaris de l'Administració local tenen dret a gaudir de les vacances, els permisos i les llicències previstos.

Els funcionaris de l'Administració local tenen el dret i el deure de mantenir, actualitzar o perfeccionar els coneixements i les aptituds adients al lloc de treball que ocupin o a la seva professió o ofici. Correlativament, les administracions locals estan obligades a promoure i facilitar la formació del personal al servei que s'ha esmentat.

Així mateix, les administracions locals han de promoure la formació necessària per facilitar el dret a la promoció i la mobilitat dels funcionaris locals.

4. Els deures i responsabilitats

Els trobem regulats títol 5, capítol 1, secció 2 del Decret 214/1990. Articles 152 al 158.

El personal al servei de les entitats locals té els deures següents:

- a) Respectar i complir la Constitució, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i les altres disposicions que afecten l'exercici de les seves funcions.
- b) Complir estrictament, imparcialment i eficaçment les obligacions pròpies del seu lloc de treball, complir les ordres rebudes que es refereixen al servei i formular, si escau, els suggeriments que cregui oportuns. Si les ordres són, segons el seu criteri, contràries a la legalitat, pot sol·licitar-ne la confirmació per escrit i, un cop rebuda, pot comunicar immediatament per escrit la discrepància al cap superior, el qual decidirà. En cap cas no es compliran les ordres que impliquin comissió de delictes.
- c) Guardar reserva total respecte als assumptes que coneix per raó de les seves funcions, excepte quan es cometin irregularitats i el suport jeràrquic un cop advertit no les esmeni.
- d) Comportar-se en les relacions amb els administrats amb la màxima correcció i procurar en tot moment de prestar el màxim d'ajut i d'informació al públic.
- e) Esforçar-se per facilitar i exigir als subordinats el compliment de les seves obligacions, mitjançant les instruccions i les ajudes que calgui, i mantenir en tot moment la cordialitat amb ells i amb els seus companys.
- f) Procurar al màxim el propi perfeccionament professional utilitzant els mitjans que amb aquesta finalitat posa l'entitat local a disposició del seu personal.
- g) Complir estrictament la jornada i l'horari de treball, en funció de la millor atenció dels administrats, dels objectius assenyalats en els serveis i del bon funcionament d'aquests.

El personal al servei de les entitats locals no pot ser obligat a residir a la localitat on treballa, llevat dels casos en què per raó del servei el deure de residència sigui convenient. Això no pot ser obstacle per a l'estricta compliment de la jornada i l'horari de treball.

El personal al servei de les entitats locals té el deure de no intervenir en procediments administratius quan hi hagi motius d'abstenció establerts legalment.

El personal al servei de les entitats locals és responsable de la bona gestió dels serveis encomanats i ha de procurar resoldre per iniciativa pròpia les dificultats que trobi en el compliment de la seva funció. Aquesta responsabilitat no exclou la que pugui correspondre als seus superiors jeràrquics.

Sens perjudici de la seva responsabilitat pel funcionament dels serveis públics regulada a l'article 106.2 de la Constitució i del deure de rescabalar els danys causats, les entitats locals poden dirigir-se contra el funcionari que en sigui la causa, en l'àmbit de la

legislació vigent, per culpa greu o per ignorància inexcusable, mitjançant la instrucció de l'expedient corresponent, amb audiència a l'interessat.

Igualment es pot procedir si, per falta greu o per ignorància inexcusable, es produeixen danys o perjudicis als béns o als drets de les entitats locals.

Els particulars poden exigir al personal a què es refereix aquest Reglament, mitjançant el procés declaratiu corresponent, el rescabament dels danys causats a les seves persones o béns, si s'han produït per culpa greu o per ignorància inexcusable.

Dins de les circumstàncies derivades del compliment dels deures, hem d'incloure inexorablement el règim disciplinari al que estan sotmesos els funcionaris i personal laboral.

Les faltes poden ser molt greus, greus o lleus.

Trobem aquestes a l'article 240, 241 i 242 i son les següents:

Article 240

Són faltes **molt greus**:

- a) *L'incompliment del deure de fidelitat a la Constitució o a l'Estatut en l'exercici de la funció pública.*
- b) *Totes les actuacions que signifiquin discriminació per raó de raça, sexe, religió, llengua, opinió, lloc de naixement o veïnatge o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.*
- c) *L'abandonament del servei.*
- d) *L'adopció d'acords manifestament il·legals que causin perjudici greu a l'Administració o als ciutadans.*
- e) *La publicació o la utilització indeguda de secrets declarats oficials per llei o qualificats de tals.*
- f) *La falta notòria de rendiment que comporti inhibició en el compliment de les tasques encomanades.*
- g) *La violació de la neutralitat o de la independència política, servint-se de les facultats atribuïdes per influir en processos electorals de qualsevol naturalesa i àmbit.*
- h) *La obstaculització de l'exercici de les llibertats públiques i dels drets sindicals.*
- i) *La realització d'actes dirigits a coartar el lliure exercici del dret de vaga.*
- j) *La participació en vagues als qui la tinguin expressament prohibida per la llei.*
- k) *L'incompliment de l'obligació d'atendre els serveis mínims en cas de vaga.*
- l) *La realització d'actes dirigits a limitar la lliure expressió de pensament de les idees i de les opinions.*

- m) El fet de causar, per negligència o per mala fe, danys molt greus al patrimoni i als béns de l'entitat local.*
- n) El fet d'haver estat sancionat per la comissió de tres faltes greus en el període d'un any.*
- o) L'incompliment de les normes sobre incompatibilitats.*

Article 241

*Es consideren faltes **greus**:*

- a) L'incompliment de les ordres que provenen dels superiors relatives a la tasca pròpia del lloc de treball, dins els límits que assenyala l'article 152.b) d'aquest Reglament.*
- b) La manca de consideració envers els administrats en les seves relacions amb els funcionaris.*
- c) El fet d'originar enfrontaments en el centre de treball o de prendre-hi part.*
- d) L'incompliment del deure de reserva professional pel que fa als assumptes que coneix per raó de les funcions que li són encomanades, d'acord amb el que disposa l'article 152.c) d'aquest Reglament.*
- e) El fet de causar, per negligència o per mala fe, danys greus en la conservació dels locals, del material o dels documents del servei.*
- f) La negativa a complir tasques que li són ordenades pels superiors per satisfer necessitats sobrevingudes de compliment urgent.*
- g) L'exercici d'activitats compatibles amb les seves funcions sense que hagi obtingut l'autorització oportuna.*
- h) Les faltes repetides d'assistència sense causa justificada.*
- i) La reincidència en les faltes lleus.*
- j) La intervenció en un procediment administratiu quan hi ha motius d'abstenció establerts legalment.*
- k) En general, l'incompliment amb negligència o dol dels deures i les obligacions derivats de la funció encomanada al funcionari.*

A efectes del que disposa aquest article, s'entén per mes el període comprès des del dia primer al darrer de cada un dels dotze que integren l'any.

Afectacions

Altres versions d'aquest precepte

Article 242

*Són faltes **lleus**:*

- a) *El retard, la negligència o el descuit en el compliment de les funcions.*
- b) *La lleugera incorrecció envers el públic, els companys o els subordinats.*
- c) *Les faltes no repetides d'assistència sense causa justificada.*
- d) *L'incompliment de la jornada de treball sense causa justificada.*
- e) *Les faltes repetides de puntualitat dins un mateix mes sense causa justificada.*
- f) *La descurança en la conservació dels locals, del material i dels documents del servei si no causa perjudicis greus.*
- g) *L'incompliment de les normes relatives a incompatibilitats, si no comporta l'exercici de tasques incompatibles o que requereixin la compatibilitat prèvia.*
- h) *En general, l'incompliment dels deures per negligència o per descuit excusables.*

Les sancions disciplinàries que es poden imposar per raó de les faltes tipificades en aquest Reglament són:

- a) La separació del servei.
- b) La suspensió de funcions.
- c) El trasllat de lloc de treball, que pot comportar, si s'escau, el canvi de residència.
- d) La pèrdua d'un a tres graus personals.
- e) El trasllat de lloc de treball dins la mateixa localitat.
- f) L'amonestació.
- g) La deducció proporcional de les retribucions per faltes de puntualitat i d'assistència que constitueixin faltes lleus.
- h) La destitució del càrrec.

En el cas de faltes qualificades de molt greus, s'imposarà alguna de les sancions següents:

- a) La separació del servei.
- b) La suspensió de funcions per més d'un any i menys de sis, amb pèrdua de les retribucions corresponents.
- c) El trasllat de lloc de treball amb canvi de residència.
- d) La destitució del càrrec.

En el cas de faltes qualificades de greus, s'imposarà alguna de les sancions següents:

- a) La suspensió de funcions per més de quinze dies i menys d'un any, amb pèrdua de les retribucions corresponents.
- b) La pèrdua d'un a tres graus personals.
- c) El trasllat de lloc de treball dins la mateixa localitat.
- d) La destitució del càrrec.

En el cas de faltes qualificades de lleus, s'imposarà alguna de les sancions següents:

- a) La suspensió de funcions per menys de quinze dies, amb la pèrdua de les retribucions corresponents.
- b) El trasllat de lloc de treball dins la mateixa localitat.
- c) L'amonestació.
- d) La deducció proporcional de les retribucions, només per faltes de puntualitat i d'assistència lleus.

La separació del servei, que només pot ser acordada pel ple de l'entitat local, s'ha d'imposar únicament en el cas de faltes molt greus, i significa la pèrdua de la condició de funcionari i la impossibilitat de concórrer a proves selectives per accedir a la condició de funcionari de qualsevol administració.

Activitat 2

Relacioni amb fletxes cada falta amb la possible sanció disciplinària

L'abandonament del servei.

L'amonestació.

El retard, la negligència o el descuit en el compliment de les funcions.

La separació del servei.

La manca de consideració envers els administrats en les seves relacions amb els funcionaris.

La destitució del càrrec.

L'incompliment de la jornada de treball sense causa justificada

El trasllat de lloc de treball dins la mateixa localitat.

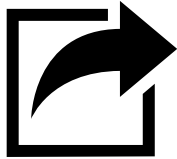
L'incompliment del deure de fidelitat a la Constitució o a l'Estatut en l'exercici de la funció pública

La suspensió de funcions per més d'un any i menys de sis, amb pèrdua de les retribucions corresponents.

TEMA 4

L'ACTE ADMINISTRATIU. EL CONCEPTE I CLASSES. EL PROCEDIMENT ADMINISTRATIU COMÚ. LES SEVES FASES. ELS RECURSOS ADMINISTRATIUS.

1.- La normativa bàsica

La normativa bàsica en dret administratiu és la següent:

- Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques.
- Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic.
- Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya

2. El concepte d'acte administratiu

La doctrina defineix l'acte administratiu de la forma següent:

Un acte administratiu és tota declaració de voluntat, de judici, de coneixement o de desig realitzada per l'Administració en l'exercici d'una potestat administrativa diferent de la reglamentària .

Aquesta definició és força abstracta. Per tal d'entendre'n el contingut, a continuació examinarem quines són les notes que la definició en recull com a definitòries de l'acte administratiu.

D'acord amb la definició de l'acte administratiu que acabem de veure, les notes definitòries d'un acte administratiu són les següents:

- L'acte administratiu és una declaració intel·lectual , la qual cosa exclou les activitats exclusivament materials (per exemple: execucions coactives, l'activitat tècnica de l'Administració).
- La declaració en què consisteix l'acte administratiu pot ser expressa (per exemple: l'Administració dicta una resolució) o tàcita (quan la declaració es deriva de comportaments o conductes que posen de manifest de forma concloent una posició intel·lectual prèvia). Per exemple: una persona sol·licita una subvenció i l'Administració no dicta un acte exprés de concessió però l'ingressa la quantitat sol·licitada per a aquest concepte).
- El contingut de l'acte administratiu pot estar integrat pels tipus de declaració

següents:

- a) una declaració de voluntat (per ex.: decisions o resolucions finals dels procediments, resolució de recursos o peticions, actes d'aprovació, activitat disciplinària o sancionadora)
  - b) una declaració de judici (per ex.: informes, dictàmens,...)
  - c) una declaració de desig (per ex.: propostes o peticions d'un òrgan administratiu a un altre)
  - d) una declaració de coneixement (per ex.: certificacions, diligències, anotacions, registres de documents, actes de comunicació o informació)
- La declaració ha de procedir de l'Administració . Per tant, s'exclouen els actes dels administrats, tot i que produeixin efectes conforme al Dret administratiu (per ex.: la presa de possessió de la plaça a la qual ha estat nomenat un funcionari; els actes materialment administratius dictats per òrgans públics no emmarcats dins de l'Administració; els contractes o convenis, atès que són fruit de diferents voluntats, no només de la voluntat de l'Administració).
  - La declaració es presenta com l'exercici d'una potestat administrativa . L'acte ha d'expressar una facultat o potestat prèviament reconeguda a l'Administració per l'ordenament jurídic.
  - La potestat administrativa exercida en l'acte ha d'ésser diferent de la potestat reglamentària : amb els reglaments, l'Administració dicta actes que innoven l'ordenament jurídic, mentre que amb la producció d'un acte administratiu l'Administració es limita a aplicar l'ordenament jurídic.

2. Classes d'actes administratius

L'acte administratiu pot ser objecte de nombroses classificacions depenent de la perspectiva des de la qual s'examini. En aquest apartat veurem les classificacions que, des del punt de vista del procediment administratiu, considerem que són més significatives.

a) Actes expressos, tàcits o presumptes

Acte exprés: hi ha una exteriorització clara i inequívoca de la manifestació de voluntat, de judici, desig o coneixement.

L'acte exprés podrà ser oral (per ex.: una ordre verbal donada per un policia a un conductor), escrit (per ex.: la resolució de concessió d'una llicència d'obres) o mímic (per ex.: la mà aixecada d'un guàrdia urbà que està dirigint el tràfic i que ordena que s'aturin els vehicles), segons el tipus de llenguatge que s'utilitzi per a exterioritzar-lo.

Acte tàcit: no hi ha una clara manifestació externa, però davant de la conducta administrativa es presumeix raonablement l'existència d'una voluntat que produeix efectes jurídics (per ex.: un administrat demana una subvenció i l'Administració no dicta la resolució corresponent de concessió, però li ingressa la quantitat demanada per aquest concepte).

Acte presumpte: no hi ha ni una manifestació concreta ni una conducta a les quals es pugui atribuir un determinat sentit que respongui a una interpretació racional. En l'acte presumpte, davant de l'incompliment per part de l'Administració de l'obligació de resoldre els procediments, el significat de la conducta administrativa el fixa de forma expressa l'ordenament jurídic, el qual presumeix l'existència d'un acte administratiu, generalment estimator i excepcionalment desestimable, pel simple transcurs del termini establert en cada cas (silenci administratiu).

b) Actes administratius resolutoris o definitius i actes administratius de tràmit

Els actes resolutoris o definitius són els actes externs que contenen la declaració de voluntat de l'Administració i decideixen el fons de l'assumpte (són els actes administratius que resolen una sol·licitud o un procediment iniciat d'ofici, com per exemple la resolució per la qual l'Administració estima o desestima una determinada sol·licitud).

Els actes de tràmit són els actes instrumentals previs a la resolució final del procediment (per ex.: informes, propostes, autoritzacions prèvies, aprovacions inicials...), que la preparen.

Com veurem en l'apartat de "Recursos administratius", la distinció entre aquests dos tipus d'actes administratius (definitius i de tràmit) té gran importància pel que fa a la impugnació. Els actes definitius poden ser impugnats en via administrativa o contenciosa; mentre que els actes de tràmit, en general, no són impugnables separatament, llevat dels anomenats actes de tràmit qualificats que són aquells que decideixen directament o indirectament el fons, determinen la impossibilitat de continuar el procediment o produeixen indefensió o perjudici irreparable a drets o interessos legítims (art. 107.1 de la LRJPAC i 25.1 de la LJ98).

c) Actes administratius reglats i actes administratius discrecionals

Actes reglats: aquells actes en què l'ordenament jurídic preveu en tots els seus aspectes l'activitat de l'Administració, per tant, l'Administració en aquest tipus d'actes només pot resoldre d'una forma determinada d'acord amb els supòsits de fet que es donin.

Vegem-ne un exemple concret més desenvolupat.

Quan un ciutadà o una ciutadana sol·licita la renovació de la llicència de conducció i aporta tota la documentació exigida per la normativa, l'Administració competent ha de procedir a la renovació de la llicència sense disposar de cap marge de maniobra sobre el seu contingut.

Actes discrecionals: quan l'ordenament jurídic, amb relació a la potestat que s'exercita en l'acte, no preveu l'activitat de l'Administració en tots els seus aspectes (quan s'ha d'exercitar, com s'ha d'exercitar i en quin sentit s'ha d'exercitar). Per tant, l'Administració davant d'uns determinats supòsits de fet pot resoldre de diferents formes (per ex.: autoritzar la utilització d'un espai públic).

En definitiva, per tal que l'exercici de la potestat administrativa sigui discrecional no és necessari que siguin discrecionals els tres aspectes indicats. El que sí que constitueix un requisit imprescindible perquè es pugui parlar de discrecionalitat i no d'arbitrarietat

és que els fins que persegueix o que ha de perseguir la potestat estiguin determinats a l'ordenament jurídic.

Si l'Administració exercita les seves potestats per a una finalitat diferent de la que predetermina l'ordenament jurídic, com ja hem vist, se'n desviaria i incorreria en el vici de la desviació de poder (arts.70.2 de la LJ98 i 63.1 de la LRJPAC).

d) Actes que posen fi a la via governativa o administrativa i els que no l'exhaureixen

Els actes que posen fi a la via administrativa són aquells que poden ser impugnats davant de l'Administració només mitjançant el recurs potestatiu de reposició i, excepcionalment, mitjançant el recurs extraordinari de revisió, o davant de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Pel que fa als actes que esgoten la via administrativa els trobem recollits a l'article 114 de la Llei 39/2015:

- a) Les resolucions dels recursos d'alçada.
- b) Les resolucions dels procediments al fet que es refereix l'article 112.2.
- c) Les resolucions dels òrgans administratius que manquin de superior jeràrquic, tret que una Llei estableixi el contrari.
- d) Els acords, pactes, convenis o contractes que tinguin la consideració de finalitzadores del procediment.
- i) La resolució administrativa dels procediments de responsabilitat patrimonial, qualsevol que anés el tipus de relació, pública o privada, que derivi.
- f) La resolució dels procediments complementaris en matèria sancionadora als quals es refereix l'article 90.4.
- g) Les altres resolucions d'òrgans administratius quan una disposició legal o reglamentària així ho estableixi.

A més del previst a l'apartat anterior, en l'àmbit estatal posen fi a la via administrativa els actes i resolucions següents:

- a) Els actes administratius dels membres i òrgans del Govern.
- b) Els emanats dels Ministres i els Secretaris d'Estat en l'exercici de les competències que tenen atribuïdes els òrgans dels quals són titulars.
- c) Els emanats dels òrgans directius amb nivell de Director general o superior, en relació amb les competències que tinguin atribuïdes en matèria de personal.
- d) En els Organismes públics i entitats dret públic vinculats o dependents de l'Administració General de l'Estat, els emanats dels màxims òrgans d'adreça unipersonals o col·legiats, d'acord amb el que estableixin els seus estatuts, tret que per llei s'estableixi una altra cosa.

Els actes que no posen fi a la via administrativa són aquells que poden ser recurribles davant el superior jeràrquic de l'òrgan que els va dictar, mitjançant un recurs d'alçada i,

en el seu cas, mitjançant els recursos administratius especials que hi pugui haver (arts. 107.1 i 109.c de la LRJPAC).

e) Els actes susceptibles de ser fiscalitzats i els de no ser fiscalitzats per la jurisdicció contenciosa administrativa

Actes susceptibles de ser fiscalitzats en via contenciosa: cal que siguin actes definitius o de tràmit qualificats que posin fi a la via administrativa (art. 25.1 de la LJCA).

Actes susceptibles de no ser fiscalitzats en via contenciosa: els actes administratius de tràmit no qualificats, els resolutoris i els actes de tràmit qualificats que no posin fi a la via administrativa, els actes que siguin reproducció d'altres anteriors definitius i fermes i els confirmatoris d'actes consentits pel fet de no haver estat recorreguts en temps i forma (art. 28 de la LJCA).

f) Els actes fermes i els actes no fermes

Actes fermes: actes que en un principi poden ser susceptibles de recurs però que no poden ser impugnats ni en via administrativa (llevat dels supòsits en què hi pugui haver el recurs excepcional de revisió -art.118 de la LRJPAC) ni en via contenciosa.

Un acte pot esdevenir ferm per alguna de les circumstàncies següents:

- perquè ha estat impugnat mitjançant tots els recursos que estableix l'ordenament jurídic.
- perquè, havent-se notificat correctament l'acte, s'han deixat transcórrer els terminis que l'ordenament jurídic estableix sense plantejar els recursos administratius i/o en via contenciosa procedents de forma correcta.

Com a excepció a aquesta regla general, cal indicar que la jurisprudència ha declarat la impossibilitat que els actes nuls de ple dret adquireixin fermesa, encara que es deixi transcórrer el termini establert per a impugnar-los.

Actes no fermes: actes administratius en què no concorren les circumstàncies descrites amb relació als actes fermes, és a dir, actes contra els quals es poden interposar o bé els corresponents recursos administratius o bé el jurisdiccional en via contenciosa.

g) Actes favorables i actes de gravamen

Actes favorables o declaratius de drets: amplien el patrimoni jurídic del destinatari, li atorguen o li reconeixen un dret, una facultat, una titularitat, el lliberen d'una limitació, d'un deure, d'un gravamen (per ex.: una concessió, una subvenció,...).

Actes de gravamen: actes que restringeixen el patrimoni jurídic del destinatari, li imposen una obligació, el priven d'un dret o facultat (per ex.: una sanció, una expropiació,...). Aquests actes han de ser motivats (art. 54.1.a de la LRJPAC), a diferència dels favorables que, en principi, no ho han d'estar.

Activitat número 1**Assenyali quina de les següents afirmacions es vàlida**

- Els actes fermes es poden impugnar per via contenciosa però per via administrativa
- Els actes no fermes es poden interposar o bé els recursos administratius o bé els jurisdiccionals en via contenciosa.

3.- El procediment administratiu comú. Les fases del procediment administratiu.

Les fases del procediment administratiu són

- a) Iniciació
- b) Ordenació
- c) Instrucció
- d) Finalització

3.1. Iniciació del procediment Classes d'iniciació.

Els procediments podran iniciar-se d'ofici o a sol·licitud de persona interessada.

Iniciació d'ofici.

Els procediments s'iniciaran d'ofici per acord de l'òrgan competent, bé per pròpia iniciativa o com a conseqüència d'ordre superior, a petició raonada d'altres òrgans o per denúncia.

Amb anterioritat a l'acord d'iniciació, podrà l'òrgan competent obrir un període d'informació prèvia amb la finalitat de conèixer les circumstàncies del cas concret i la conveniència o no d'iniciar el procediment.

Sol·licituds d'iniciació.

Les sol·licituds que es formulin hauran de contenir:

- a) Nom i cognoms de l'interessat i, si escau, de la persona que ho representi, així com la identificació del mitjà preferent o del lloc que s'assenyali a l'efecte de

- notificacions.
- b) Fets, raons i petició en què es concreti, amb tota claredat, la sol·licitud.
  - c) Lloc i data.
  - d) Signatura del sol·licitant o acreditació de l'autenticitat de la seva voluntat expressada per qualsevol mitjà.
  - e) Òrgan, centre o unitat administrativa a la qual es dirigeix.

Quan les pretensions corresponents a una pluralitat de persones tinguin un contingut i fonament idèntic o substancialment similar, podran ser formulades en una única sol·licitud, tret que les normes reguladores dels procediments específics disposin una altra cosa.

De les sol·licituds, comunicacions i escrits que presentin els interessats en les oficines de l'Administració, podran aquests exigir el corresponent rebut que acrediti la data de presentació, admetent-se com tal una còpia en la qual figuri la data de presentació anotada per l'oficina.

Les Administracions Públiques hauran d'establir models sistemes normalitzats de sol·licituds quan es tracti de procediments que impliquin la resolució nombrosa d'una sèrie de procediments. Els models esmentats estaran a la disposició dels ciutadans en les dependències administratives.

Els sol·licitants podran acompanyar els elements que estimin convenient per precisar o completar les dades del model, els quals hauran de ser admesos i tinguts en compte per l'òrgan al que es dirigeixin.

Esmena i millora de la sol·licitud.

Si la sol·licitud d'iniciació no reuneix els requisits que assenyalats anteriorment i els exigits, si escau, per la legislació específica aplicable, es requerirà a l'interessat perquè, en un termini de deu dies, esmeni les faltes o acompanyi els documents preceptius, amb indicació que, si així no ho fes, se li tindrà per desistit de la seva petició, prèvia resolució que haurà de ser dictada mitjançant resolució expressa en tots els procediments i a notificar-la qualsevol que sigui la seva forma d'iniciació.

En els casos de prescripció, renúncia del dret, caducitat del procediment o desistiment de la sol·licitud, així com la desaparició sobrevinguda de l'objecte del procediment, la resolució consistirà a la declaració de la circumstància que concorri en cada cas, amb indicació dels fets produïts i les normes aplicables.

S'exceptuen de l'obligació, al fet que es refereix el paràgraf primer, els supòsits de terminació del procediment per pacte o conveni, *asi com els procediments relatius a l'exercici de drets sotmesos únicament en deure comunicació prèvia a l'Administració.

Sempre que no es tracti de procediments selectius o de concurrència competitiva, aquest termini podrà ser ampliat prudencialment, fins a cinc dies, a petició de l'interessat o iniciativa de l'òrgan, quan l'aportació dels documents requerits present dificultats especials.

En els procediments iniciats a sol·licitud dels interessats, l'òrgan competent podrà recaptar del sol·licitant la modificació o millora voluntàries dels termes d'aquella. D'ells s'estendrà acta succincta, que s'incorporarà al procediment.

Mesures provisionals.

Iniciat el procediment, l'òrgan administratiu competent per resoldre-ho, podrà adoptar, d'ofici o a instàncies de part, les mesures provisionals que estimi oportunes per assegurar l'eficàcia de la resolució que pogués recaure, si existissin elements de judici suficients per a això.

Abans de la iniciació del procediment administratiu, l'òrgan competent, d'ofici o a instàncies de part, en els casos d'urgència i per a la protecció provisional dels interessos implicats, podrà adoptar les mesures corresponents en els supòsits previstos expressament per una norma de rang de Llei. Les mesures provisionals hauran de ser confirmades, modificades o aixecades en l'acord d'iniciació del procediment, que haurà d'efectuar-se dins dels quinze dies següents a la seva adopció, el qual podrà ser objecte del recurs que procedeixi.

En tot cas, aquestes mesures quedaran sense efecte si no s'inicia el procediment en aquest termini o quan l'acord d'iniciació no contingui un pronunciament exprés sobre les mateixes.

No es podran adoptar mesures provisionals que puguin causar perjudici de difícil o impossible reparació als interessats o que impliquin violació de drets emparats per les lleis.

Les mesures provisionals podran ser alçades o modificades durant la tramitació del procediment, d'ofici o a instàncies de part, en virtut de circumstàncies sobrevingudes o que no van poder ser tingudes en compte al moment de la seva adopció.

En tot cas, s'extingiran amb l'eficàcia de la resolució administrativa que posi fi al procediment corresponent.

Acumulació.

L'òrgan administratiu que iniciï o tramiti un procediment, qualsevol que hagi estat la forma de la seva iniciació, podrà disposar la seva acumulació a uns altres amb els quals guardi identitat substancial o íntima connexió.

Contra l'acord d'acumulació no procedirà recurs algun.

3.2. Ordenació del procediment

Impuls

El procediment, sotmès al criteri de celeritat, s'impulsarà d'ofici en tots els seus tràmits.

En el despatx dels expedients es guardarà l'ordre rigorós d'incoació en assumptes d'homogeneïtat natural, tret que pel titular de la unitat administrativa es doni ordre motivada en contrari, de la qual quedi constància.

L'incompliment del que es disposa en el paràgraf anterior donarà lloc a l'exigència de responsabilitat disciplinària de l'infractor o, si escau, serà causa de remoció del lloc de treball.

Celeritat.

S'acordaran en un sol acte tots els tràmits que, per la seva naturalesa, admetin una impulsió simultània i no sigui obligat el seu compliment successiu.

En sol·licitar els tràmits que hagin de ser complerts per altres òrgans, haurà de consignar-se en la comunicació cursada el termini legal establert a aquest efecte.

Compliment de tràmits.

Els tràmits que hagin de ser emplenats pels interessats hauran de realitzar-se en el termini de deu dies a partir de la notificació del corresponent acte, excepte en el cas que en la norma corresponent es fixi termini diferent.

Quan a qualsevol moment es consideri que algun dels actes dels interessats no reuneix els requisits necessaris, l'Administració ho posarà en coneixement del seu autor, concedint-li un termini de deu dies per emplenar-ho.

Als interessats que no compleixin el que es disposa als apartats anteriors, se'ls podrà declarar perduts el dret al tràmit corresponent; no obstant això, s'admetrà l'actuació de l'interessat i produirà els seus efectes legals, si es produís abans o dins del dia que es notifiqui la resolució en la qual es tingui per transcorregut el termini.

Qüestions incidentals.

Les qüestions incidentals que se suscitin en el procediment, fins i tot les que es refereixin a la nul·litat d'actuacions, no suspendran la tramitació del mateix, excepte la recusació.

3.3. Instrucció del procediment

Actes d'instrucció.

Els actes d'instrucció necessaris per a la determinació, coneixement i comprovació de les dades en virtut dels quals hagi de pronunciar-se la resolució, es realitzaran d'ofici per l'òrgan que tramiti el procediment, sense perjudici del dret dels interessats a proposar aquelles actuacions que requereixin la seva intervenció o constitueixin tràmits legal o reglamentàriament establerts.

Els resultats dels sondejos i enquestes d'opinió que s'incorporin a la instrucció d'un procediment hauran de reunir les garanties legalment establertes per a aquestes tècniques d'informació així com la identificació tècnica del procediment seguit per a l'obtenció d'aquests resultats.

Al·legacions.

Els interessats podran, a qualsevol moment del procediment anterior al tràmit d'audiència, adduir al·legacions i aportar documents o altres elements de judici.

Els uns i els altres seran tinguts en compte per l'òrgan competent en redactar la corresponent proposta de resolució.

A tot moment podran els interessats al·legar els defectes de tramitació i, especialment, els que suposin paralització, infracció dels terminis preceptivament assenyalats o l'omissió de tràmits que poden ser esmenats abans de la resolució definitiva de l'assumpte. Aquestes al·legacions podran donar lloc, si hi hagués raons per a això, a l'exigència de la corresponent responsabilitat disciplinària.

3.4. Prova

Mitjans i període de prova.

Els fets rellevants per a la decisió d'un procediment podran acreditar-se per qualsevol mitjà de prova admissible en Dret.

Quan l'Administració no tingui per certs els fets al·legats pels interessats o la naturalesa del procediment ho exigeixi, l'instructor del mateix acordarà l'obertura d'un període de prova per un termini no superior a trenta dies ni inferior a deu, a fi que puguin practicar-se quantes jutgi pertinents.

L'instructor del procediment només podrà rebutjar les proves proposades pels interessats quan siguin manifestament improcedents o innecessàries, mitjançant resolució motivada.

Pràctica de prova.

L'Administració comunicarà als interessats, amb antelació suficient, l'inici de les actuacions necessàries per a la realització de les proves que hagin estat admeses.

En la notificació es consignarà el lloc, data i hora en què es practicarà la prova, amb l'advertiment, si escau, que l'interessat pot nomenar tècnics perquè li assisteixin.

En els casos en què, a petició de l'interessat, hagin d'efectuar-se proves la realització de les quals impliqui despeses que no hagi de suportar l'Administració, aquesta podrà exigir la bestreta dels mateixos, a reserva de la liquidació definitiva, una vegada practicada la prova. La liquidació de les despeses es practicarà unint els comprovants que acreditin la realitat i quantia dels mateixos.

3.5 Informes

Petició.

A l'efecte de la resolució del procediment, se sol·licitaran aquells informes que siguin preceptius per disposicions legals, i els que es jutgin necessaris per resoldre, citant-se el precepte que els exigeixi o fonamentant, si escau, la conveniència de reclamar-los.

En la petició d'informe es concretarà l'extrem o extrems sobre els quals se sol·licita.

Evacuació.

Excepte disposició expressa en contrari, els informes seran facultatius i no vinculants.

Els informes seran evacuats en el termini de deu dies, tret que una disposició o el compliment de la resta dels terminis del procediment permeti o exigeixi un altre termini major o menor.

De no emetre's l'informe en el termini assenyalat, i sense perjudici de la responsabilitat en què incorri el responsable de la demora, es podran prosseguir les actuacions qualsevol que sigui el caràcter de l'informe sol·licitat, excepte en els supòsits d'informes preceptius que siguin determinants per a la resolució del procediment, en aquest cas es podrà interrompre el termini dels tràmits successius.

Si l'informe hagués de ser emès per una Administració Pública diferent de la qual tramita el procediment amb vista a expressar el punt de vista corresponent a les seves competències respectives, i transcorregués el termini sense que aquell s'hagués evacuat, es podran prosseguir les actuacions.

L'informe emès fora de termini podrà no ser tingut en compte en adoptar la corresponent resolució.

3.6. Participació dels interessats

Tràmit d'audiència.

Instruïts els procediments, i immediatament abans de redactar la proposta de resolució, es posaran de manifest als interessats o, si escau, als seus representants, excepte el que afecti a les informacions i dades següents

- a) Els que continguin informació sobre les actuacions del Govern de l'Estat o de les Comunitats Autònomes, en l'exercici de les seves competències constitucionals no subjectes a Dret Administratiu.
- b) Els que continguin informació sobre la Defensa Nacional o la Seguretat de l'Estat.
- c) Els tramitats per a la recerca dels delictes quan pugués posar-se en perill la protecció dels drets i llibertats de tercers o les necessitats de les recerques que s'estiguin realitzant.
- d) Els relatius a les matèries protegides pel secret comercial o industrial.
- i) Els relatius a actuacions administratives derivades de la política monetària.

Els interessats, en un termini no inferior a deu dies ni superior a quinze, podran al·legar i presentar els documents i justificacions que estimin pertinents.

Si abans del venciment del termini els interessats manifesten la seva decisió de no efectuar al·legacions ni aportar nous documents o justificacions, es tindrà per realitzat el tràmit.

Es podrà prescindir del tràmit d'audiència quan no figurin en el procediment ni siguin tinguts en compte en la resolució altres fets ni altres al·legacions i proves que les adduïdes per l'interessat.

Actuació dels interessats.

Els actes d'instrucció que requereixin la intervenció dels interessats hauran de practicar-se en la forma que resulti més còmoda per a ells i sigui compatible, en la mesura del possible, amb les seves obligacions laborals o professionals.

Els interessats podran, en tot cas, actuar assistits d'assessor quan ho considerin convenient en defensa dels seus interessos.

En qualsevol cas, l'òrgan instructor adoptarà les mesures necessàries per aconseguir el ple respecte als principis de contradicció i d'igualtat dels interessats en el procediment.

Informació pública.

L'òrgan al que correspongui la resolució del procediment, quan la naturalesa d'aquest ho requereixi, podrà acordar un període d'informació pública.

A aquest efecte, s'anunciarà en el «Butlletí Oficial de l'Estat», de la Comunitat Autònoma, o en el de la Província respectiva, a fi que qualsevol persona física o jurídica pugui examinar el procediment, o la part del mateix que s'acordi.

L'anunci assenyalarà el lloc d'exhibició i determinarà el termini per formular al·legacions, que en cap cas podrà ser inferior a vint dies.

La incompareixença en aquest tràmit no impedirà als interessats interposar els recursos procedents contra la resolució definitiva del procediment.

La compareixença en el tràmit d'informació pública no atorga, per si mateixa, la condició d'interessat. No obstant això, els qui presentin al·legacions o observacions en aquest tràmit tenen dret a obtenir de l'Administració una resposta raonada, que podrà ser comuna per a totes aquelles al·legacions que plantegin qüestions substancialment iguals.

Conforme al que es disposa en les Lleis, les Administracions Públiques podran establir altres formes, mitjans i llits de participació dels ciutadans, directament o a través de les organitzacions i associacions reconegudes per la Llei en el procediment d'elaboració de les disposicions i actes administratius.

3.7. Finalització del procediment

Posaran fi al procediment

- a) La resolució
- b) El desistiment
- c) La renúncia al dret en què es fon la sol·licitud, quan tal renúncia no estigui prohibida per l'Ordenament Jurídic
- d) Declaració de caducitat.

També produirà la terminació del procediment la impossibilitat material de continuar-ho per causes sobrevingudes. La resolució que es dicti haurà de ser motivada en tot cas.

Terminació convencional

Les Administracions Públiques podran celebrar acords, pactes, convenis o contractes amb persones tant de dret públic com a privat, sempre que no siguin contraris a l'Ordenament Jurídic ni versin sobre matèries no susceptibles de transacció i tinguin per objecte satisfer l'interès públic que tenen encomanat, amb l'abast, efectes i règim jurídic específic que en cada cas prevegi la disposició que ho reguli, podent talis actes tenir la consideració de finalitzadores dels procediments administratius o inserir-se en els mateixos amb caràcter previ, vinculant o no, a la resolució que els posi fi.

Els citats instruments hauran d'establir com a contingut mínim la identificació de les parts intervinents, l'àmbit personal, funcional i territorial, i el termini de vigència, havent de publicar-se o no segons la seva naturalesa i les persones a les quals estiguessin destinats.

Els acords que se subscriuguin no suposaran alteració de les competències atribuïdes als òrgans administratius ni de les responsabilitats que corresponguin a les autoritats i funcionaris relatives al funcionament dels serveis públics.

3.8. Resolució

Contingut.

La resolució que posi fi al procediment decidirà totes les qüestions plantejades pels interessats i aquelles altres derivades del mateix.

Quan es tracti de qüestions connexes que no haguessin estat plantejades pels interessats, l'òrgan competent podrà pronunciar-se sobre les mateixes, posant-ho abans de manifest en aquells per un termini no superior a quinze dies, perquè formulin les alegacions que estimin pertinents i aportin, si escau, els mitjans de prova.

En els procediments tramitats a sol·licitud de l'interessat, la resolució serà congruent amb les peticions formulades per aquest, sense que en cap cas pugui agreujar la seva situació inicial i sense perjudici de la potestat de l'Administració d'incoar d'ofici un nou procediment, si escau.

Les resolucions contindran la decisió, que serà motivada, amb succinta referència de fets i fonaments de dret en els següents casos

- a) Els actes que limitin drets subjectius o interessos legítims.
- b) Els que resolguin procediments de revisió d'ofici de disposicions o actes administratius, recursos administratius, reclamacions prèvies a la via judicial i procediments d'arbitratge.
- c) Els que se separin del criteri seguit en actuacions precedents o del dictamen d'òrgans consultius.

d) Els acords de suspensió d'actes, qualsevol que sigui el motiu d'aquesta, així com l'adopció de mesures provisionals previstes en els següents casos:

En els casos d'urgència i per a la protecció provisional dels interessos implicats, podrà adoptar les mesures corresponents en els supòsits previstos expressament per una norma de rang de Llei.

Quan així estigui previst en les normes que regulin els procediments sancionadors.

i) Els acords d'aplicació de la tramitació d'urgència o d'ampliació de terminis.

f) Els que es dictin en l'exercici de potestats discrecionals, així com els que hagin de ser-ho en virtut de disposició legal o reglamentària expressa.

La motivació dels actes que posin fi als procediments selectius i de concurrència competitiva es realitzarà de conformitat amb el que disposin les normes que regulin les seves convocatòries, havent d'en tot cas quedar acreditats en el procediment els fonaments de la resolució que s'adopti.

Expressaran, a més, els recursos que contra la mateixa procedeixin, òrgan administratiu o judicial davant el qual haguessin de presentar-se i termini parell

En cap cas podrà l'Administració abstenir-se de resoldre sota pretext de silenci, foscor o insuficiència dels preceptes legals aplicables al cas, encara que podrà resoldre la inadmissió de les sol·licituds de reconeixement de drets no prevists en l'Ordenament Jurídic o manifestament freturosos de fonament, sense perjudici del dret de petició previst per l'article 29 de la Constitució.

L'acceptació d'informes o dictàmens servirà de motivació a la resolució quan s'incorporin al text de la mateixa.

3.9 Desistiment i renúncia

Exercici.

Tot interessat podrà desistir de la seva sol·licitud o, quan això no estigui prohibit per l'Ordenament Jurídic, renunciar als seus drets.

Si l'escrit d'iniciació s'hagués formulat per dues o més interessats, el desistiment o la renúncia només afectarà a aquells que l'haguessin formulat.

Mitjans i efectes.

Tant el desistiment com la renúncia podran fer-se per qualsevol mitjà que permeti la seva constància.

L'Administració acceptarà de plànol el desistiment o la renúncia, i declararà conclús el procediment tret que, havent-se personat en el mateix tercers interessats, instessin aquests la seva continuació en el termini de deu dies des que van ser notificats del desistiment.

Si la qüestió suscitada per la incoació del procediment comportés interès general o fos convenient substanciar-la per a la seva definició i esclariment, l'Administració podrà limitar els efectes del desistiment o la renúncia a l'interessat i seguirà el procediment.

3.10 . Caducitat

Requisits i efectes.

En els procediments iniciats a sol·licitud de l'interessat, quan es produeixi la seva paralització per causa imputable al mateix, l'Administració li advertirà que, transcorreguts tres mesos, es produirà la caducitat del mateix. Consumit aquest termini sense que el particular requerit realitzi les activitats necessàries per reprendre la tramitació, l'Administració acordarà l'arxivament de les actuacions, notificant-li-ho a l'interessat. Contra la resolució que declari la caducitat procediran els recursos pertinents.

No podrà acordar-se la caducitat per la simple inactivitat de l'interessat en l'emplenament de tràmits, sempre que no siguin indispensables per dictar resolució. Aquesta inactivitat no tindrà un altre efecte que la pèrdua del seu dret al referit tràmit.

La caducitat no produirà per si sola la prescripció de les accions del particular o de l'Administració, però els procediments caducats no interrompran el termini de prescripció.

Podrà no ser aplicable la caducitat en el cas que la qüestió suscitada afecti a l'interès general, o fos convenient suscitar-la per a la seva definició i esclariment.

Recordi que les fases del procediment administratiu són:

- a) Iniciació
- b) Ordenació
- c) Instrucció
- d) Finalització

4. Els recursos administratius

Els recursos administratius segons la Llei 39/2015 són:

- a) El recurs d'alçada (article 121)
- b) El recurs potestatiu de reposició (art. 123)
- c) El recurs extraordinari de revisió (art. 125)

4.1 El recurs d'alçada

El recurs d'alçada és el recurs ordinari administratiu per excel·lència en l'àmbit de les Administracions Públiques . És el mitjà normal d'impugnació que el particular posseeix contra les decisions administratives que no han causat estat i troba el seu fonament específic en l'estructura jeràrquica de l'Administració, que permet a l'òrgan superior fiscalitzar, a instàncies de part, la legalitat de l'activitat de l'òrgan inferior.

Per això, seran susceptibles de recurs, totalment, aquells actes que no posin fi a la via administrativa (art. 121 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques), en alçada davant el superior jeràrquic de l'òrgan que va dictar el concret acte que es vulgui impugnar.

El seu fonament específic està en l'estructura jeràrquica de l'Administració, que determina la possibilitat que els òrgans superiors revisin o fiscalitzin, a instàncies de part, la legalitat dels actes dictats pels inferiors.

El termini per a la interposició del recurs d'alçada serà d'un mes, si l'acte fos exprés. Transcorregut aquest termini sense haver-se interposat el recurs, la resolució serà ferma amb caràcter general.

Si l'acte no fos exprés el sol·licitant i uns altres possibles interessats podran interposar recurs d'alçada a qualsevol moment a partir de l'endemà a aquell en què, d'acord amb la seva normativa específica, es produeixin els efectes del silenci administratiu.

El termini màxim per dictar i notificar la resolució serà de tres mesos. Transcorregut aquest termini sense que recaigui resolució, es podrà entendre desestimat el recurs, excepte en el supòsit previst en l'article 24.1, tercer paràgraf.

Contra la resolució d'un recurs d'alçada no cabrà cap altre recurs administratiu, excepte el recurs extraordinari de revisió, en els casos establerts en l'article 125.1.

4.2 El recurs de reposició

El recurs de reposició, o recurs potestatiu de reposició, és un recurs administratiu, potestatiu, que s'interposa contra actes administratius quan posin fi a la via administrativa

El recurs de reposició és previ i potestatiu al recurs contenciós-administratiu.

El recurs de reposició administratiu no té res a veure amb el recurs de reposició contra providències i resolucions judicials, tals com a diligències d'ordenació i decrets dels Lletrats de l'Administració de Justícia (antics Secretaris Judicials), que es regeixen per la llei processal corresponent.

El recurs de reposició administratiu, pot ser interposat, contra qualsevol resolució administrativa que posi fi a la via administrativa, com succeeix en alguns casos, contra actes que emanen de resolucions de diversos organismes de l'Administració Pública, ja sigui aquesta central, autonòmica o local, per exemple, per la imposició de sancions de la Ordenances de Civilitat, resolucions administrativa relatives a tributs o impostos, resolucions d'urbanisme, etc.

Es poden recórrer les resolucions i els actes de tràmit, que posin fi a la via administrativa, sempre que aquests últims decideixin directa o indirectament el fons de l'assumpte, determinin la impossibilitat de continuar el procediment, produeixin indefensió o perjudici irreparable a drets i interessos legítims, podent fonamentar-se en qualsevol dels motius de nul·litat o anul·labilitat prevists en els articles 62 i 63 de la Llei de Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques.

No obstant això s'adverteix que, donat el caràcter potestatiu d'aquest recurs, vostè podrà impugnar aquests actes directament mitjançant recurs contenciós administratiu davant els Jutjats i Tribunals de la jurisdicció contenciós-administratiu.

El termini per a la interposició del recurs de reposició serà d'un mes, si l'acte fos exprés. Transcorregut aquest termini, únicament podrà interposar-se recurs contenciós-administratiu, sense perjudici, si escau, de la procedència del recurs extraordinari de revisió.

Si l'acte no fos exprés, el sol·licitant i uns altres possibles interessats podran interposar recurs de reposició a qualsevol moment a partir de l'endemà a aquell en què, d'acord amb la seva normativa específica, es produeixi l'acte presumpte.

El termini màxim per dictar i notificar la resolució del recurs serà d'un mes.

Contra la resolució d'un recurs de reposició no podrà interposar-se de nou aquest recurs.

Ara bé, si s'ha interposat recurs de reposició no es podrà interposar recurs contenciós-administratiu fins que sigui resolt expressament o s'hagi produït la desestimació presumpta del recurs de reposició interposat.

4.3 El recurs extraordinari de revisió

Els terminis per interposar aquest recurs segueixen sent diferents en virtut de la causa que s'invoqui per justificar-los (art. 125. 2 de la Llei 39/2015), en el supòsit de la causa primera, el termini serà de quatre anys següents a la data de la notificació de la resolució impugnada, i quan s'invoquin algun dels altres tres motius, el termini serà de tres mesos a explicar des del coneixement dels documents o des que la sentència judicial va quedar ferma.

La competència per conèixer d'aquests recursos correspon a l'òrgan que va dictar l'acte objecte de revisió, qui pot pronunciar-se sobre la procedència del recurs, i si escau, sobre el fons de la qüestió resolta per l'acte recorregut (art. 125.1 de la Llei 39/2015).

Amb caràcter general es requereix dictamen del Consell d'Estat - previst en l'article 22.9 de la Llei Orgànica 3/1980, de 22 d'abril, del Consell d'Estat-, o òrgan consultiu de la Comunitat Autònoma (en la Comunitat de Madrid, l'art. 5 de la Llei 7/2015, de 28 de

desembre, de Supressió del Consell Consultiu atribueix les funcions a la Comissió Jurídica Assessora), tret que l'òrgan competent per a la resolució del recurs motivadament ho inadmeti a tràmit i aquest es fon en alguna de les causes previstes a l'apartat 1 de l'article anterior, o en el cas que s'haguessin desestimat quant al fons altres recursos substancialment iguals .

L'article 125 de la Llei 39/2015 enumera les causes que poden fundar aquest recurs extraordinari i que segueixen sent:

1º.- Que en dictar els actes administratius s'hagués incorregut en error de fet, que resulti dels propis documents incorporats a l'expedient.

L'Informe 998/2013, de 16 de gener de 2014, del Consell d'Estat circumscriu els errors als quals es refereix la circumstància 1ª de l'article 118.1 de la LRJ-PAC, als "errors de fet" resultants dels propis documents incorporats a l'expedient.

2º.- Que apareguin documents de valor essencial per a la resolució de l'assumpte que, encara que siguin posteriors, evidencin l'error de la resolució recorreguda. El Consell d'Estat en el seu Informe 843/2015, d'1 octubre, assenyala que l'apreciació que s'aporten documents nous de caràcter essencial requereix que s'apreciï la seva vàlua en tal manera que, d'haver existit, aparegut o constatat al moment de dictar-se la resolució que es combat, aquesta hagués variat substancialment de signe i tot això pel fet que, "un document de valor essencial és aquell que motiva la destrucció de la fermesa d'un acte administratiu per la sola certesa de la seva existència. Així, en virtut de l'atribució de tan excepcional rellevància a un document es produeix una radical subversió de tot allò al que afecta el contingut de dita escrita".

Aquesta segona causa es refereix simplement al "error", sense qualificar-ho com "de fet". Per tal raó, el Consell d'Estat ha vingut considerant que el "error" al fet que al·ludeix la circumstància 2ª de l'article 125.1 de la Llei 39/2015 no es limita a l'estricta error de fet i pot donar també cabuda a l'error de dret (entre uns altres, Dictàmens, 1.029/2004, de 21 d'abril, 89/2005, de 14 de febrer, i 606/2012, de 14 de juny). Aquest últim destaca que l'article 125.1 de la Llei 39/2015 "es refereix a dos tipus d'errors: a l'apartat 1º al "error de fet" i "a l'apartat 2º es tracta el "error", que pot ser jurídic".

Convé aclarir que no constitueix "error de dret" la mera discrepància o fins i tot l'equivocació en la interpretació i aplicació de l'ordenament jurídic, sinó tan sol aquell que es produeix de manera clara, palesa i indubtable, com quan una resolució administrativa aplica normes inexistents o caduques o interpreta determinats preceptes en un sentit que, de manera oberta, és contrari a la legalitat.

3º.- Que en la resolució hagin influït essencialment documents o testimoniats declarats falsos per sentència judicial ferma, anterior o posterior a aquella resolució.

4º.- Que la resolució s'hagués dictat com a conseqüència de prevaricació, suborn, violència, maquinació fraudulenta o una altra conducta punible i s'hagi declarat així en virtut de sentència judicial ferma.

El Tribunal Suprem ha precisat que el recurs extraordinari de revisió -entre unes altres, SSTS de 20 de desembre de 2005, 14 de desembre de 2006 i 22 de gener de 2007-, és un mecanisme extraordinari impugnador dirigit a combatre actes administratius fermes i únicament és viable, des del punt de vista formal, quan concorri de manera expressa

alguna de les causes específicament determinades en l'article 118.1 de la LRJ-*PAC, de manera que si el recurrent no aconsegueix acreditar la realitat d'aquest pressupost normatiu, certament inexcusable, ha de decaure la sol·licitud continguda en el mateix.

Finalment, en la Llei 39/2015 es manté la compatibilitat entre la interposició del recurs extraordinari de revisió, i la possibilitat de sol·licitar la nul·litat d'actes administratius, i el seu dret al fet que se substanciï i resolgui (art. 125.3 de l'actual Llei 39/2015).

Respecte el termini de resolució (art. 126 de la Llei 39/2015), cap novetat s'ha introduït de manera que transcorregut el termini de tres mesos des de la interposició del recurs extraordinari de revisió sense haver-se dictat i notificat la resolució, s'entendrà desestimat, quedant *expedita la via jurisdiccional contenciós-administrativa.

Activitat número 2

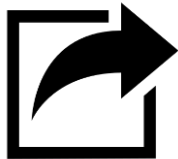
Quins dels següents recursos en via administrativa podria presentar si l'òrgan al que recórrer no té un superior jeràrquic

- Al·legacions
- Recurs de reposició
- Recurs d'alçada
- Recurs Contenciós Administratiu

TEMA 5

EL VIGILANT MUNICIPAL. OBJECTIUS I FUNCIONS BÀSIQUES. L'ACTUACIÓ DEL VIGILANT. LA FUNCIÓ PREVENTIVA, REPRESSIVA I SOCIAL.

1.- Legislació aplicable

La Constitució espanyola (en endavant, CE) no preveu de manera directa l'existència dels cossos de vigilants municipals, tot i que ja deixa entreveure el buit legal que posteriorment anirà sorgint. D'una banda, l'article 104.1 estableix que la missió de les forces i els cossos de seguretat és protegir el lliure exercici dels drets i les llibertats i garantir la seguretat ciutadana. Aquesta finalitat s'emmarca en l'àmbit de les forces i els cossos de seguretat.

La primera pregunta que sorgeix és òbvia: els cossos de vigilants municipals es poden considerar com a forces i cossos de seguretat? La resposta, que detallem més endavant, caldrà cercar-la a la Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat (en endavant, LOFCS), en compliment de la previsió que estableix l'apartat següent de l'article 104 de la CE.

Paral·lelament, l'article 149.1.18 de la CE reserva a l'Estat, per una banda, la competència exclusiva sobre les bases del règim jurídic de les administracions públiques i el règim estatutari dels funcionaris públics.

En compliment d'aquesta previsió constitucional, les bases del règim jurídic de l'administració local, àmbit en el qual cal inscriure els cossos de vigilants, es van regular a la Llei 7/1985, de 2 d'abril, i les bases del règim estatutari es van establir recentment mitjançant l'aprovació de la Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut bàsic de l'empleat públic (en endavant, EBEP). Per altra banda, dins l'entrellat normatiu català que envolta els cossos de vigilants municipals hi ha dos àmbits diferenciats: el que fa referència a la condició de funcionaris dels vigilants municipals i el que regula la seguretat pública i les policies locals.

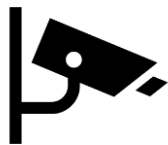
Pel que fa al primer dels dos àmbits, l'article 136 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya (en endavant, EAC) atorga a la Generalitat (fent-ne una interpretació breu i ràpida, atesa la complexitat tècnica i jurídica del redactat), en matèria de funció pública i respectant el principi d'autonomia local, la competència compartida¹ per al desenvolupament, entre d'altres, dels principis ordenadors de l'ocupació pública, les situacions administratives i els drets, els deures i les incompatibilitats del personal al servei de les administracions públiques. L'EAC però, també reserva per a la

---

¹ El Decret legislatiu va ser redactat amb les competències que l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 1979 establí sobre règim local.

Generalitat, de manera exclusiva, altres temes en matèria de funció pública. En virtut de les competències que atorguen la CE i l'EAC18 i en el marc de les bases establertes a escala estatal, en l'àmbit de la regulació dels vigilants municipals són aplicables el Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, i el Decret 214/1990, de 30 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament del personal al servei de les entitats locals.

Quant al segon dels dos àmbits que regula la normativa catalana, el que fa referència a la seguretat pública i a les policies locals, l'article 164.1 a) de l'EAC atorga a la Generalitat de Catalunya, d'acord amb el que disposa la legislació estatal, la planificació i la regulació del sistema de seguretat pública de Catalunya i l'ordenació de les policies locals. En virtut d'aquesta competència, i respectant la LOFCS, la Llei 16/1991, de 16 de juliol, de les policies locals (en endavant, LPL) preveu l'existència dels cossos de vigilants en aquells municipis que no disposin de policia local i en detalla les funcions.

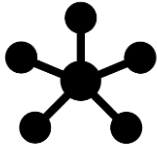
2. La Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat com a primera norma reguladora dels cossos de vigilants

Un cop delimitat i establert quin és el marc normatiu dels cossos de vigilants municipals, cal aprofundir en cada una d'aquestes normes per tal de delimitar-ne la naturalesa. En desplegament de l'article 104 de la CE, la LOFCS, en primer lloc, determina a quins cossos s'atribueix la consideració de força o cos de seguretat, amb totes les repercussions que això implica: principis bàsics d'actuació, drets i deures, funcions, etc. En aquest sentit, l'article 2 només considera com a tal les forces i els cossos de seguretat de l'Estat (Guàrdia Civil i Cos Nacional de Policia), els cossos de policia dependents de les comunitats autònomes i els cossos de policia local. Així doncs, no es fa menció explícita dels cossos de vigilants municipals i, en conseqüència, no se'ls ha de considerar forces i cossos de seguretat ni els han de ser aplicables totes aquelles previsions dirigides als cossos policials. Aquesta primera conclusió és de vital importància per comprendre i per arribar a resoldre interrogants que vagin sorgint posteriorment. L'article 51.2 de la LOFCS preveu que:

“en los municipios donde no exista Policía Municipal, los cometidos de ésta serán ejercidos por el personal que desempeñe funciones de custodia y vigilancia de bienes, servicios e instalaciones, con la denominación de Guardas, Vigilantes, Agentes, Alguaciles o análogos. “

Amb aquest precepte es preveu l'existència i la creació d'aquests cossos. En desplegament d'aquesta Llei estatal, l'article 1.2 de l'LPL configura la figura del vigilant d'una manera restrictiva, en els termes següents: Els municipis que no disposin de policia local es poden dotar de guàrdies, vigilants, agents, alguatzirs o similars perquè exerceixin les funcions a què es refereix l'article 13. El conjunt d'aquest personal rep en l'àmbit de Catalunya la denominació genèrica de vigilants. Per tant, la Llei permet

als ens locals diferents possibilitats per designar aquests cossos, tot i que, per evitar eventuais confusions, la mateixa Llei estableix un nom comú per a tots: vigilants. Aquest mot serà el que utilitzarem en aquest article per fer-hi referència.

3. La integració dels cossos de vigilants en l'organització municipal

3.1 Els vigilants com a personal funcionari dels ajuntaments

Un cop hem vist que en el si de les organitzacions municipals es preveuen expressament els cossos de vigilants, cal veure quin règim estatutari han de tenir. Una de les preguntes més freqüents és sobre la possibilitat que els ajuntaments contractin vigilants municipals com a personal laboral. Per arribar a una conclusió satisfactòria, ens hem de referir en primer lloc a les previsions que fa l'EBEP i, en aquest sentit, l'article 9.2 determina que en tot cas, l'exercici de les funcions que impliquin la participació directa o indirecta en l'exercici de les potestats públiques o en salvaguarda dels interessos generals de l'Estat i de les administracions públiques correspon exclusivament als funcionaris públics, en els termes que estableix la llei de desenvolupament de cada administració”.

Tot i que el redactat no queda prou clar, atès que no especifica quines són aquestes funcions ni a quins cossos en concret es refereix, podria resultar coherent incloure els vigilants dins d'aquestes previsions. En qualsevol cas, haurem de buscar la solució definitiva en l'àmbit de la normativa catalana. Així, el Decret legislatiu 3/2002, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, fa una remissió expressa a la normativa estatal i a altres normes que la desenvolupen perquè determinin quines són les funcions que només poden dur a terme els funcionaris de carrera. Finalment, però, l'article 1.3 del Decret 214/1990, de 30 de juliol, que aprova el Reglament de personal al servei de les entitats locals estableix que:

Els membres de les policies locals i els vigilants són funcionaris de carrera dels ajuntaments respectius i s'han de regir per la Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat, per la legislació específica que estableixi la Generalitat de Catalunya, pels reglaments específics i altres normes dictades pels ajuntaments i per la legislació vigent de règim local i de la funció pública de Catalunya. Dins de la funció pública i de l'organització municipal, cal acotar i determinar l'escala i la subescala a les quals s'han de circumscriure, i, sobre això, l'article 39 del Decret 214/1990 estableix que els vigilants s'enquadren en l'escala d'administració especial, subescala de serveis especials.

En conseqüència, el vigilant ha de ser funcionari de carrera del municipi i s'ha d'integrar en l'escala d'administració especial, subescala de serveis especials. Així doncs, els llocs de treball de vigilants no es poden classificar com a personal funcionari d'una altra escala o subescala ni com a personal laboral.

3.2 A quin grup de classificació professional han de pertànyer els vigilants municipals?

Una altra qüestió que la normativa aplicable no resol de manera expressa és a quin grup de classificació professional han de pertànyer els vigilants municipals. Aquest aspecte és de vital importància atès que del fet que pertanyin a un grup o un altre dependran no només les retribucions (en especial el sou base, els triennis i les pagues extraordinàries), sinó també la titulació mínima que es requereix per accedir-hi. D'acord amb l'article 287 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, correspon als ens locals determinar els cossos, les escales, les places i les categories de llurs funcionaris, els quals s'han d'agrupar d'acord amb els grups de titulació establerts per la normativa bàsica de l'Estat i de desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

Cal veure, doncs, què preveu l'EBEP com a norma bàsica de l'Estat, a l'espera que la legislació autonòmica la desenvolupi. En aquest sentit, l'article 76 classifica els funcionaris de carrera en grups d'acord amb la titulació exigida per accedir-hi. No obstant això, ni la LOFCS ni l'LPL estableixen quina ha de ser la titulació que cal exigir als vigilants municipals. Cal dir que per a l'exercici de les seves funcions no necessiten cap títol acadèmic que els habiliti i davant d'aquest fet caldrà admetre la possibilitat que els cossos de vigilants es puguin integrar o puguin pertànyer a les anomenades altres agrupacions professionals, que preveu la disposició addicional setena de l'EBEP. Aquestes agrupacions professionals es poden equiparar a l'anomenat grup E² de l'article 19 del Decret legislatiu 1/1997, encara aplicable. Segons la disposició transitòria primera de l'EBEP, la nova organització en grups professionals no s'aplicaria fins que no s'aprovi i entri en vigor la normativa autonòmica que l'hagi de desenvolupar. Davant d'això cal fer-nos la pregunta següent: és possible que cossos d'administració especial puguin pertànyer a aquestes agrupacions professionals (o al grup E del Decret legislatiu 1/1997)?

Atès que la normativa aplicable (EBEP, Decret legislatiu 1/1997, LOFCS i LPL) no diu res al contrari, tot indica que no hi ha d'haver cap problema perquè sigui així. En el mateix sentit, Aldomà Buixadé³ considera que, davant del silenci de la llei, es pot interpretar que les agrupacions professionals es poden donar en les escales generals i especials de l'administració.

Cal afegir que les consideracions anteriors només són un requisit mínim, però no s'han d'entendre com un requisit fix i inamovible. Certament, el fet que cap norma estableixi a quin grup de funcionariat han de pertànyer dona a l'administració local un cert marge de maniobra. Si anteriorment hem considerat que a falta de normativa reguladora s'ha d'entendre que no hi ha cap requisit mínim i, per tant, els cossos de vigilants municipals es poden integrar en les agrupacions professionals, de la mateixa manera

---

² Fins que no s'aprovi la normativa autonòmica que desenvolupi l'EBEP, encara resulta aplicable l'article 19 del Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa en un text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública, i, en aquest sentit, seria equivalent el grup de funcionaris de nivell E

³ Del Rey Guanter, Salvador [dir.]. Comentarios al Estatuto Básico del Empleado Público. 1a ed. Madrid: Ed. La Ley, 2008, pàg. 788.

podem considerar que res no hauria d'impedir que els cossos de vigilants es puguin integrar en el grup C2⁴, al qual s'inclou l'escala bàsica de les policies locals, d'acord amb l'article 24 de l'LPL. En aquest darrer cas, per accedir a vigilant municipal es requeriria el títol de graduat en educació secundària obligatòria o, d'acord amb la redacció del Decret legislatiu 1/1997 i mentre aquest estigui en vigor, el títol de graduat escolar, de formació professional de primer grau o equivalent.

Si fem una anàlisi comparativa amb altres comunitats autònomes en les quals la regulació dels cossos de vigilants municipals està més detallada, a la Comunitat Autònoma de Galícia, la Llei 4/2007, de 20 d'abril, de coordinació de les policies locals estableix els requisits mínims de titulació per a l'accés als cossos de vigilants municipals: els estudis d'ESO o graduat escolar o equivalent. En aquesta comunitat autònoma i aquesta Llei els inclou en el grup D de l'Administració. A la resta de comunitats autònomes no es fa cap referència sobre aquest punt i es deixa a les entitats locals un cert marge d'interpretació.

4. La delimitació de funcions i àmbit d'actuació en la Llei 16/1991, de 10 de juliol, de les policies locals i la normativa de desplegament

Un altre aspecte controvertit que envolta la figura dels vigilants municipals és el relatiu a les funcions a dur a terme per a les quals els habilita la Llei. El dia a dia en el si de les organitzacions municipals fa que sovint es tendeixi a equiparar les funcions dels vigilants a les dels policies locals, sense que necessàriament s'estigui valorant que l'LPL delimita quines són les úniques funcions que poden dur a terme els vigilants municipals.

De manera expressa, doncs, l'LPL no atorga als vigilants totes i cadascuna de les funcions de les policies locals que recullen els articles 11 i 12, sinó que en selecciona aquelles que es podrien considerar bàsiques i imprescindibles per tal de mantenir uns mínims de seguretat en el municipi, però en cap cas els habilita perquè duguin a terme les mateixes tasques.

En aquest sentit, l'article 13 de l'LPL preveu que els vigilants municipals únicament poden acomplir les funcions següents:

a) *Custodiar i vigilar béns, serveis i instal·lacions, i dependències municipals.*

Les competències en matèria de seguretat ciutadana que s'atribueixen als vigilants queden reduïdes només a la custòdia i la vigilància dels béns, els serveis i les instal·lacions de titularitat municipal, com també de la seu i de la resta de dependències de la corporació municipal.

Per tant, no estan habilitats per protegir les autoritats de la corporació local, en la mesura que és una competència pròpia de les forces i els cossos de seguretat, com també ho són les diligències de prevenció d'actes delictius a les quals fa referència la lletra f) de l'article 11 de l'LPL. Tampoc se'ls atribueix cap competència en matèria de policia judicial, la qual està reservada de manera exclusiva a les forces i els cossos

---

⁴ Equivalent al grup D, segons l'article 19 del Decret legislatiu 1/1997

de seguretat,⁵ tot i que als vigilants, com especificarem més endavant, se'ls atorga el deure d'auxiliar-los i col·laborar-hi.

- b) *Ordenar i regular el trànsit dins el nucli urbà, d'acord amb les normes de circulació.* Davant d'aquesta previsió, la pregunta que es suscita a continuació pot esdevenir òbvia: a què es refereix el legislador com a regulació i ordenació del trànsit? La resposta, però, no resulta senzilla. En primer lloc, convé analitzar les diferències amb les funcions que s'atorguen a les policies locals per poder determinar d'aquesta manera per a quines funcions o competències no estan habilitats els vigilants municipals.

A les policies locals, en matèria de trànsit, l'article 11 de l'LPL els atorga les funcions següents:

- Ordenar, senyalitzar i dirigir el trànsit en el nucli urbà, d'acord amb les normes de circulació.
- Instruir atestats per accidents de circulació esdevinguts dins el nucli urbà.
- Dur a terme diligències de prevenció i actuacions destinades a evitar la comissió d'actes delictuosos [...].
- Dur a terme les actuacions destinades a garantir la seguretat viària en el municipi.

De totes aquestes funcions, els vigilants municipals només estan habilitats per ordenar i dirigir el trànsit. No poden, doncs, instruir atestats, dur a terme diligències de prevenció d'actes delictuosos ni dur a terme les actuacions destinades a garantir la seguretat viària del municipi. La Comunitat Autònoma de Múrcia²³ atorga una funció afegida als vigilants i els permet practicar les primeres diligències per accidents de circulació dins del casc urbà. En el cas dels vigilants municipals en l'àmbit català, aquesta competència no es fonamentaria en cap norma legal. Un altre dubte que pot sorgir és si els vigilants municipals poden denunciar per infraccions en matèria de trànsit. Per resoldre aquesta pregunta, tan important i transcendent, cal remetre'ns a les disposicions sobre trànsit. En aquest sentit, l'article 3 del Reial decret 320/1994, de 25 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament de procediment sancionador en matèria de trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària estableix que el procediment sancionador, l'ha d'incoar d'ofici l'autoritat competent que tingui notícia dels fets que puguin constituir infraccions als preceptes del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, o mitjançant denúncia formulada pels agents de l'autoritat encarregats de la vigilància i la seguretat del trànsit. Així mateix, l'autoritat competent pot incoar un procediment com a conseqüència d'una denúncia formulada per qualsevol persona que tingui coneixement dels fets.

De l'article 3 del Reial decret esmentat es desprenen les preguntes següents: els vigilants municipals tenen la consideració d'agents de l'autoritat i, a més, són agents encarregats de la vigilància i la seguretat del trànsit? Dedicarem un epígraf sencer d'aquest article a la primera pregunta, tot i que avancem que es poden considerar agents de l'autoritat quan exerceixen les seves funcions. Pel que fa a la segona pregunta, cal entendre que la vigilància i la seguretat del trànsit són funcions inherents a les forces i els cossos de seguretat que en tenen la competència. La mateixa definició, però, no encaixa en la seva totalitat amb les competències

---

⁵ Art. 1 del Reial decret 769/1987, de 19 de juny, sobre regulació de la policia judicial.

atribuïdes als vigilants municipals.

En qualsevol cas, l'autoritat competent pot incoar un procediment sancionador en matèria de trànsit com a conseqüència d'una denúncia formulada per qualsevol persona que tingui coneixement dels fets. Amb aquesta previsió normativa s'obre indubtablement la porta perquè els vigilants municipals pugin denunciar en matèria de trànsit.

Una altra qüestió serà analitzar quin valor tindrien aquestes denúncies. És a dir, els vigilants municipals tenen presumpció de veracitat en un procediment sancionador en matèria de trànsit? L'article 14 del Reglament sancionador en matèria de trànsit preveu que les denúncies efectuades pels agents de l'autoritat encarregats de la vigilància del trànsit tenen valor probatori. Atès que els vigilants municipals no es poden considerar de manera estricta agents de l'autoritat encarregats de la vigilància del trànsit, no gaudirien, ab initio, d'aquesta prerrogativa. En qualsevol cas, però, la denúncia tan sols és l'inici d'un procediment sancionador i, a la vegada, no hi ha cap impediment per tal que, juntament amb la denúncia, els vigilants puguin aportar qualsevol mitjà de prova per corroborar-ne la veracitat, com per exemple fotografies dels fets.

c) Participar en les tasques d'auxili al ciutadà, de protecció civil, d'acord amb el que disposen les lleis.

Com a servei públic, s'encomana als vigilants la participació en les tasques d'auxili al ciutadà. No obstant això, en el redactat del text trobem diferència amb el redactat del precepte anàleg que descriu les funcions tant per a les policies locals (art. 11 j) de l'LPL) com per al cos de Mossos d'Esquadra (art. 12 f) de la Llei 10/1994, d'11 de juliol, de la Policia de la Generalitat — Mossos d'Esquadra), en el sentit que mentre que els cossos de policia han de prestar auxili en cas d'accident, catàstrofe o calamitat pública, els vigilants municipals només han de participar en aquestes tasques. Sembla que la norma relegui els vigilants municipals a un paper secundari en aquestes tasques, deixant en primer terme els cossos policials, als quals s'atorga la potestat de dur la iniciativa de les actuacions i, per tant, la responsabilitat en la presa de decisions.

Pel que fa a la participació en les tasques de protecció civil, aquestes s'han d'enquadrar en la normativa reguladora d'aquesta matèria i, especialment, en els plans d'emergència municipals o supra locals quan s'apliquin al territori del municipi on presten serveis els vigilants. En qualsevol cas, els vigilants estan obligats a prestar aquesta col·laboració.

d) Vetllar pel compliment dels reglaments, de les ordenances, dels bans, de les resolucions i de les altres disposicions i actes municipals.

Vetllar pel compliment de les disposicions i actes municipals es podria considerar que és una de les funcions principals dels vigilants. De fet, és una de les raons de ser dels mateixos vigilants, la qual ve imposada per la seva subjecció especial, pròpia del règim estatutari, de dependència orgànica i funcional de la corporació local de la qual depenen. Això implica que els vigilants han de conèixer les disposicions de caràcter local, han d'establir els controls necessaris per assegurar el compliment dins el territori municipal i n'han de poder denunciar les infraccions quan en tinguin coneixement. En aquest cas, les declaracions i actes que efectuïn els vigilants, tot i que signifiquin l'inici d'un procediment administratiu, s'han d'emmarcar en el principi de presumpció de veracitat de què gaudeixen els funcionaris, *iuris tantum*, sens perjudici que els interessats o interessades puguin demostrar el contrari.

e) *Col·laborar amb les forces i cossos de seguretat.*

Si bé la normativa aplicable no considera cossos de policia els cossos de vigilants municipals, es pot entendre que el seu àmbit d'actuació s'emmarca en les funcions de vigilància i seguretat. En aquest sentit, l'article 4.2 de la LOFCS fa la previsió següent, a cavall entre el que seria una funció, una finalitat i un deure:

“Las personas y entidades que ejerzan funciones de vigilancia, seguridad o custodia referidas a personal y bienes o servicios de titularidad pública o privada tienen especial obligación de auxiliar o colaborar en todo momento con las fuerzas y cuerpos de seguridad.”

Es tracta d'una clàusula de tancament que pot ajudar a interpretar les funcions habilitades per als vigilants municipals, atès que se'ls atribueix l'obligació d'auxiliar i col·laborar amb la resta dels cossos policials. Aquest paper és fonamental pel que fa a les actuacions que poden dur a terme. Al fil d'aquesta clàusula, es poden generar altres dubtes: Davant d'un il·lícit penal, com haurien d'actuar els vigilants municipals? D'una banda, dins de les seves funcions no en trobem cap que faci referència a la seguretat ciutadana ni a les funcions de policia judicial, però, en canvi, tenen l'obligació d'auxiliar i col·laborar amb les forces i els cossos de seguretat, els qual sí que tenen atribuïdes aquestes funcions, d'acord amb l'article 492 de la Llei d'enjudiciament criminal (en endavant, LECr). Per tant, l'única solució plausible per als casos en què un vigilant municipal es troba davant d'un delictes flagrant, la trobem en la previsió que fa l'article 490 de la LECr, la qual permet als particulars la detenció en un seguit de casos. En aquests termes, els vigilants que hagin detingut el presumpte delinqüent l'han de presentar al cos policial amb competències en el municipi, l'han de posar en llibertat o bé l'han d'entregar al jutge del lloc on s'ha efectuat la detenció dins les 24 hores següents, d'acord amb l'article 496 de la LECr .

Davant d'aquestes consideracions, els vigilants municipals podrien denunciar per infraccions de la Llei 4/2015, de protecció de la seguretat ciutadana? Al llarg del seu redactat, aquesta Llei fa referència de manera indistinta a agents de l'autoritat i a agents de les forces i els cossos de seguretat, a qui atorga les facultats de fer comprovacions en llocs públics, vies, llocs i establiments públics per evitar que es portin o s'utilitzin armes; de limitar i restringir la circulació en les vies o llocs públics en supòsits d'alteració de l'ordre, la seguretat ciutadana o la pacífica convivència; de requerir, en l'exercici de les seves funcions d'indagació i de prevenció, la identificació de les persones, i d'entrar i escorcollar domicilis.

L'àmbit d'actuació dels vigilants municipals no s'emmarca de manera directa en cap d'aquestes funcions, de prevenció i de manteniment de la seguretat ciutadana, i, per tant, no estarien facultats per dur-les a terme. El fet d'iniciar una actuació erròniament, en un àmbit per al qual la llei no els faculta ni els dona suport, en cas d'agreujar-se i en el pitjor dels casos, podria comportar conseqüències no desitjades.

D'aquesta afirmació no es pot desprendre en cap cas la conclusió que els vigilants, davant d'un il·lícit d'aquesta llei, s'hagin d'abstenir completament, sinó que es poden acollir a un ampli ventall de possibilitats d'actuació: per exemple, si en una plaça pública hi ha uns joves que consumeixen substàncies estupefaents, primer de tot cal veure si aquest fet vulnera alguna ordenança municipal (en aquest cas, podem considerar que el vigilant està facultat per actuar en funció de les competències que li són pròpies); en cas contrari, el vigilant municipal podria optar bé per convidar els joves que no consumeixin o que no ho facin en llocs públics, bé per comunicar els

fets o prendre les anotacions pertinents per elaborar un informe i fer-lo arribar a les forces i els cossos de seguretat competents, etc.; en el cas que fossin menors d'edat i que es trobessin al costat d'una escola podrien, a més, elaborar un informe i trametre'l als serveis escaients de l'Ajuntament i al centre educatiu, etc. La seva tasca, en aquest sentit limitada per les previsions legals, pot esdevenir de gran importància, sense que en cap cas hagin d'actuar de manera, podríem dir, no ajustada plenament a dret.

5. La uniformitat i la utilització d'armes i altres instruments per part dels vigilants municipals

Un capítol que mereix una atenció especial és el relatiu a la uniformitat, a la utilització d'armes i als mitjans de dotació, atès que tampoc hi ha cap norma que ens ajudi a trobar una solució que pugui satisfer tothom. Davant d'aquesta incertesa, altres comunitats autònomes, com per exemple Andalusia, han regulat exhaustivament tot allò que fa referència a la uniformitat, els instruments i les armes que poden utilitzar els vigilants municipals. A la normativa de la Comunitat Valenciana o la d'Astúries només trobem una breu referència a la prohibició d'utilitzar armes de foc.

5.1 La uniformitat dels vigilants

Quant al tema de la uniformitat dels vigilants, és a dir, la roba que han de dur, els distintius dels vehicles i altres mitjans d'identificació, cal dir que no hi ha cap reglament que unifiqui els vigilants del conjunt de Catalunya. De fet, és una qüestió que s'evidencia només amb la simple observació dels vigilants que operen en els diversos municipis.

Si bé no està regulat com han d'anar uniformats, de les lleis podem deduir el contrari, és a dir, que no poden dur com a símbol o símbols distintius. En aquest sentit, no ha de portar controvèrsia el fet que hagin d'anar uniformats, per les funcions públiques que se'ls han atribuït. Ara bé, els distintius no s'haurien de poder confondre amb els que corresponen a les policies locals ni a altres forces i cossos de seguretat. Per tant, ni a les camises, caçadores, anoracs o jerseis ni en els vehicles, no hi pot figurar cap paraula que pugui comportar confusió: ni Policia Local de..., ni Guàrdia Urbana de.. ni Policia Municipal de..., atès que la Llei els atorga unes funcions diferenciades i, en definitiva, no es tracta dels mateixos cossos, amb les diferències que s'han anat fent paleses. Per tant, es pot concloure que han de dur les paraules que els acreditin com a tals: Vigilants municipals de..., Vigilants de..., Agents de..., Alguatzirs de..... . El fet que duguin a la roba o en un lloc visible una identificació equivocada pot produir o provocar confusió en la ciutadania, la qual els podria exigir el comportament que escau a les forces i els cossos de seguretat, quan en realitat això no seria del tot correcte.

Aquesta confusió també pot comportar als mateixos vigilants una falsa creença en el moment que institucionalment se'ls equipara amb les policies locals. En aquest cas, es podrien creure obligats a actuar d'una manera determinada o en casos determinats, quan per llei no hauria de ser així. Un altre interrogant que es pot generar és si els

vigilants han de dur una credencial particular que els acrediti com a tals o no. Seguint el mateix fil argumental, no hi ha cap motiu que ens faci pensar que els vigilants municipals han de tenir una credencial similar a la que s'exigeix als membres de les forces i els cossos de seguretat. De fet, els agents dels cossos de policia estan obligats a dur a terme les seves funcions amb total dedicació, a intervenir sempre, en qualsevol temps i lloc, estiguin o no de servei, en defensa de la llei i de la seguretat ciutadana (art. 5.4 LOFCS), però els vigilants municipals no tenen aquest deure d'actuació ni de dedicació absoluta. Per tant, per la seva tasca diària van prou identificats amb l'uniforme de dotació que els acredita com a tals i no cal dotar-los d'una credencial de tipus policial.

No obstant això, atès que han d'anar d'uniforme i que en l'exercici de les seves funcions poden formular denúncies contra els ciutadans en compliment de disposicions i actes municipals, o, com s'ha dit anteriorment, poden denunciar infraccions en matèria de trànsit, pot resultar convenient protegir la seva identitat personal i, en aquest sentit, pot resultar idoni que incorporin a la uniformitat, en un lloc visible, un número que n'identifiqui la qualitat de vigilants

5.2 Armes i altres instruments o eines de treball

Una vegada s'han delimitat quines han de ser les funcions dels vigilants municipals o, dit d'una altra manera, per a quines funcions els membres dels cossos de vigilants tenen una habilitació legal, cal veure quines són les armes, els instruments i els mitjans que la normativa els faculta a dur, tot i que podem avançar que hi ha una regulació escassa sobre aquest punt.

En primer lloc, el capítol 2 de l'LPL només hi fa una menció explícita en prohibir als vigilants municipals utilitzar armes de foc. En la norma bàsica que regula les policies locals, no hi ha cap altra menció o aportació sobre quines han de ser les armes o els instruments amb els quals es poden dotar els cossos de vigilants. A falta d'una normativa que reguli de manera concreta els mitjans o els instruments que poden utilitzar els vigilants municipals, es podria considerar que un reglament intern del cos de vigilants establís quins són els mitjans, els instruments o les armes que poden o han de dur els vigilants, sempre que estiguin homologats per les autoritats competents. Tot i això, a continuació es mirarem de detallar quina és la regulació de les armes o els instruments que són susceptibles de ser utilitzats.

5.2.1 La defensa policial

El Reial decret 137/1993, de 29 de gener, pel qual s'aprova el Reglament d'armes no regula específicament les defenses policials. No obstant això, l'article 5.1.c) del mateix text legal prohibeix la publicitat, la compravenda, la tinença i l'ús, llevat que sigui per funcionaris especialment habilitats, i d'acord amb el que estableixin les normes reglamentàries respectives, de les defenses elèctriques, de goma, tonfes o similars.

L'article 1.4 del Reglament esmentat exclou del seu àmbit d'aplicació els membres de les forces i els cossos de seguretat. A sensu contrari, el Reglament d'armes es podria considerar aplicable als membres dels cossos de vigilants, atès que tal com s'ha dit anteriorment no es poden considerar forces i cossos de seguretat. De fet, els vigilants municipals són funcionaris, però els mancaria, a aquest efecte, estar especialment habilitats. L'habilitació l'hauria de donar o concedir l'alcalde del municipi. En qualsevol

cas, i amb independència d'aquesta interpretació, si es volgués dotar els vigilants municipals d'aquesta arma, convindria que un reglament intern d'organització o l'autorització de l'alcalde del municipi ho regulés. Cal dir que la majoria dels cossos policials i molts cossos de vigilants municipals accepten les defenses com a arma de dotació. Per determinar l'oportunitat de dotar els vigilants municipals de defenses cal recordar l'obligació que tenen de prestar auxili i col·laborar amb les forces i els cossos de seguretat, juntament amb la particularitat d'algunes de les funcions que tenen encomanades.

Cal recordar que per a l'accés als cossos de vigilants no es fa cap curs de formació bàsica obligatori on es formi els agents perquè facin un ús correcte i proporcionat de la defensa.

5.2.2 La defensa extensible

Els bastons policials extensibles són objectes formats per tres cilindres, de diàmetre diferent, de metall o d'altres elements resistents, els quals, una vegada estesos, formen un cos únic rígid. El cilindre de l'extrem acaba amb una punta arrodonida, sense cap angle que pugui tallar o punxar. En el mateix sentit que s'ha exposat anteriorment, el Reglament d'armes tampoc no preveu de manera específica els bastons policials extensibles, però de manera analògica es poden incloure també en l'article 5.1 c). Si atenem a la finalitat de la norma, és en aquesta darrera previsió on es poden incardinar els bastons policials extensibles. Per tant, aquestes armes només les poden adquirir i utilitzar els funcionaris especialment habilitats.

Tot i la constància que hi ha alguns cossos de vigilants municipals que duen la defensa extensible de dotació, no és una arma generalitzada, atès que per utilitzar-ne es requereix haver obtingut unes habilitats especials mitjançant els cursos de formació escaients.

En el cos de Mossos d'Esquadra, per exemple, s'ha limitat la dotació d'aquesta arma a unitats com l'Àrea d'Escortes, els grups i unitats d'Investigació, la Divisió de Trànsit, les unitats de Policia Administrativa, la Divisió d'Afers Interns, la Divisió d'Informació i les unitats de seguretat ciutadana que efectuen serveis de paisà⁶.

5.2.3. La pistola *Taser*

La pistola *Taser* és una arma policial no letal que genera descàrregues elèctriques capaces de controlar els músculs motors (principalment, les cames i els braços) d'un agressor. El Reglament d'armes no regula explícitament aquesta arma, tot i que per analogia amb les defenses elèctriques es pot considerar que l'article 5.1 c) en fa una referència implícita. Tot i això, se'n permet la tinença i l'ús als funcionaris especialment habilitats. Un ús d'aquesta arma que pugui ser desproporcionat o el fet que, tot i ser proporcional davant d'una situació, l'origen de l'actuació no tingui prou cobertura legal per als vigilants, és a dir, el fet que els vigilants hagin iniciat l'actuació fora dels casos que els permet la llei, podria comportar conseqüències indesitjables tant per al vigilant com per al ciutadà, i, en darrer terme, per a l'ajuntament corresponent, com a responsable civil subsidiari dels danys o les lesions ocasionats pels seus funcionaris. L'ús d'aquesta arma s'ha estès a moltes policies arreu del món i també a policies

---

⁶ Dades extretes de la Instrucció 4/2008, d'11 de març, sobre la utilització d'armes i eines d'ús policial.

locals de l'Estat espanyol. Ara bé, si d'una banda hi ha molts defensors d'aquestes armes, també és cert que no hi manquen detractors, ja que darrerament han estat notícia incidents no desitjats amb ús de pistoles Taser. D'acord amb les funcions que s'encomanen als vigilants municipals, no sembla que hagi de ser una arma idònia. En qualsevol cas, per utilitzar-ne també caldria fer cursos de formació.

5.2.4 Esprais de defensa

Es considera esprai de defensa personal el conjunt constituït per un recipient no reutilitzable que conté un gas comprimit, líquid o dissolt a pressió i amb un dispositiu que permeti la sortida del contingut en forma d'aerosol i que s'utilitza en defensa personal.⁷ L'article 5.1 b) del Reglament d'armes preveu els esprais de defensa personal i n'està prohibit l'ús i la tinença amb caràcter general, excepte als funcionaris especialment habilitats.

Ara bé, a diferència dels casos exposats fins ara, hi ha una excepció en aquells esprais que hagi aprovat el Ministeri de Sanitat i Consum, previ informe favorable de la Comissió Interministerial d'Armes i Explosius. En aquests casos, es poden vendre a les armeries i només cal ser major d'edat per adquirir-ne, circumstància que s'ha d'acreditar amb la presentació del Document Nacional d'Identitat o el passaport. En aquest cas, a diferència de les consideracions que s'han fet en relació amb la resta d'armes i defenses, es podria autoritzar els vigilants a utilitzar aquest tipus d'esprai, atès ue també el poden utilitzar els particulars. Com que els vigilants municipals són membres uniformats i necessàriament han de treballar amb la ciutadania, fent funcions de vigilància, aquest tipus d'arma eventualment els podria ser d'utilitat per la seva pròpia seguretat.

Sobre això cal dir que els esprais de defensa que utilitza el Ministeri de Sanitat i Consum es detallen a l'escrit núm. 25721 de la Intervenció Central d'Armes de la Guàrdia Civil de data 9 de febrer de 2007.

5.2.5 Armes d'injecció anestèsica

Les armes d'injecció anestèsica són aquelles armes capaces de llançar projectils que facilitin la captura o el control d'animals anestesiant-los a distància durant algun temps. L'abast d'aquestes armes pot oscil·lar entre els 25 metres i els 60, i els projectils que desapareixen són dards o xeringues. L'article 3 del Reglament d'armes defineix i classifica les armes d'injecció anestèsica com a armes reglamentades de la categoria 7.1. Aquestes armes s'han d'utilitzar exclusivament per immobilitzar animals, amb la finalitat d'anestesiar-los. Aquesta utilització es pot concretar en aquells casos en què s'hagi de capturar un animal, ja sigui salvatge o domèstic, per qualsevol circumstància que així ho aconselli.

D'acord amb l'article 16 de la Llei 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals, correspon als ajuntaments recollir i controlar els animals de companyia abandonats, perduts o ensalvatgits i controlar els animals salvatges urbans, tot i que poden delegar-ne la responsabilitat a entitats supramunicipals. Per les funcions que s'atribueixen als vigilants municipals, podríem trobar cobertura per a la utilització d'aquest tipus d'armes

---

⁷ Definició extreta de l'Ordre de 3 d'octubre de 1994 del Ministeri de la Presidència per la qual es precisa el règim aplicable als esprais de defensa personal de venda permesa a les armeries.

en compliment de la funció que els encarrega vetllar pel compliment dels reglaments i de les ordenances municipals.

5.2.6 Altres eines o complements

a) Martell trenca vidres: Es tracta d'un instrument que pot servir i ajudar, en algun moment, davant l'eventual necessitat d'haver de trencar un vidre (d'un habitatge o d'un vehicle) en moments de risc per a la vida de les persones amb motiu d'alguna emergència. Aquests estris, a més, poden dur un sistema que permet tallar cinturons de seguretat, cosa que pot ser útil en cas d'haver d'intervenir en un accident o catàstrofe.

b) Manilles i brides: Les manilles metàl·liques són eines d'ús policial que s'utilitzen per a la immobilització i l'assegurament de persones, especialment quan es practica una detenció. Ara bé, tot i que les funcions dels vigilants municipals no siguin directament les mateixes que s'especifiquen per als cossos i les forces de seguretat, resulta obvi que pel fet de treballar al carrer, anar uniformats i haver de col·laborar amb les forces i els cossos de seguretat, es poden trobar en situacions i circumstàncies en les quals hagin d'efectuar alguna detenció. Per aquest motiu, es podria considerar una eina de dotació necessària i, a la vegada, imprescindible. Les brides són eines d'ús policial que tenen les mateixes finalitats que les manilles, tot i que sovint només són d'un sol ús.

6.- La consideració d'agents de l'autoritat Un cop hem analitzat la regulació dels vigilants, les seves funcions, la uniformitat i les armes o instruments que poden dur, cal abordar una de les altres qüestions que poden comportar certes discrepàncies: la consideració o no dels vigilants municipals com a agents de l'autoritat.

L'article 7 de l'LPL només considera que gaudeixen de la condició d'agents de l'autoritat els membres de les policies, en l'exercici de les seves funcions. Als vigilants municipals, en canvi, la llei no els reconeix explícitament aquesta prerrogativa. Contràriament, també podem entendre que, atès que els alcaldes dels municipis són autoritat en aquell municipi i que els vigilants han de vetllar pel compliment de les seves resolucions i actes, es converteixen per aquest motiu en agents de l'autoritat, en aquests termes.

La qüestió no queda resolta tampoc en el conjunt de la resta de comunitats autònomes i, en aquest sentit, mentre que Andalusia nega als vigilants aquesta condició, d'altres obvien fer-hi referència –la Comunitat Valenciana, Múrcia, Extremadura,⁸ Canàries,⁹ La Rioja,¹⁰ i Aragó¹¹– i, finalment, algunes els consideren, a En qualsevol cas, cal diferenciar clarament dos àmbits en els quals tindrà incidència aquest fet. Per una banda, en l'àmbit administratiu, poden gaudir d'aquesta consideració només en l'àmbit de les seves competències, és a dir, dins l'àmbit de les funcions que defineix l'article 13 de l'LPL.

Per altra banda, en l'àmbit penal, s'ha considerat que els vigilants municipals gaudeixen de la protecció que s'atribueix als agents de l'autoritat per als delictes d'atemptat, desobediència i resistència, sempre que estiguin complint les seves

⁸ Llei 1/1990, de 26 d'abril, de coordinació de policies locals d'Extremadura.

⁹ Llei 6/1997, de 4 de juliol, de coordinació de policies locals de Canàries.

¹⁰ Llei 7/1995, de 30 de març, de coordinació de policies locals de La Rioja.

¹¹ Llei 7/1987, de 15 d'abril, de coordinació de policies locals d'Aragó

funcions. En aquest sentit, la recent Sentència 98/2008, de 3 de març, de l'Audiència Provincial de Tarragona argumenta que l'article 634 del Codi penal utilitza l'expressió "autoritat" o "els seus agents", però en cap cas menciona el terme "policia", perquè fins i tot dins dels denominats de forma genèrica "vigilants" s'inclou la denominació específica "d'agents". No es tracta de determinar si el denunciador pot ser considerat com a policia local als efectes de la llei catalana, sinó si els algtzirs que preveu la LOFCS queden inclosos en el precepte d'agent previst en el tipus penal. Així ho considerem. La disposició legal que atribueix als policies locals la condició d'agents de l'autoritat no exclou que la protecció penal que el precepte atorga a l'autoritat o als seus agents inclogui els vigilants municipals, els quals compleixen les funcions pròpies del servei públic, tot i que de manera més limitada. La sentència argumenta posteriorment aquesta postura en atenció precisament al bé jurídic protegit, que no es centra en la persona, sinó en la funció exercida: l'actuació delegada dels vigilants, designats, elegits o nomenats per l'autoritat local competent, per al compliment de les finalitats i la funció pública que li és pròpia, determina la seva inclusió en el tipus penal, restant protegits davant de conductes de falta de consideració deguda o de respecte que es puguin cometre contra ells en l'exercici de les seves funcions.

Seguint aquest criteri, doncs, s'ha de considerar que els vigilants tenen protecció penal com a agents de l'autoritat només quan exerceixen les seves funcions. La Sentència 42/2001, de 21 de juny, de l'Audiència Provincial de Pontevedra, també en la mateixa línia, justifica que *"no se puede poner en duda su condición de funcionario público (art 24.2 CP) y, por ende, la posibilidad de ser objeto de un delito de atentado, cuando hallándose en el ejercicio legítimo de sus funciones"*.

5. Conclusions

Els cossos de vigilants municipals estan implantats a municipis petits de tot el principat, sovint mancats d'altres serveis de caràcter bàsic. La importància dels cossos de vigilants rau en aquest fet, en què treballen en llocs on molts cops han d'intentar donar una cobertura a les demandes de la ciutadania i a les necessitats de l'ajuntament mateix. No

obstant això, d'acord amb el que s'ha exposat en aquest article, no sembla que les normes que els regulen els hagin atorgat la importància i el reconeixement que es mereixen. Els vigilants sovint s'han d'enfrontar a requeriments o a tasques difícils, i es troben amb la necessitat d'haver de donar una resposta professional i complaent no només per a la ciutadania i el mateix ajuntament, sinó també per a ells mateixos, com a professionals al servei públic. Per poder oferir aquest servei amb seguretat i amb la qualitat que s'ha d'exigir als servidors públics, necessiten adquirir uns coneixements teòrics i tècnics que, en molts casos, no assoleixen. Les normes que els regulen, tal com ha quedat palès, són escasses i, a vegades, fins i tot contradictòries, i deixen entreveure nombrosos buits legals que no ajuden a ordenar i regularitzar el sector, ans al contrari. Davant d'aquesta realitat i amb la certesa que són molts els dubtes que

sorgeixen, ja sigui des de les mateixes institucions o des dels membres dels cossos de vigilants, s'ha intentat trobar una solució plausible i adient per a alguns dels més importants o més recurrents. No cal oblidar que no s'han pogut tractar tots els àmbits que poden suscitar certs interrogants en aquesta matèria.

Així doncs, de les qüestions analitzades, podem concloure succintament que els vigilants municipals han de ser funcionaris de carrera d'aquells ajuntaments que no tenen policia local i en què la coexistència d'ambdós cossos no és possible. Dins de l'organització municipal, s'han d'integrar en l'escala d'administració especial, subescala de serveis especials. La llei no determina el grup de classificació i, per aquest motiu, no sembla que hi hagi d'haver cap impediment perquè puguin pertànyer tant al nivell D (C2, segons l'EBEP) o al nivell E (agrupacions professionals, segons l'EBEP). Pel que fa a les funcions, l'article 13 de l'LPL delimita les que tenen encomanades els vigilants municipals, diferenciant-les de les que s'atribueixen als policies locals, i en cap cas es poden equiparar per analogia les unes amb les altres. Un tema important que s'ha analitzat és el que fa referència a la uniformitat. En definitiva, cal dir que els vigilants han d'anar uniformats, però en cap cas han de dur logotips o inscripcions que els pugui confondre amb policies locals, atès que la llei els diferencia clarament.

Els vigilants, però, per dur a terme la seva tasca, han de dotar-se de certs mitjans que han de ser idonis per a les finalitats perseguides i, a la vegada, han de tenir un suport legal que doni seguretat als agents a l'hora d'utilitzar-los. En aquest sentit, l'LPL només els prohibeix la utilització i la tinença d'armes de foc. Ara bé, no hi ha cap altra regulació que faci referència a altres mitjans com podrien ser la defensa, les manilles, els esprais

Activitat número 1

Vostè és un vigilant municipal que rep una trucada en la que s'alerta d'un accident de trànsit sense ferits al municipi. És una competència seva?

Sí No

La posterior trucada l'alerta d'uns nois que estan fent malbé els seients d'un parc públic pintant-los amb uns retoladors

Sí No

Finalment la última trucada del dia es una trucada alertant que un home ha accedit a l'entitat bancària que té el poble amb una arma de foc i està demanant els diners de la caixa

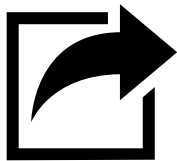
Sí No

TEMA 6

LA LLEI ORGÀNICA 2/1986 DE 13 DE MARÇ DE FORCES I COSSOS DE SEGURETAT.

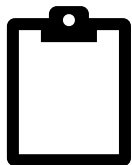
LA LLEI 16/1991 DE 10 DE JULIOL DE POLICIES LOCALS

1.- Breu introducció

Aquest tema posa a la disposició de l'estudiant les dues normes bàsiques que s'apliquen a les policies locals de Catalunya i en el seu defecte així mateix com a norma bàsica que regula els vigilants municipals. Apart de trobar-nos amb la norma que permet la creació i funcions dels vigilants municipals com hem vist el tema 5, aquestes normes contenen les funcions que li són encomanades tant de forma general a la policia estatal (Cos Nacional de Policia i Guàrdia Civil) així com a les autonòmiques i locals.

Un coneixement que de forma bàsica resulta també important per a un aspirant a vigilant municipal donat que en la seva activitat professional tindrà que conèixer ja no només amb exactitud quines són les seves competències, sinó també la de les forces i cossos de seguretat de l'Estat.

2.- La Llei Orgànica 2/1986 de 10 de març de forces i cossos de seguretat

TÍTOL I

Dels Cossos i Forces de Seguretat

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article primer.

1. La Seguretat Pública és competència exclusiva de l'Estat. El seu manteniment correspon al Govern de la Nació.

2. Les Comunitats Autònomes participaran en el manteniment de la Seguretat Pública en els termes que estableixin els respectius Estatuts i en el marc d'aquesta Llei.

3. Les Corporacions Locals participaran en el manteniment de la seguretat pública en els termes establerts en la Llei Reguladora de les Bases de Règim Local i en el marc d'aquesta Llei.

4. El manteniment de la Seguretat Pública s'exercirà per les diferents Administracions Públiques a través de les Forces i Cossos de Seguretat.

Article segon.

Són Forces i Cossos de Seguretat:

- a) Les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat depenents del Govern de la Nació.
- b) Els Cossos de Policia depenents de les Comunitats Autònomes.
- c) Els Cossos de Policia depenents de les Corporacions Locals.

Article tercer.

Els membres de les Forces i Cossos de Seguretat ajustaran la seva actuació al principi de cooperació recíproca i la seva coordinació s'efectuarà a través dels òrgans que a aquest efecte estableix aquesta Llei.

Article quart.

1. Tots tenen el deure prestar a les Forces i Cossos de Seguretat l'auxili necessari en la recerca i persecució dels delictes en els termes previstos legalment.
2. Les persones i entitats que exerceixin funcions de vigilància, seguretat o custòdia referides a personal i béns o serveis de titularitat pública o privada tenen especial obligació d'auxiliar o col·laborar a tot moment amb les Forces i Cossos de Seguretat.

CAPÍTOL II

Principis bàsics d'actuació

Article cinquè.

Són principis bàsics d'actuació dels membres de les Forces i Cossos de Seguretat els següents:

1. Adequació a l'ordenament jurídic, especialment:
  - a) Exercir la seva funció amb absolut respecte a la Constitució i a la resta de l'ordenament jurídic.
  - b) Actuar, en el compliment de les seves funcions, amb absoluta neutralitat política i imparcialitat i, en conseqüència, sense discriminació alguna per raó de raça, religió o opinió.
  - c) Actuar amb integritat i dignitat. En particular, hauran d'abstenir-se de tot acte de corrupció i oposar-se a ell resoltament.
  - d) Subjectar-se en la seva actuació professional, als principis de jerarquia i subordinació. En cap cas, l'obediència deguda podrà emparar ordres que comportin l'execució d'actes que manifestament constitueixin delictes o siguin contraris a la Constitució o a les Lleis.

i) Col·laborar amb l'Administració de Justícia i auxiliar-la en els termes establerts en la Llei.

2. Relacions amb la comunitat. Singularment:

a) Impedir, en l'exercici de la seva actuació professional, qualsevol pràctica abusiva, arbitrària o discriminatòria que comporti violència física o moral.

b) Observar a tot moment un tracte correcte i acurat en les seves relacions amb els ciutadans, als qui procuraran auxiliar i protegir, sempre que les circumstàncies ho aconsellin o anessin requerits per a això. En totes les seves intervencions, proporcionaran informació complerta, i tan àmplia com sigui possible, sobre les causes i finalitat de les mateixes.

c) En l'exercici de les seves funcions hauran d'actuar amb la decisió necessària, i sense demora quan d'això depengui evitar un dany greu, immediat i irreparable; regint-se en fer-ho pels principis de congruència, oportunitat i proporcionalitat en la utilització dels mitjans al seu abast.

d) Solament hauran d'utilitzar les armes en les situacions en què existeixi un risc racionalment greu per a la seva vida, la seva integritat física o les de terceres persones, o en aquelles circumstàncies que puguin suposar un greu risc per a la seguretat ciutadana i de conformitat amb els principis al fet que es refereix l'apartat anterior.

3. Tractament de detinguts, especialment:

a) Els membres de les Forces i Cossos de Seguretat hauran d'identificar-se degudament com a tals al moment d'efectuar una detenció.

b) Vetllaran per la vida i integritat física de les persones als qui detinguessin o que es trobin sota la seva custòdia i respectaran l'honor i la dignitat de les persones.

c) Donaran compliment i observaran amb la deguda diligència els tràmits, terminis i requisits exigits per l'ordenament jurídic, quan es procedeixi a la detenció d'una persona.

4. Dedicació professional.

Hauran de dur a terme les seves funcions amb total dedicació, havent d'intervenir sempre, en qualsevol temps i lloc, es trobessin o no de servei, en defensa de la Llei i de la seguretat ciutadana.

5. Secret professional.

Hauran de guardar rigorós secret respecte a totes les informacions que coneguin per raó o en ocasió de l'acompliment de les seves funcions. No estaran obligats a revelar les fonts d'informació tret que l'exercici de les seves funcions o les disposicions de la Llei els imposin actuar d'una altra manera.

6. Responsabilitat.

Són responsables personal i directament pels actes que en la seva actuació professional duguessin a terme, infringint o vulnerant les normes legals, així com les reglamentàries que regeixin la seva professió i els principis enunciats anteriorment, sense perjudici de

la responsabilitat patrimonial que pugui correspondre a les Administracions Públiques per les mateixes.

CAPÍTOL III

Disposicions estatutàries comunes

Article sisè.

1. Els Poders Públics promouran les condicions més favorables per a una adequada promoció professional, social i humana dels membres de les Forces i Cossos de Seguretat, d'acord amb els principis d'objectivitat, igualtat d'oportunitats, mèrit i capacitat.

2. La formació i perfeccionament dels membres de les Forces i Cossos de Seguretat s'adequarà als principis assenyalats en l'article 5è. i s'ajustaran als següents criteris:

a) Tindrà caràcter professional i permanent.

b) Els estudis que es cursin als centres d'ensenyament dependents de les diferents Administracions públiques podran ser objecte de convalidació pel Ministeri d'Educació i Ciència, que a tal fi tindrà en compte les titulacions exigides per a l'accés a cadascun d'ells i la naturalesa i durada d'aquests estudis.

c) Per impartir els ensenyaments i cursos referits es promourà la col·laboració institucional de la Universitat, el Poder Judicial, el Ministeri Fiscal, les Forces Armades i d'altres Institucions, Centres o establiments que específicament interessin a les referides finalitats docents.

3. Els membres de les Forces i Cossos de Seguretat hauran de jurar o prometre acatar a la Constitució com a norma fonamental de l'Estat.

4. Tindran dret a una remuneració justa que contempli el seu nivell de formació, règim d'incompatibilitats, mobilitat per raons de servei, dedicació i el risc que comporta la seva missió, així com l'especificitat dels horaris de treball i la seva peculiar estructura.

5. Reglamentàriament es determinarà el seu règim d'horari de servei que s'adaptarà a les peculiars característiques de la funció policial.

6. Els llocs de servei en les respectives categories es proveiran conforme als principis de mèrit, capacitat i antiguitat, a tenor del que es disposa en la corresponent reglamentació.

7. La pertinença a les forces i Cossos de Seguretat és causa d'incompatibilitat per a l'acompliment de qualsevol altra activitat pública o privada, excepte aquelles activitats exceptuades de la legislació sobre incompatibilitats.

8. Els membres de les Forces i Cossos de Seguretat no podran exercir en cap cas el dret de vaga, ni accions substitutives del mateix o concertades amb la finalitat d'alterar el normal funcionament dels serveis.

9. El règim disciplinari, sense perjudici de l'observança de les degudes garanties, estarà inspirat en uns principis concordats amb la missió fonamental que la Constitució els

atribueix i amb l'estructura i organització jerarquitzada i disciplinada pròpies dels mateixos.

Article setè.

1. En l'exercici de les seves funcions, els membres de les Forces i Cossos de Seguretat tindran amb caràcter general legals el caràcter d'agents de l'autoritat.
2. Quan es cometi delictes d'atemptat, emprant en la seva execució armes de foc, explosius o altres mitjans d'agressió d'anàloga perillositat, que puguin posar en perill greu la integritat física dels membres de les Forces i Cossos de Seguretat, tindran a aquest efecte de la seva protecció penal la consideració d'autoritat.
3. La Guàrdia Civil només tindrà consideració de força armada en el compliment de les missions de caràcter militar que se li encomanin, d'acord amb l'ordenament jurídic.

Article vuitè.

1. La jurisdicció ordinària serà la competent per conèixer dels delictes que es cometin contra membres de les Forces i Cossos de Seguretat, així com de les comeses per aquests en l'exercici de les seves funcions.

Quan el fet anés constitutiu de falta, els jutges d'instrucció seran competents per a la instrucció i la fallada, de conformitat amb les normes de la Llei d'Enjudiciament Criminal.

S'exceptua del que es disposa en els paràgrafs anteriors els supòsits en què sigui competent la jurisdicció militar.

- 2 El compliment de la presó preventiva i de les penes privatives de llibertat pels membres de les Forces i Cossos de Seguretat, es realitzaran en establiments penitenciaris ordinaris, amb separació de la resta de detinguts o presos.

3. La iniciació de procediment penal contra membres de les Forces i Cossos de Seguretat, no impedirà la incoació i tramitació d'expedients governatius o disciplinaris pels mateixos fets. No obstant això, la resolució definitiva de l'expedient només podrà produir-se quan la sentència recaiguda en l'àmbit penal sigui ferm, i la declaració de fets provats vincularà a l'administració. Les mesures cautelars que puguin adoptar-se en aquests supòsits podran perllongar-se fins que recaigui resolució definitiva en el procediment judicial, excepte en quant a la suspensió de sou en què s'estarà al que es disposa en la legislació general de funcionaris.

TÍTOL II

De les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article novè.

Les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat exerceixen les seves funcions en tot el territori nacional i estan integrades per:

a) El Cos Nacional de Policia, que és un Institut Armat de naturalesa civil, dependent del Ministre de l'Interior.

b) La Guàrdia Civil, que és un Institut Armat de naturalesa militar, dependent del Ministre de l'Interior, en l'acompliment de les funcions que aquesta Llei li atribueix, i del Ministre de Defensa en el compliment de les missions de caràcter militar que aquest o el Govern li encomanin. En temps de guerra i durant l'estat de lloc, dependrà exclusivament del Ministre de Defensa.

Article deu.

1. Correspon al Ministre de l'Interior l'administració general de la seguretat ciutadana i el comandament superior de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat, així com la responsabilitat de les relacions de col·laboració i auxili amb les Autoritats policials d'altres països, conforme a l'establert en Tractats i Acords Internacionals.

2. Sota la immediata autoritat del Ministre de l'Interior, aquest comandament serà exercit en els termes establerts en aquesta Llei pel Director de la Seguretat de l'Estat, del que depenen directament les Direccions generals de la Guàrdia Civil i de la Policia, a través de les quals coordinarà l'actuació dels Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat.

3. A cada província, el Governador Civil exercirà el comandament directe de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat, amb subjecció a les directrius dels òrgans esmentats als apartats anteriors, sense perjudici de la dependència funcional de les unitats de Policia Judicial, respecte dels Jutges, dels Tribunals i del Ministeri Fiscal, en les seves funcions d'esbrinament del delicte i descobriment i assegurament del delinqüent.

CAPÍTOL II

De les funcions

Article onze.

1. Les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat tenen com a missió protegir el lliure exercici dels drets i llibertats i garantir la seguretat ciutadana mitjançant l'acompliment de les següents funcions:

a) Vetllar pel compliment de les Lleis i disposicions generals, executant les ordres que rebin de les Autoritats, en l'àmbit de les seves respectives competències.

b) Auxiliar i protegir a les persones i assegurar la conservació i custòdia dels béns que es trobin en situació de perill per qualsevol causa.

c) Vigilar i protegir els edificis i instal·lacions públics que ho requereixin.

d) Vetllar per la protecció i seguretat d'altres personalitats.

i) Mantenir i restablir, si escau, l'ordre i la seguretat ciutadana.

f) Prevenir la comissió d'actes delictius.

g) Investigar els delictes per descobrir i detenir als presumptes culpables, assegurar els instruments, efectes i proves del delicte, posant-los a la disposició del Jutge o Tribunal competent i elaborar els informes tècnics i pericials procedents.

h) Captar, rebre i analitzar quants dades tinguin interès per a l'ordre i la seguretat pública, i estudiar, planificar i executar els mètodes i tècniques de prevenció de la delinqüència.

i) Col·laborar amb els serveis de protecció civil en els casos de greu risc, catàstrofe, o calamitat pública, en els termes que s'estableixin en la legislació de protecció civil.

2. Les funcions assenyalades en el paràgraf anterior seran exercides conformement a la següent distribució territorial de competències:

a) Correspon al Cos Nacional de Policia exercitar aquestes funcions a les capitals de província i en els termes municipals i nuclis urbans que el Govern determini.

b) La Guàrdia Civil les exercirà en la resta del territori nacional i el seu mar territorial.

3. No obstant això el disposat a l'apartat anterior, els membres del Cos Nacional de Policia podran exercir les funcions de recerca i les de coordinació de les dades al fet que es refereixen els apartats g) i h) del número 1 d'aquest article, en tot el territori nacional.

La Guàrdia Civil, per a l'acompliment de les seves competències pròpies, podrà així mateix realitzar les recerques procedents en tot el territori nacional, quan això calgués.

En tot cas d'actuació fora del seu àmbit territorial, els membres de cada Cos hauran d'adonar a l'altre de les mateixes.

4. Sense perjudici de la distribució de competències de l'apartat 2 d'aquest article, tots dos Cossos hauran d'actuar fora del seu àmbit competencial per mandat judicial o del Ministeri Fiscal o, en casos excepcionals, quan ho requereixi la deguda eficàcia en la seva actuació; en tots dos suposats hauran de comunicar-ho immediatament al Governador civil i als comandaments amb competència territorial o material; el Governador civil podrà ordenar la continuació de les actuacions o, per contra, la passada de les mateixes al Cos competent, excepte quan estiguessin actuant per mandat judicial o del Ministeri Fiscal.

5. En cas de conflicte de competències, ja sigui positiu o negatiu, es farà càrrec del servei el Cos que hagi realitzat les primeres actuacions, fins que es resolgui el procedent pel Governador civil o les instàncies superiors del Ministeri de l'Interior, sense perjudici del que es disposa per a la Policia Judicial.

6. A fi d'aconseguir l'òptima utilització dels mitjans disponibles i la racional distribució d'efectius, el Ministeri de l'Interior podrà ordenar que qualssevol dels Cossos assumeixi, en zones o nuclis determinats, totes o algunes de les funcions exclusives assignades a l'altre Cos.

Article dotze.

1. A més de les funcions comunes establertes en l'article anterior, s'estableix la següent distribució material de competències:

A) Seran exercides pel Cos Nacional de Policia:

- a) L'expedició del document nacional d'identitat i dels passaports.
  - b) El control d'entrada i sortida del territori nacional d'espanyols i estrangers.
  - c) Les previstes en la legislació sobre estrangeria, refugi i asil, extradició, expulsió, emigració i immigració.
  - d) La vigilància i inspecció del compliment de la normativa en matèria de joc.
  - i) La recerca i persecució dels delictes relacionats amb la droga.
  - f) Col·laborar i prestar auxili a les policies d'altres països, conforme a l'establert en els Tractats o Acords Internacionals sobre les Lleis, sota la superior adreça del Ministre de l'Interior.
  - g) El control de les entitats i serveis privats de seguretat, vigilància i recerca, del seu personal, mitjans i actuacions.
  - h) Aquelles altres que li atribueixi la legislació vigent.
- B) Seran exercides per la Guàrdia Civil:
- a) Les derivades de la legislació vigent sobre armes i explosius.
  - b) El resguard fiscal de l'Estat i les actuacions encaminades a evitar i perseguir el contraban.
  - c) La vigilància del tràfic, trànsit i transport en les vies públiques interurbanes.
  - d) La custòdia de vies de comunicació terrestre, costes, fronteres, ports, aeroports i centres i instal·lacions que pel seu interès ho requereixin.
  - i) Vetllar pel compliment de les disposicions que tendeixin a la conservació de la naturalesa i medi ambient, dels recursos hidràulics, així com de la riquesa *cinètica, piscícola, forestal i de qualsevol altra índole relacionada amb la naturalesa.
  - f) La conducció interurbana de presos i detinguts.
  - g) Aquelles altres que li atribueixi la legislació vigent.

2. Les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat estan obligades a la cooperació recíproca en l'acompliment de les seves competències respectives.

3. Les dependències del Cos Nacional de Policia i de la Guàrdia Civil actuaran recíprocament com a oficines per a la recepció i tramitació dels documents dirigits a les autoritats de qualsevol dels dos Instituts.

CAPÍTOL III

De la Guàrdia Civil

Article tretze.

1. El Cos de la Guàrdia Civil s'estructura jeràrquicament segons les diferents ocupacions, de conformitat amb la seva naturalesa militar.

2. El règim estatutari de la Guàrdia Civil serà l'establert en la present Llei, en les normes que la desenvolupen i en l'ordenament militar.

Article catorze.

1. El Ministeri de l'Interior disposarà tot el concernent a serveis de la Guàrdia Civil relacionats amb la seguretat ciutadana i altres competències atribuïdes per aquesta Llei, així com a les seves retribucions, destinacions, aquarteraments i material.

2. Conjuntament, els Ministres de Defensa i Interior disposaran tot el referent a la selecció, formació, perfeccionament, armament i desplegament territorial, i proposaran al Govern el nomenament del titular de la Direcció general de la Guàrdia Civil, així com la normativa reguladora del voluntariat especial per a la prestació del servei militar en la mateixa.

3. El Ministre de Defensa disposarà el concernent al règim d'ascensos i situacions del personal, així com a les missions de caràcter militar que s'encomanin a la Guàrdia Civil, exercint, respecte al voluntariat especial per a la prestació del servei militar en la mateixa les competències que normativament li corresponguin.

Article quinze.

1. La Guàrdia Civil, per la seva condició d'institut armat de naturalesa militar, a efectes disciplinaris, es regirà per la seva normativa específica. Quan la Guàrdia Civil actuï en el compliment de missions de caràcter militar o quan el personal d'aquest Cos s'integri en unitats militars, resultarà d'aplicació el règim disciplinari de les Forces Armades.

En tot cas, serà competent per a la imposició de la sanció de separació del servei el Ministre de Defensa, a proposta del d'Interior.

2. Els membres de la Guàrdia Civil no podran pertànyer a partits polítics o sindicats ni fer peticions col·lectives: individualment podran exercir el dret de petició en els termes establerts en la seva legislació específica.

CAPÍTOL IV

De la Policia

Articles setze a vint-i-vuit.

Es deroguen els *arts. 16 a 26 per la disposició derogatòria única. 1.a) de la Llei Orgànica 9/2015, de 28 de juliol. Ref. BOE-A-2015-8468. i els *arts. 27 i 28 per la disposició derogatòria única.1 de la Llei Orgànica 4/2010, de 20 de maig. Ref. BOE-A-2010-8115

CAPÍTOL V

De l'organització d'Unitats de Policia Judicial

Article vint-i-nou.

1. Les funcions de Policia Judicial que s'esmenten en l'article 126 de la Constitució seran exercides per les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat, a través de les Unitats que es regulen en el present capítol.

2. Per al compliment d'aquesta funció tindran caràcter col·laborador de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat el personal de Policia de les Comunitats Autònomes i de les Corporacions Locals.

Article trenta.

1. El Ministeri de l'Interior organitzarà amb funcionaris de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat que comptin amb l'adequada formació especialitzada, Unitats de Policia Judicial, atenent a criteris territorials i d'especialització *delictual, a les quals correspondrà aquesta funció amb caràcter permanent i especial.

2. Les referides Unitats orgàniques de Policia Judicial podran adscriure's, en tot o en part, pel Ministeri de l'Interior, sentit el Consell General del Poder Judicial, a determinats Jutjats i Tribunals. D'igual manera podran adscriure's al Ministeri Fiscal, sentit el Fiscal General de l'Estat.

Article trenta-u.

1. En el compliment de les seves funcions, els funcionaris adscrits a Unitats de Policia Judicial depenen orgànicament del Ministeri de l'Interior i funcionalment dels Jutges, Tribunals o Ministeri Fiscal que estiguin coneixent de l'assumpte objecte de la seva recerca.

2. Els Jutges o Presidents dels respectius òrgans de l'ordre jurisdiccional penal, així com els Fiscals Caps podran sol·licitar la intervenció en una recerca de funcionaris o mitjans adscrits a Unitats orgàniques de Policia Judicial per conducte del President del Tribunal Suprem o dels Presidents dels Tribunals Superiors de Justícia o del Fiscal general de l'Estat, respectivament.

Article trenta-dos.

La Policia Judicial constitueix una funció l'especialització de la qual es cursarà als Centres de Formació i Perfeccionament dels membres de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat, amb participació de membres de la Judicatura i del Ministeri Fiscal, o, complementàriament, al Centre d'Estudis Judicials.

La possessió del diploma corresponent serà requisit necessari per ocupar llocs en les Unitats de Policia Judicial que es constitueixin.

Article trenta-tres.

Els funcionaris adscrits a les Unitats de Policia Judicial exerciran aquesta funció amb caràcter exclusiu, sense perjudici que puguin desenvolupar també les missions de prevenció de la delinqüència i altra que se'ls encomanin, quan les circumstàncies ho requereixin, d'entre les corresponents a les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.

Article trenta-quatre.

1. Els funcionaris de les Unitats de Policia Judicial no podran ser remoguts o apartats de la recerca concreta que se'ls hagués encomanat, fins que finalitzi la mateixa o la fase del procediment judicial que l'originés, si no és per decisió o amb l'autorització del Jutge o Fiscal competent.

2. En les diligències o actuacions que duguin a terme, per encàrrec i sota la supervisió dels Jutges, Tribunals o Fiscals competents penals, els funcionaris integrants de les Unitats de Policia Judicial tindran el caràcter de comissionats d'aquests Jutges, Tribunals i Fiscals, i podran requerir l'auxili necessari de les Autoritats i, si escau, dels particulars.

Article trenta-cinc.

Els Jutges i Tribunals penals i el Ministeri Fiscal tindran, respecte els funcionaris integrants d'Unitats de Policia Judicial que li siguin adscrites i d'aquells al fet que es refereix el número 2 de l'article 31 d'aquesta Llei, les següents facultats:

- a) Els donaran les ordres i instruccions que siguin necessàries, en execució del que es disposa en les normes d'Enjudiciament Criminal i Estatuts del Ministeri Fiscal.
- b) Determinaran, en aquestes ordres o instruccions, el contingut i circumstàncies de les actuacions que interessin a aquestes Unitats.
- c) Controlaran l'execució de tals actuacions, quant a la forma i els resultats.
- d) Podran instar l'exercici de la potestat disciplinària, en aquest cas emetran els informes que puguin exigir la tramitació dels corresponents expedients, així com aquells altres que consideri oportuns. En aquests casos rebran els testimoniatges de les resolucions recaigudes.

Article trenta-sis.

Exceptuant el que està disposat en aquest capítol, el règim funcional del personal integrat en les Unitats Policia Judicial serà el de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.

TÍTOL III

De les Polícies de les Comunitats Autònomes

CAPÍTOL I

Principis generals

Article trenta-set.

1. Les Comunitats Autònomes en els Estatuts de les quals estigui previst podran crear Cossos de Policia per a l'exercici de les funcions de vigilància i protecció al fet que es refereix l'article 148.1.22 de la Constitució i les altres que li atribueix la present Llei.
2. Les Comunitats Autònomes que no fessin ús de la possibilitat prevista a l'apartat anterior podran exercir les funcions enunciades en l'article 148.1.22 de la Constitució, de conformitat amb els articles 39 i 47 d'aquesta Llei.
3. Les Comunitats Autònomes els estatuts de les quals no prevegin la creació de Cossos de Policia també podran exercir les funcions de vigilància i protecció al fet que es refereix l'article 148.1.22 de la Constitució mitjançant la signatura d'acords de cooperació específica amb l'Estat.

CAPÍTOL II

De les competències de les Comunitats Autònomes

Article trenta-vuit.

Les Comunitats Autònomes, al fet que es refereix el número 1 de l'article anterior, podran exercir, a través dels seus Cossos de Policia, les següents funcions:

1. Amb caràcter de pròpies:

- a) Vetllar pel compliment de les disposicions i ordres singulars dictades pels òrgans de la Comunitat Autònoma.
- b) La vigilància i protecció de persones, òrgans, edificis, establiments i dependències de la Comunitat Autònoma i dels seus ens instrumentals, garantint el normal funcionament de les instal·lacions i la seguretat dels usuaris dels seus serveis.
- c) La inspecció de les activitats sotmeses a l'ordenació o disciplina de la Comunitat Autònoma, denunciant tota activitat il·lícita.
- d) L'ús de la coacció amb vista a l'execució forçosa dels actes o disposicions de la pròpia Comunitat Autònoma.

2. En col·laboració amb les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat:

- a) Vetllar pel compliment de les Lleis i altres disposicions de l'Estat i garantir el funcionament dels serveis públics essencials.
- b) Participar en les funcions de Policia Judicial, en la forma establerta en l'article 29.2 d'aquesta Llei.
- c) Vigilar els espais públics, protegir les manifestacions i mantenir l'ordre en grans concentracions humanes.

L'exercici d'aquesta funció correspondrà, amb caràcter prioritari, als Cossos de Policia de les Comunitats Autònomes, sense perjudici de la intervenció de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat quan, bé a requeriment de les Autoritats de la Comunitat Autònoma, o bé per decisió pròpia, ho estimin necessari les Autoritats estatals competents.

3. De prestació simultània i *indiferenciada amb les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat:

- a) La cooperació a la resolució amistosa dels conflictes privats quan siguin requerits per a això.
- b) La prestació d'auxili en els casos d'accident, catàstrofe o calamitat pública, participant en la forma prevista en les Lleis, en l'execució dels plans de protecció civil.
- c) Vetllar pel compliment de les disposicions que tendeixin a la conservació de la naturalesa i medi ambient, recursos hidràulics, així com la riquesa *cinegètica, piscícola, forestal i de qualsevol altra índole relacionada amb la naturalesa.

Article trenta-nou.

Correspon a les Comunitats Autònomes, de conformitat amb la present Llei i amb la de Bases de Règim Local, coordinar a l'actuació de les Polícies Locals en l'àmbit territorial de la Comunitat, mitjançant l'exercici de les següents funcions:

- a) Establiments de les normes-marco a les quals hauran d'ajustar-se els Reglaments de Polícies Locals, de conformitat amb el que es disposa en la present Llei i en la de Bases de Règim Local.
- b) Establir o propiciar, segons els casos, l'homogeneïtzació dels diferents Cossos de Polícies Locals, en matèria de mitjans tècnics per augmentar l'eficàcia i col·laboració d'aquests, d'uniformes i de retribucions.
- c) Fixar els criteris de selecció, formació, promoció i mobilitat de les Polícies Locals, determinant els diferents nivells educatius exigibles per a cada categoria, sense que, en cap cas, el nivell pugui ser inferior a graduat escolar.
- d) Coordinar la formació professional de les Polícies Locals, mitjançant la creació d'Escoles de Formació de Comandaments i de Formació Bàsica.

Del règim estatutari de les Polícies de les Comunitats Autònomes

Article quaranta.

El règim estatutari dels Cossos de Policia de les Comunitats Autònomes vindrà determinat, de conformitat amb l'establert en l'article 149.1.18 de la Constitució, pels principis generals del títol I d'aquesta Llei, per l'establert en aquest capítol i pel que disposin a aquest efecte els Estatuts d'Autonomia i la legislació de les Comunitats Autònomes, així com pels Reglaments específics de cada Cos.

Article quaranta-u.

1. Correspon als òrgans competents de cada Comunitat Autònoma, previ informe del Consell, al fet que es refereix l'article 48 d'aquesta Llei, la creació dels seus Cossos de Policia, així com la seva modificació i supressió en els casos en què així es prevegi en els respectius Estatuts d'Autonomia.
2. Els Cossos de Policia de les Comunitats Autònomes són Instituts armats de naturalesa civil, amb estructura i organització jerarquitzada.
3. En l'exercici de les seves funcions, els membres dels citats Cossos hauran de vestir l'uniforme reglamentari, excepte els casos excepcionals que autoritzin les Juntes de Seguretat.
4. Els membres dels Cossos de Policia de les Comunitats Autònomes estaran dotats dels mitjans tècnics i operatius necessaris per al compliment de les seves funcions, podent portar armes de foc. L'atorgament de la llicència d'armes competirà, en tot cas, al Govern de la Nació.

Article quaranta-dos.

Els cossos de policia de les comunitats autònomes només podran actuar en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma respectiva, excepte en situacions d'emergència, previ requeriment de les autoritats estatals.

No obstant això, quan exerceixin funcions de protecció d'autoritats públiques de la comunitat autònoma, podran actuar fora de l'àmbit territorial respectiu, prèvia autorització del Ministeri de l'Interior i, quan escaigui, comunicació a l'òrgan de govern de la comunitat autònoma corresponent, amb les condicions i requisits que es determinin reglamentàriament.

Article quaranta-tres.

1. Els Comandaments dels Cossos de Policia de les Comunitats Autònomes es designaran per les Autoritats competents de la Comunitat Autònoma, entre Caps, Oficials i Comandaments de les Forces Armades i de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.

2. Durant la seva permanència en la Policia de la Comunitat Autònoma, aquests Caps, Oficials i Comandaments passaran a la situació que reglamentàriament correspongui en la seva Arma o Cos de procedència, al com podran reintegrar-se a qualsevol moment que ho sol·licitin.

3. Un percentatge de les vacants dels citats llocs de comandament podrà ser cobert, mitjançant promoció interna, entre els membres del propi Cos de Policia de la Comunitat Autònoma, en el nombre, amb les condicions i requisits que determinin el Consell al fet que es refereix l'article 48 d'aquesta Llei.

4. Els Comandaments dels Cossos de Policia de les Comunitats Autònomes hauran de realitzar, una vegada designats i abans de la seva adscripció, un curs d'especialització homologat pel Ministeri de l'Interior per al comandament peculiar d'aquests Cossos.

Article quaranta-quatre.

La selecció, l'ingrés, la promoció i formació dels membres dels Cossos de Policia de les Comunitats Autònomes es regularà i organitzarà per les respectives Comunitats Autònomes, sense perjudici de l'establert en els respectius Estatuts.

TÍTOL IV

De la col·laboració i coordinació entre l'Estat i les Comunitats Autònomes

CAPÍTOL I

De la col·laboració entre les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat i els Cossos de policia de les Comunitats Autònomes

Article quaranta-cinc.

Els membres de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat i dels Cossos de Policia de les Comunitats Autònomes hauran de prestar-se mutu auxili i informació recíproca en l'exercici de les seves funcions respectives.

Article quaranta-sis.

1. Quan les Comunitats Autònomes que, segons el seu Estatut, puguin crear Cossos de Policia no disposin dels mitjans suficients per a l'exercici de les funcions previstes en l'article 38.1 i 2.c) de la present Llei, podran recaptar, a través de les Autoritats de l'Estat l'auxili de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat, corresponent en aquest cas a les Autoritats governatives estatals la determinació de la manera i forma de prestar l'auxili sol·licitat. En cas de considerar-se procedent la seva intervenció, les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat actuaran sota el comandament dels seus Caps naturals.

2. En la resta dels casos, quan en la prestació d'un determinat servei o en la realització d'una actuació concreta concorrin, simultàniament, membres o Unitats de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat i de la Policia de la Comunitat Autònoma, seran els Comandaments dels primers els que assumeixin l'adreça de l'operació.

CAPÍTOL II

De l'adscripció d'Unitats del Cos Nacional de Policia a les Comunitats Autònomes

Article quaranta-set.

Les Comunitats Autònomes incloses a l'apartat 2 de l'article 37 de la present Llei, podran sol·licitar del Govern de la Nació, a través del Ministeri de l'Interior, per a l'exercici de les funcions previstes en l'article 38.1 d'aquella, l'adscripció d'Unitats del Cos Nacional de Policia.

Les condicions d'aquesta adscripció es determinaran en acords administratius de col·laboració de caràcter específic, que hauran de respectar, en tot cas, els següents principis:

- L'adscripció haurà d'afectar a Unitats operatives completes i no a membres individuals del citat Cos.
- Les Unitats adsrites dependran, funcionalment, de les Autoritats de la Comunitat Autònoma, i orgànicament del Ministeri de l'Interior.
- Aquestes Unitats actuaran sempre sota el comandament dels seus Caps naturals.
- A qualsevol moment podran ser reemplaçades per unes altres, a iniciativa de les Autoritats estatals, sentides les Autoritats de la Comunitat Autònoma.

CAPÍTOL III

Dels òrgans de coordinació

Article quaranta-vuit.

1. Per garantir la coordinació entre les polítiques de seguretat pública de l'Estat i de les Comunitats Autònomes es crea el Consell de Política de Seguretat, que estarà presidit pel Ministre de l'Interior i integrat pels Consellers d'Interior o Governació de les Comunitats Autònomes i per un nombre igual de representants de l'Estat designats pel Govern de la Nació.

2. El Consell de Política de Seguretat exercirà les següents competències:

- Aprovar els plans de coordinació en matèria de seguretat i d'infraestructura policial.
  - Informar les plantilles dels Cossos de Policia de les Comunitats Autònomes i les seves modificacions. El Consell podrà establir el nombre màxim dels efectius de les plantilles.
  - Aprovar directives i recomanacions de caràcter general.
  - Informar les disposicions que dictin les Comunitats Autònomes, en relació amb els seus propis Cossos de Policia, així com la de creació d'aquests.

  - Informar els convenis de cooperació, en matèria de seguretat entre l'Estat i les Comunitats Autònomes.
  - Les altres que li atribueixi la legislació vigent.
3. Per al seu adequat funcionament el Consell de Política de Seguretat elaborarà un Reglament de règim interior que serà aprovat pel mateix.

Article quaranta-nou.

1. Dins del Consell de Política de Seguretat funcionarà un Comitè d'Experts integrat per vuit representants, quatre de l'Estat i quatre de les Comunitats Autònomes, designats aquests últims anualment pels membres del Consell de Política de Seguretat que representin a les Comunitats Autònomes. Aquest Comitè tindrà la missió d'assessorar tècnicament a aquell i preparar els assumptes que posteriorment vagin a ser debatuts en el Ple del mateix i amb caràcter específic:

- Elaborar i proposar fórmules de coordinació.
- Preparar acords de cooperació.
- Proposar programes de formació i perfeccionament de les Polícies.
- Elaborar plans d'actuació conjunta.

2. El Reglament de règim interior del Consell de Política de Seguretat determinarà les normes de composició i funcionament del Comitè d'Experts.

Article cinquanta.

1. En les Comunitats Autònomes que disposin de Cossos de Policia propis podrà constituir-se una Junta de Seguretat, integrada per igual nombre de representants de l'Estat i de les Comunitats Autònomes, amb la missió de coordinar l'actuació de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat i dels Cossos de Policia de la Comunitat Autònoma, en els termes que reglamentàriament es determinin.

2. La Junta de Seguretat serà l'òrgan competent per resoldre les incidències que poguessin sorgir en la col·laboració entre els membres de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat i dels Cossos de Policia de la Comunitat Autònoma a aquest efecte, les Autoritats competents de les Comunitats Autònomes i els Governadors civils hauran d'informar periòdicament a aquesta Junta sobre les deficiències que s'observin en la coordinació, mutu auxili i informació recíproca entre aquells, indicant les mesures oportunes per corregir els problemes suscitats.

TÍTOL

V De les Polícies Locals

Article cinquanta-u.

1. Els municipis podran crear cossos de policia propis, d'acord amb el previst en la present llei, en la Llei de Bases de Règim Local i en la legislació autonòmica.
2. En els municipis on no existeixi policia municipal, les comeses d'aquesta seran exercits pel personal que exerceixi funcions de custòdia i vigilància de béns, serveis i instal·lacions, amb la denominació de guardes, vigilants, agents, agutzils o anàlegs.
3. Aquests cossos només podran actuar en l'àmbit territorial del municipi respectiu, excepte en situacions d'emergència i previ requeriment de les autoritats competents.

No obstant això, quan exerceixin funcions de protecció d'autoritats de les corporacions locals, podran actuar fora del terme municipal respectiu, amb autorització del Ministeri de l'Interior o de la corresponent autoritat de la comunitat autònoma que compti amb cos de policia autonòmica, quan desenvolupin íntegrament aquestes actuacions en l'àmbit territorial d'aquesta comunitat autònoma.

Article cinquanta-dos.

1. Els Cossos de Policia Local són Instituts armats, de naturalesa civil amb estructura i organització jerarquitzada, regint-se, quant al seu règim estatutari, pels principis generals dels capítols II i III del títol I i per la secció quarta del capítol IV del títol II de la present Llei, amb adequació que exigeixi la dependència de l'Administració corresponent, les disposicions dictades sobre aquest tema per les Comunitats Autònomes i els Reglaments específics per a cada cos i altres normes dictades pels corresponents Ajuntaments.
2. Pel que fa a l'exercici dels drets sindicals, i en atenció a l'especificitat de les funcions d'aquests Cossos, els serà aplicable la Llei que es dicti en compliment de l'establert en la disposició addicional segona, apartat 2, de la Llei Orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de Llibertat Sindical.
3. Serà també d'aplicació als membres d'aquests Cossos el que es disposa, respecte als Cossos de Policia de les Comunitats Autònomes, en l'article 41.3 de la present Llei; si bé la facultat que en el mateix s'atribueix a les Juntes de Seguretat correspondrà al Governador Civil respectiu.

Article cinquanta-tres.

1. Els Cossos de Policia Local hauran d'exercir les següents funcions:
  - a) Protegir a les Autoritats de les Corporacions Locals, i vigilància o custòdia dels seus edificis i instal·lacions.
  - b) Ordenar, senyalitzar i dirigir el tràfic en el casc urbà, d'acord amb l'establert en les normes de circulació.
  - c) Instruir atestats per accidents de circulació dins del casc urbà.

d) Policia Administrativa, quant a les Ordenances, Bàndols i altres disposicions municipals dins de l'àmbit de la seva competència.

i) Participar en les funcions de Policia Judicial, en la forma establerta en l'article 29.2 d'aquesta Llei.

f) La prestació d'auxili, en els casos d'accident, catàstrofe o calamitat pública, participant, en la forma prevista en les Lleis, en l'execució dels plans de Protecció Civil.

g) Efectuar diligències de prevenció i quantes actuacions tendeixin a evitar la comissió d'actes delictius en el marc de col·laboració establert en les Juntes de Seguretat.

h) Vigilar els espais públics i col·laborar amb les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat i amb la Policia de les Comunitats Autònomes en la protecció de les manifestacions i el manteniment de l'ordre en grans concentracions humanes, quan siguin requerits per a això.

i) Cooperar en la resolució dels conflictes privats quan siguin requerits per a això.

2. Les actuacions que practiquin els Cossos de Policia Local en l'exercici de les funcions previstes en els apartats c) i g) precedents hauran de ser comunicades a les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat competents.

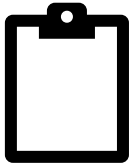
3. En els municipis de gran població i a les Ciutats amb Estatut d'Autonomia podrà assignar-se, pel Ple de la Corporació o per les seves respectives Assemblees, a l'exercici exclusiu de les funcions previstes en el paràgraf b) de l'apartat 1 a part dels funcionaris pertanyents a les mateixes, que tindran la consideració d'agents de l'autoritat, subordinats als membres dels respectius Cossos de Policia Local, sense integrar-se en les Forces i Cossos de Seguretat i de manera que això no comporti un increment en el nombre d'efectius ni en els costos de personal.

Els funcionaris integrants dels Cossos referits en el paràgraf anterior es regiran per les normes contingudes en la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de Mesures per a la Reforma de la Funció Pública, i les altres normes que es dictin en desenvolupament i aplicació de la mateixa.

Article cinquanta-quatre.

1. En els municipis que tinguin Cos de Policia propi, podrà constituir-se una Junta Local de Seguretat, que serà l'òrgan competent per establir les formes i procediments de col·laboració entre els membres de les Forces i Cossos de Seguretat en el seu àmbit territorial.

2. La constitució d'aquestes Juntes i la seva composició es determinarà reglamentàriament. La presidència correspondrà a l'Alcalde, tret que concorregués a les seves sessions el Governador civil de la província, en aquest cas, la presidència serà compartida amb aquest.

2.- La Llei 16/1991 de 10 de juliol de policies locals

Títol 1

De les policies locals i de llurs funcions

Capítol 1 Disposicions generals

Article 1

-1 Aquesta Llei s'aplica a tots els cossos de policia que depenen dels municipis de Catalunya, denominats genèricament "policies locals".

-2 Els municipis que no disposin de policia local es poden dotar de guàrdies, vigilants, agents, algutzirs o similars perquè exerceixin les funcions a què es refereix l'article 13. El conjunt d'aquest personal rep en l'àmbit de Catalunya la denominació genèrica de "vigilants".

-3 El servei que competeix a les policies locals ha d'ésser prestat directament per les corporacions locals respectives, que no poden constituir òrgans especials de gestió ni aprovar la concessió, l'arrendament ni cap altra forma de gestió indirecta del servei.

Article 2

-1 Les policies locals són instituts armats de naturalesa civil amb estructura i organització jerarquizades.

-2 S'entén per "policies locals" els cossos amb competències, funcions i serveis relatius a policia i seguretat ciutadana que depenen dels municipis.

-3 No obstant el que disposen els apartats 1 i 2, les policies locals, per raons de tradició històrica, sempre que ho acordi la corporació local respectiva, poden rebre també la denominació específica de "policia municipal" o de "guàrdia urbana".

Article 3

-1 Hi pot haver policia local en els municipis de més de deu mil habitants.

-2 En els municipis de menys de deu mil habitants hi pot haver policia local si n'acorda la creació la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació local corresponent i ho autoritza el Conseller de Governació, amb informe previ de la Comissió de Coordinació de les Polícies Locals.

Article 4

-1 La policia local de cada municipi s'ha d'integrar en un cos únic, sens perjudici de l'organització interna que s'adopti per reglament.

-2 El comandament de la policia local és exercit per l'alcalde, el qual pot delegar les atribucions corresponents, d'acord amb la normativa vigent.

-3 El comandament immediat de la policia local correspon al cap del cos.

Article 5

-1 L'àmbit d'actuació de les policies locals és constituït pel territori del municipi corresponent.

-2 Les policies locals només poden actuar fora de llur àmbit territorial en situacions d'emergència i amb l'autorització prèvia de les autoritats competents. S'ha de donar compte d'aquestes actuacions al Departament de Governació.

Article 6

Abans de prendre possessió del càrrec, els policies locals han de jurar o prometre acatar la Constitució, com a norma fonamental de l'Estat, i respectar i observar l'Estatut d'Autonomia, com a norma institucional bàsica de Catalunya.

Article 7

En l'exercici de llurs funcions, els policies locals gaudeixen a tots els efectes de la condició d'agents de l'autoritat.

Capítol 2

L'armament i l'uniforme

Article 8

-1 Els policies locals, com a integrants d'un institut armat, han de dur l'armament reglamentari que se'ls assigni. Així mateix, han de disposar dels altres mitjans tècnics i operatius necessaris per al compliment de llurs funcions.

-2 L'alcalde ha de determinar, en forma motivada, les circumstàncies i els serveis en què no s'han de dur armes de foc.

-3 Els vigilants a què es refereix l'article 1.2 no poden dur armes de foc.

Article 9

-1 Els policies locals estan obligats a dur l'uniforme reglamentari, que només pot ésser utilitzat per al compliment del servei.

-2 No obstant el que disposa l'apartat 1, l'alcalde pot autoritzar que determinats serveis es prestin sense l'uniforme reglamentari, en els termes que estableix la legislació vigent; en qualsevol cas, els policies locals que actuïn sense l'uniforme reglamentari han de portar la documentació acreditativa de llur condició.

Capítol 3

Els principis d'actuació i les funcions

Article 10

-1 Els principis bàsics d'actuació dels policies locals són els següents:

Primer. Pel que fa a l'adequació a l'ordenament jurídic, els policies locals han de:

- a) Exercir llurs funcions amb respecte absolut a la Constitució, a l'Estatut d'Autonomia i a la resta de l'ordenament jurídic.
- b) Actuar, en el compliment de llurs funcions, amb absoluta neutralitat política i imparcialitat i, en conseqüència, sense fer cap discriminació per raó de naixença, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- c) Actuar amb integritat i dignitat i, en particular, abstenir-se de participar en qualsevol acte de corrupció i oposar-s'hi amb fermesa.
- d) Atenir-se, en llur actuació professional, als principis de jerarquia i de subordinació; en cap cas, però, l'obediència deguda no pot emparar ordres que comportin l'execució d'actes que constitueixin manifestament delictes o que siguin contraris a la Constitució, a l'Estatut o a les lleis.
- e) Col·laborar amb l'Administració de Justícia i auxiliar-la en els termes establerts per la llei. Segon. Pel que fa a les relacions amb la comunitat, els polícies locals han de:
  - a) Impedir, en l'exercici de llur actuació professional, qualsevol pràctica abusiva, arbitrària o discriminatòria que comporti violència física o moral.
  - b) Tenir en tot moment un tracte correcte i acurat amb els ciutadans, als quals han de procurar auxiliar i protegir sempre que les circumstàncies ho aconsellin o hi siguin requerits, i proporcionar-los informació completa i tan àmplia com sigui possible sobre les causes i la finalitat de totes les intervencions.
  - c) Actuar, en l'exercici de llurs funcions, amb la decisió necessària i sense retard, quan d'això depengui evitar un mal greu, immediat i irreparable, i regir-se, en fer-ho, pels principis de congruència, d'oportunitat i de proporcionalitat en la utilització dels mitjans a llur abast.
  - d) Utilitzar les armes només en les situacions en què hi hagi un risc racionalment greu per a la vida o la integritat física d'ells mateixos o de terceres persones i en les circumstàncies que puguin comportar un risc greu per a la seguretat ciutadana, i han de regir-se, en fer-ho, pels principis a què es refereix la lletra c).

Tercer. Pel que fa al tractament de detinguts, els polícies locals han de:

- a) Identificar-se degudament com a agents en el moment d'efectuar una detenció.
- b) Vetllar per la vida i la integritat física de les persones que estiguin detingudes o sota llur custòdia i respectar-ne els drets, l'honor i la dignitat.
- c) Complir i observar amb la diligència deguda els tràmits, els terminis i els requisits exigits per l'ordenament jurídic en la detenció d'una persona.

Quart. Pel que fa a la dedicació professional, els polícies locals han de portar a terme llurs funcions amb dedicació total, i han d'intervenir sempre, en tot moment i en tot lloc, estiguin o no estiguin de servei, en defensa de la llei i de la seguretat ciutadana.

Cinquè. Pel que fa al secret professional, els polícies locals han de guardar secret rigorós respecte a totes les informacions que coneguin per raó o en ocasió del

compliment de llurs funcions; no estan obligats a revelar les fonts d'informació, llevat que els ho imposin el compliment de llurs funcions o les disposicions legals.

-2 Els policies locals són responsables personalment i directament dels actes en què, en el compliment de llurs funcions, infringeixin o vulnerin, per acció o per omissió, les normes legals, les normes reglamentàries que regeixen llur professió i els principis enunciats a l'apartat 1, sens perjudici de la responsabilitat patrimonial que pugui correspondre a les administracions públiques.

Article 11

Corresponen a les policies locals, en llur àmbit d'actuació, les funcions següents:

- a) Protegir les autoritats de les corporacions locals i vigilar i custodiar els edificis, les instal·lacions i les dependències d'aquestes corporacions.
- b) Ordenar, senyalitzar i dirigir el trànsit en el nucli urbà, d'acord amb el que estableixen les normes de circulació.
- c) Instruir atestats per accidents de circulació esdevinguts dins el nucli urbà, en el qual cas han de comunicar les actuacions dutes a terme a les forces o els cossos de seguretat competents.
- d) Exercir de policia administrativa, a fi d'assegurar el compliment dels reglaments, de les ordenances, dels bans, de les resolucions i de les altres disposicions i actes municipals, d'acord amb la normativa vigent.
- e) Exercir de policia judicial, d'acord amb l'article 12 i amb la normativa vigent.
- f) Dur a terme diligències de prevenció i actuacions destinades a evitar la comissió d'actes delictuosos, en el qual cas han de comunicar les actuacions dutes a terme a les forces o els cossos de seguretat competents.
- g) Col·laborar amb les forces o els cossos de seguretat de l'Estat i amb la Policia Autònoma en la protecció de les manifestacions i en el manteniment de l'ordre en grans concentracions humanes quan siguin requerides a fer-ho.
- h) Cooperar en la resolució dels conflictes privats, quan siguin requerides a fer-ho.
- i) Vigilar els espais públics.
- j) Prestar auxili en accidents, catàstrofes i calamitats públiques, participant, d'acord amb el que disposen les lleis, en l'execució dels plans de protecció civil.
- k) Vetllar pel compliment de la normativa vigent en matèria de medi ambient i de protecció de l'entorn.
- l) Dur a terme les actuacions destinades a garantir la seguretat viària en el municipi.
- m) Qualsevol altra funció de policia i de seguretat que, d'acord amb la legislació vigent, els sigui encomanada.

Article 12

-1 Les funcions de policia judicial a què es refereix l'article 11.e) són les següents:

- a) Auxiliar els jutges, els tribunals i el ministeri fiscal en la investigació dels delictes i en el descobriment i la detenció dels delinqüents, quan siguin requerides a fer-ho.
- b) Practicar, per iniciativa pròpia o a requeriment de l'autoritat judicial, del ministeri fiscal o dels superiors jeràrquics, les primeres diligències de prevenció i de custòdia de detinguts i la prevenció i la custòdia dels objectes provinents d'un delicte o relacionats amb l'execució d'aquest, de les quals actuacions s'ha de donar compte, en els terminis establerts legalment, a l'autoritat judicial o al ministeri fiscal, d'acord amb la normativa vigent.

-2 Les funcions assenyalades per l'apartat 1 s'han de complir d'acord amb els principis de cooperació mútua i de col·laboració recíproca amb la resta de forces i cossos de seguretat.

Article 13

Els vigilants a què es refereix l'article 1.2 poden únicament acomplir les actuacions següents:

- a) Custodiar i vigilar béns, serveis, instal·lacions i dependències municipals.
- b) Ordenar i regular el trànsit dins el nucli urbà, d'acord amb les normes de circulació.
- c) Participar en les tasques d'auxili al ciutadà i de protecció civil, d'acord amb el que disposen les lleis.
- d) Vetllar pel compliment dels reglaments, de les ordenances, dels bans, de les resolucions i de les altres disposicions i actes municipals.

Títol 2

De la coordinació i de la col·laboració entre les policies locals

Capítol 1

La coordinació de les policies locals: definició i funcions

Article 14

Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per "coordinació" la determinació dels mitjans i dels sistemes de relació que fan possible l'acció conjunta de les policies locals, mitjançant les autoritats competents, de manera que s'aconsegueixi la integració de les actuacions particulars respectives dins el conjunt del sistema de seguretat ciutadana que els és confiat.

Article 15

-1 La coordinació de l'activitat de les policies locals es pot estendre, en tot cas, a les funcions següents:

- a) Promoure l'homogeneïtzació dels mitjans tècnics i la uniformitat dels altres elements comuns.

- b) Establir els instruments i els mitjans que facin possible un sistema d'informació recíproca.
- c) Assessorar en aquesta matèria les policies locals, en general, i els municipis que ho sol·licitin, en particular.
- d) Canalitzar la col·laboració eventual entre les diverses administracions públiques implicades a l'objecte d'atendre necessitats temporals o extraordinàries.
- e) Coordinar les actuacions en matèria de protecció civil.
- f) Establir les normes essencials d'estructura i d'organització interna a què s'han d'ajustar les policies locals i la normativa d'accés, de formació i de promoció de llurs membres.
- g) Dur a terme actuacions comunes amb l'objectiu de millorar la seguretat viària.

-2 Les funcions especificades per l'apartat 1 s'han de complir respectant en tot cas l'autonomia local i les competències dels municipis en matèria de policia local.

Capítol 2

La Comissió de Coordinació de les Polícies Locals i els altres òrgans col·legiats

Article 16

-1 La Comissió de Coordinació de les Polícies Locals és el màxim òrgan consultiu en matèria de coordinació i, a més de les competències que li assignen altres preceptes d'aquesta

Llei, li correspon, en tot cas, emetre informes sobre els projectes de coordinació que hagin d'ésser sotmesos a l'aprovació del Consell Executiu.

-2 La Comissió de Coordinació de les Polícies Locals és adscrita al Departament de Governació i és constituïda pels quinze membres següents:

- a) El Conseller de Governació, que n'és el president.
- b) Deu vocals en representació dels ajuntaments i quatre vocals en representació de la Generalitat.

-3 L'organització interna i les normes de funcionament de la Comissió de Coordinació de les Polícies Locals s'han d'establir per reglament.

Article 17

-1 Els municipis dotats de policia local que acordin de crear la Junta Local de Seguretat que preveu l'article 54 de la Llei Orgànica 2/1986, del 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat, hi poden integrar representants del Departament de Governació.

-2 La participació de representants del Departament de Governació en la Junta Local de Seguretat és preceptiva en els municipis en què hi ha una presència operativa de la Policia Autònoma.

Capítol 3

Abast de la coordinació

Article 18

Els tipus d'armes que han d'utilitzar les policies locals, les característiques dels dipòsits d'armes, les normes per a administrar-les i les mesures de seguretat necessàries per a evitar-ne la pèrdua, la sostracció o l'ús indegut s'han de determinar per reglament, amb l'informe previ de la Comissió de Coordinació de les Polícies Locals, d'acord amb la normativa vigent en matèria d'armament.

Article 19

-1 El Departament de Governació, amb l'acord previ de la Comissió de Coordinació de les Polícies Locals, ha d'establir les característiques comunes dels uniformes, les insígnies, els distintius, l'equip, els vehicles i els altres complements de les policies locals que puguin ésser uniformats.

-2 En tot cas, les mesures d'homogeneïtzació han d'ésser les necessàries per a garantir l'efectivitat operativa i la identificació pública dels policies locals, sens perjudici que cada municipi pugui afegir elements característics propis als complements a què es refereix l'apartat 1.

Article 20

-1 A l'objecte d'assolir el màxim nivell de coordinació, totes les corporacions locals que disposen de policia local o de vigilants han de trametre al Departament de Governació i fer pública, dins el primer trimestre de cada any, d'acord amb els criteris d'elaboració determinats per reglament, la documentació següent:

- a) La memòria dels serveis prestats l'any anterior.
- b) La dotació de recursos humans i materials.

-2 A fi de comprovar l'aplicació efectiva de la legislació de la Generalitat, el Departament de Governació pot sol·licitar als municipis informacions concretes sobre matèries relacionades amb les policies locals i amb els vigilants.

-3 Si els serveis prestats per la Policia Autònoma afecten funcions pròpies de la policia local, el responsable de la Policia Autònoma n'ha d'informar obligatòriament l'alcalde del municipi afectat.

Capítol 4

La col·laboració i la cooperació entre les policies locals

Article 21

-1 El Departament de Governació ha de crear serveis comuns d'utilització supramunicipal per al conjunt de les policies locals, entre els quals:

- a) Una xarxa de transmissions que enllaci totes les policies locals.
- b) Un banc de dades relatiu a les policies locals al qual puguin accedir, mitjançant sistemes informàtics, tots els ajuntaments.

-2 El Departament de Governació ha d'establir per reglament, amb l'informe previ de la Comissió de

Coordinació de les Polícies Locals, les normes per a la utilització dels serveis creats en virtut de l'apartat 1.

Article 22

El Departament de Governació ha d'assessorar els municipis que li ho demanin en relació amb les funcions, les activitats i els mitjans tècnics i operatius de les polícies locals.

Article 23

-1 Els municipis que no disposen de Policia Local poden establir convenis de cooperació amb el Departament de Governació per tal que la Policia Autònoma exerceixi, en l'àmbit d'aquells, a més de les funcions que li són pròpies les actuacions concretes i de cooperació, corresponents a les polícies locals.

-2 Els municipis que disposen de policia local poden sol·licitar al Departament de Governació el suport de la Policia Autònoma per als serveis temporals o concrets que, per raó del volum o de l'especialització, no puguin ésser assumits per la policia local respectiva.

-3 En casos de necessitat, els municipis limítrofs, amb l'autorització prèvia del Conseller de Governació, poden establir acords de cooperació entre llurs polícies.

Títol 3

De l'estructura i de l'organització de les polícies locals

Capítol 1

Les escales i les categories dels cossos de policia local

Article 24

-1 Els cossos de policia local s'estructuren en les escales i les categories següents:

- a) Escala superior, que comprèn les categories de superintendent, d'intendent major i d'intendent.
- b) Escala executiva, que comprèn la categoria d'inspector.
- c) Escala intermèdia, que comprèn les categories de sots-inspector i de sergent.
- d) Escala bàsica, que comprèn les categories de caporal i d'agent.

-2 Corresponen a les escales dels cossos de policia local els grups següents:

- a) A l'escala superior, el grup A.
- b) A l'escala executiva, el grup B.
- c) A l'escala intermèdia, el grup C.
- d) A l'escala bàsica, el grup D.

-3 Per a l'accés als grups que especifica l'apartat 2 s'exigeix, a més dels requisits que determina el capítol 2 del títol 4, estar en possessió de la titulació i dels coneixements lingüístics que estableix per als grups corresponents la normativa vigent sobre funció pública de l'Administració de la Generalitat.

Article 25

-1 Correspon als municipis d'aprovar la plantilla del cos de policia respectiu, que ha d'integrar tots els llocs de treball corresponents a cada categoria de personal, i d'adequar l'estructura del cos a les categories i les escales que estableix aquesta Llei.

-2 El Departament de Governació ha d'establir per reglament, amb l'informe previ de la Comissió de Coordinació de les Polícies Locals, els criteris per a determinar la categoria i el nombre dels càrrecs de comandament que, en funció del nombre d'agents o d'habitants o de les característiques del municipi, han d'integrar les plantilles corresponents de les policies locals, atenint-se en tot cas al que disposa l'apartat 3.

-3 La categoria de superintendent només es pot crear en els municipis que tenen més de dos-cents mil habitants i les categories d'intendent major i d'intendent només es poden crear en els municipis que tenen més de cent mil habitants.

En els municipis de menys de cent mil habitants es poden crear excepcionalment les categories d'intendent major i d'intendent, si el nombre d'agents hi excedeix de dos-cents cinquanta o de cent, respectivament, i les característiques especials del municipi ho aconsellen.

Capítol 2

El cap del cos de la policia local

Article 26

-1 El cap del cos de la policia local, sota el comandament de l'alcalde, o de la persona en qui aquest delegui, exerceix el comandament immediat del cos.

-2 És cap del cos el membre de la plantilla de major graduació; en cas d'igualtat, correspon a l'alcalde de fer el nomenament, d'acord amb els principis d'objectivitat, de mèrit, de capacitat i d'igualtat d'oportunitats. En tot cas, el cap del cos ha de pertànyer, com a mínim, a l'escala executiva.

-3 L'alcalde ha de designar entre els membres de major graduació la persona que ha de substituir el cap del cos en els casos d'absència d'aquest.

Article 27

Correspon al cap del cos:

- a) Dirigir, coordinar i supervisar les operacions del cos, i també les activitats administratives, per assegurar-ne l'eficàcia.
- b) Avaluar les necessitats de recursos humans i materials i formular les propostes pertinents.
- c) Transformar en ordres concretes les directrius dels objectius a assolir, rebudes de l'alcalde o del càrrec en qui aquest delegui.

- d) Informar l'alcalde, o el càrrec en qui aquest delegui, del funcionament del servei.
- e) Complir qualsevol altra funció que li atribueixi la reglamentació municipal del cos.

Títol 4

De l'accés i de la promoció

Capítol 1 Normativa aplicable

Article 28

Els policies locals són funcionaris de carrera dels ajuntaments respectius i es regeixen per la Llei Orgànica 2/1986, del 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat, per aquesta Llei i les disposicions que la despleguin, pels reglaments específics i les altres normes dictades pels ajuntaments i per la legislació vigent del règim local i de la funció pública de Catalunya.

Capítol 2

Règim d'accés a les policies locals

Article 29

-1 L'accés a la categoria d'agent es fa per oposició o per concurs-oposició, en convocatòria lliure, en la qual només poden prendre part els qui compleixen els requisits establerts per les bases de la convocatòria, requisits que han d'ésser, com a mínim, els següents:

- a) Ésser ciutadà espanyol, de conformitat amb les lleis vigents.
- b) Haver complert divuit anys i no passar de trenta abans que no fineixi el termini de presentació d'instàncies o, dins aquests límits, tenir l'edat compresa entre el mínim i el màxim fixats pel reglament del cos o per la convocatòria corresponent.
- c) Complir les condicions exigides per a exercir les funcions que els puguin ésser encomanades, d'acord amb el que determinen aquesta Llei, les disposicions que la despleguin i el reglament del cos.
- d) No estar inhabilitat per sentència ferma per a l'exercici de la funció pública ni haver estat separat del servei de cap administració pública mitjançant expedient disciplinari.

-2 S'han d'incloure en l'oposició, com a mínim, proves culturals, físiques, mèdiques i psicotècniques.

-3 És requisit indispensable, en tot cas, superar en l'oposició un curs selectiu a l'Escola de Policia de Catalunya, del qual queden exempts els aspirants que en la fase d'admissió aportin un diploma acreditatiu d'haver superat el curs bàsic de l'Escola de Policia de Catalunya.

-4 Les convocatòries, que s'han de publicar en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, vinculen l'Administració, els tribunals que han de puntuar les proves selectives i tothom que hi pren part.

Article 30

-1 L'accés a les categories de caporal, de sergent i de sots-inspector es fa per promoció interna, mitjançant concurs-oposició, entre els membres del cos que tinguin un mínim de dos anys d'antiguitat en la categoria immediatament inferior respectiva, que tinguin la titulació adequada i que hagin superat, o superin en el procés de selecció, el curs específic impartit per l'Escola de Policia de Catalunya.

-2 La corporació local pot ampliar la convocatòria als membres d'altres cossos de policia que compleixin les condicions que exigeix l'apartat 1.

Article 31

L'accés a les categories d'inspector, d'intendent, d'intendent major i de superintendent es fa per concurs-oposició lliure. Es pot reservar fins a un cinquanta per cent de les places de cada convocatòria per a la promoció interna dels membres del cos que tinguin un mínim de dos anys d'antiguitat en la categoria immediatament inferior respectiva, que tinguin la titulació adequada i que hagin superat, o superin en el procés de selecció, el curs específic impartit per l'Escola de Policia de Catalunya.

Article 32

-1 Els membres dels tribunals d'oposició i dels òrgans similars han d'ésser designats per la corporació, d'acord amb les normes següents:

- a) Un terç ha d'ésser integrat per membres o funcionaris de la mateixa corporació.
- b) Un altre terç ha d'ésser integrat per personal tècnic especialitzat en aquesta matèria.
- c) El terç restant ha d'ésser integrat per representants del Departament de Governació, entre els quals hi ha d'haver com a mínim un representant de l'Escola de Policia de Catalunya i un representant de la Direcció General de Seguretat Ciutadana.

-2 La regulació de la composició i el funcionament dels tribunals d'oposició i dels òrgans similars es regeix per la normativa general sobre funció pública aplicable a les corporacions locals.

Capítol 3

La carrera professional

Article 33

-1 L'Escola de Policia de Catalunya ha d'elaborar un pla de carrera professional que prevegi, d'acord amb la legislació vigent, la possibilitat d'equiparar les titulacions exigides per a l'accés a les diferents categories que estableix aquesta Llei. El pla de carrera professional ha d'ésser aprovat pel Consell Executiu, a proposta del Conseller de Governació i escoltada la Comissió de Coordinació de les Polícies Locals.

-2 A més d'elaborar el pla a què es refereix l'apartat 1, l'Escola de Policia de Catalunya ha d'organitzar cursos de perfeccionament, d'especialització i de promoció per als polícies locals, i pot promoure la col·laboració institucional de les universitats, del poder judicial, del ministeri fiscal, de la resta de forces i cossos de seguretat, de les Forces Armades i d'altres institucions, centres o establiments que interessin específicament per a les esmentades finalitats docents.

Títol 5

Del règim estatutari

Capítol 1 Disposicions generals

Article 34

Cada entitat local, d'acord amb les disposicions reglamentàries que es determinin, ha d'establir el règim de jornada, horari, vacances i permisos, per als membres de la policia local, que s'ha d'adaptar a les especificitats del servei del cos.

Article 35

-1 Els policies locals tenen dret a una remuneració justa en q uè es valori el nivell de formació, el règim d'incompatibilitats, la dedicació i el risc que comporta la professió, l'especificitat dels horaris de treball i l'estructura peculiar del cos. Aquesta remuneració s'ha de compondre, com a mínim, d'una part corresponent a les retribucions bàsiques i d'una part corresponent a les complementàries.

-2 Les retribucions bàsiques han de tenir la mateixa estructura i una quantia idèntica que les que hi ha establertes en general per al personal al servei de la funció pública.

-3 Correspon al ple de la corporació local respectiva la fixació de les retribucions complementàries, tenint en compte els conceptes exposats en l'apartat 1, dins els límits que estableix la legislació vigent.

Article 36

Les situacions administratives dels policies locals es regulen d'acord amb la normativa aplicable als funcionaris locals, tenint sempre en compte les peculiaritats del cos a què pertanyen.

Article 37

La condició de policia local és incompatible amb l'exercici de cap altra activitat pública o privada, feta excepció de les activitats no incloses en la legislació reguladora de les incompatibilitats.

Article 38

Els policies locals no poden exercir el dret de vaga ni participar en accions substitutives d'aquest ni en actuacions concertades amb la finalitat d'alterar el funcionament normal dels serveis.

Article 39

Els policies locals estan acollits al mateix règim de previsió social que la resta de funcionaris de la corporació local a què pertanyen.

Article 40

-1 Les corporacions locals han d'assegurar als qui participen en els cursos de selecció per a l'accés a la categoria d'agent els ingressos econòmics corresponents als funcionaris en pràctiques i, quan accedeixin a l'Escola de Policia de Catalunya, mitjançant els processos selectius corresponents, la cotització a la Seguretat Social.

-2 La Generalitat ha d'establir i regular un sistema de beques per als policies locals que accedeixin com a alumnes a l'Escola de Policia de Catalunya.

Article 41

Les corporacions locals han de garantir la defensa jurídica necessària a llurs policies locals en les causes judicials que se segueixin contra aquests com a conseqüència d'actuacions dutes a terme en l'exercici de llurs funcions.

Capítol 2

La seguretat i la higiene en el treball

Article 42

-1 Les policies locals han de disposar dels mitjans i instal·lacions adequats per al desenvolupament de llur funció.

-2 Els membres de la policia local han de disposar d'una revisió mèdica anual.

-3 Les corporacions locals han d'adoptar les mesures necessàries per a la prevenció de malalties contagioses.

Capítol 3

La segona activitat

Article 43

-1 Els policies locals que segons dictamen mèdic o per raó de l'edat, que en cap cas pot ésser inferior a cinquanta-set anys, tenen disminuïda llur capacitat per a complir el servei ordinari passen a la situació de segona activitat, d'acord amb el que disposi el reglament municipal respectiu.

-2 Per regla general, els policies locals desenvolupen la segona activitat dins el mateix cos a què pertanyen, exercint altres funcions, d'acord amb llur categoria; si això no és possible, bé per manca de places, bé per motiu d'incapacitat pròpia, poden passar a prestar serveis complementaris adequats a llur categoria en altres llocs de treball de la mateixa corporació local.

-3 El pas a la situació de segona activitat no pot representar una disminució de les retribucions bàsiques ni del grau personal dels afectats.

Article 44

-1 El tribunal que ha d'emetre el dictamen mèdic a què es refereix l'article 43.1 s'ha de compondre de tres metges, un de designat per l'ajuntament, un de designat per l'interessat i un d'escollit per sorteig entre els facultatius del Servei Català de la Salut que tenen els coneixements idonis en relació amb el tipus d'afecció o de malaltia que pateix l'interessat.

-2 Els metges del tribunal poden ésser recusats per causes de parentiu amb l'interessat, fins al quart grau de consanguinitat o fins al segon grau d'afinitat, per amistat íntima o enemistat manifesta amb l'interessat o per falta de la idoneïtat requerida.

-3 El tribunal ha d'emetre el dictamen mèdic per majoria i l'ha d'elevat, acompanyat del parer del facultatiu que en discrepi, si s'escau, a l'òrgan municipal corresponent per tal que adopti la resolució pertinent, contra la qual es poden interposar els recursos que determina la legislació vigent en matèria de règim local.

Capítol 4

Les distincions i les recompenses

Article 45

-1 Els reglaments específics dels cossos de policia local poden establir un règim d'atorgament de distincions i de recompenses a llurs membres en determinats supòsits o circumstàncies.

-2 Les distincions i les recompenses han de constar en l'expedient personal del funcionari i poden ésser valorades com a mèrit en els concursos de provisió de llocs de treball.

Títol 6

Del règim disciplinari

Capítol 1

Les faltes i les sancions

Article 46

El règim disciplinari aplicable als policies locals és el que estableix aquesta Llei, sens perjudici de les responsabilitats civils o criminals en què puguin incórrer.

Article 47

Les faltes comeses pels policies locals en l'exercici de llurs funcions poden ésser molt greus, greus i lleus.

Article 48

Són faltes molt greus:

- a) L'incompliment del deure de fidelitat a la Constitució o a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya en l'exercici de les funcions.
- b) Tota actuació que signifiqui discriminació per raó de raça, sexe, religió, llengua, opinió, lloc de naixement, veïnatge o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- c) L'obstaculització de l'exercici de les llibertats públiques i dels drets sindicals.
- d) La inflicció de tortures, maltractaments o penes cruels, inhumanes o degradants, la instigació a cometre aquests actes o el fet de tolerar-los o col·laborar-hi, i també qualsevol actuació abusiva, arbitrària o discriminatòria que impliqui violència física o moral.
- e) Qualsevol conducta o actuació constitutiva de delictes dolosos.

- f) Qualsevol acte de prevaricació o suborn i el fet de no evitar-lo o no denunciar-lo.
- g) L'abandonament del servei.
- h) La insubordinació individual o col·lectiva envers les autoritats o els comandaments de qui es depèn, i la desobediència a les instruccions legítimes donades per aquests.
- i) La denegació d'auxili i la manca d'intervenció urgent en qualsevol fet en què l'actuació sigui obligada o convenient.
- j) La pèrdua de les armes i el fet de permetre'n la sostracció per negligència inexcusable.
- k) La participació en vagues, en accions substitutives d'aquestes o en actuacions concertades amb la finalitat d'alterar el funcionament normal dels serveis.
- l) La publicació o la utilització indeguda de secrets declarats oficials per llei o qualificats com a tals, i la violació del secret professional.
- m) La manca notòria de rendiment que comporti inhibició en el compliment de les tasques encomanades.
- n) L'incompliment de les normes sobre incompatibilitats.
- o) El fet de causar, per negligència o per mala fe, danys molt greus en el patrimoni i els béns de la corporació.
- p) L'ocultació o l'alteració d'una prova amb la finalitat de perjudicar o d'ajudar l'encausat.
- q) La falsificació, la sostracció, la simulació o la destrucció de documents del servei sota custòdia pròpia o de qualsevol altre funcionari.
- r) El fet d'embriagar-se o de consumir drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicòtropes durant el servei o habitualment i el fet de negar-se, en situació d'anormalitat física o psíquica evident, a les comprovacions tècniques pertinents.
- s) La conculcació dels drets dels detinguts o els presos custodiats i el fet de subministrar-los drogues tòxiques, estupefaents, substàncies psicòtropes o begudes alcohòliques.
- t) L'exhibició de l'arma reglamentària o dels distintius del càrrec sense cap causa que ho justifiqui i el fet de fer-ne un mal ús.
- u) La reincidència en la comissió de faltes greus.
- v) La manca de col·laboració manifesta amb els altres membres de les Forces o Cossos de Seguretat, en aquells casos en què s'hagi de prestar de conformitat amb la legislació vigent.

Article 49

Són faltes greus:

- a) La desobediència als superiors en l'exercici de les funcions i l'incompliment de les ordres rebudes.
- b) Les faltes de respecte o consideració greus i manifestes envers els superiors, els companys, els subordinats o els ciutadans.
- c) Els actes i les conductes que atempten contra el decor i la dignitat dels funcionaris, contra la imatge del cos i contra el prestigi i la consideració deguts a la corporació.
- d) El fet de causar, per negligència o per mala fe, danys greus en el patrimoni i els béns de la corporació.
- e) El fet d'originar enfrontaments en el servei o en el lloc de treball i el fet de prendre-hi part.
- f) L'incompliment de l'obligació de donar compte als superiors dels assumptes que aquests hagin de conèixer.
- g) L'incompliment del deure de reserva professional pel que fa als assumptes coneguts per raó de l'exercici de les funcions.
- h) La intervenció en un procediment administratiu si hi ha establerts legalment motius d'abstenció.
- i) L'actuació amb abús d'atribucions en perjudici dels ciutadans, si no constitueix una falta molt greu.
- j) El consum de begudes alcohòliques durant el servei i el fet de negar-se a les comprovacions tècniques pertinents.
- k) La pèrdua de les credencials i el fet de permetre'n la sostracció per negligència inexcusable.
- l) La manca d'assistència sense causa justificada.
- m) La reincidència en la comissió de faltes lleus.
- n) La pèrdua de les armes i el fet de permetre'n la sostracció per negligència simple.
- o) L'incompliment per negligència greu dels deures derivats de la pròpia funció.

Article 50

Són faltes lleus:

- a) La incorrecció envers els superiors, els companys, els subordinats o els ciutadans.
- b) El retard, la negligència i el descuit en el compliment de les funcions o de les ordres rebudes.
- c) La descurança en la presentació personal.

- d) La descurança en la conservació dels locals, del material i dels documents del servei, si no produeix perjudicis greus.
- e) L'incompliment de la jornada de treball sense causa justificada.
- f) La sol·licitud o la consecució de permuta de destinació o de canvi de serveis amb afany de lucre o amb falsedat de les condicions per a tramitar-la.
- g) El fet de prescindir del conducte reglamentari en formular qualsevol sol·licitud o reclamació, excepte en cas d'urgència o d'impossibilitat física.
- h) Les faltes repetides de puntualitat dins un mateix mes sense causa justificada.

Article 51

-1 Els policies locals que n'indueixin altres a fer actes o tenir conductes constitutius de falta disciplinària incorren en la mateixa responsabilitat; també hi incorren els comandaments que les toleren.

-2 Els policies locals que encobreixin les faltes molt greus i greus consumades incorren en una falta d'un grau inferior.

Article 52

-1 Les sancions imposables per les faltes tipificades en els articles 48, 49, 50 i 51 són les següents:

- a) La separació del servei.
- b) La suspensió de funcions, amb pèrdua de les retribucions corresponents.
- c) El trasllat a un altre lloc de treball.
- d) La deducció proporcional de les retribucions per faltes de puntualitat i assistència.
- e) L'amonestació.

-2 Per una falta molt greu s'ha d'imposar alguna de les sancions següents:

- a) La separació del servei.
- b) La suspensió de funcions, per més d'un any i menys de sis, amb pèrdua de les retribucions.

-3 Per una falta greu s'ha d'imposar alguna de les sancions següents:

- a) La suspensió de funcions, per més de quinze dies i menys d'un any, amb pèrdua de les retribucions.
- b) El trasllat a un altre lloc de treball.

-4 Per una falta lleu s'ha d'imposar alguna de les sancions següents:

- a) La suspensió de funcions, per un període d'un a quinze dies, amb pèrdua de les retribucions.
- b) El trasllat a un altre lloc de treball.

- c) La deducció proporcional de les retribucions, en el cas de les faltes de puntualitat i d'assistència lleus.
- d) L'amonestació.

Article 53

Per a graduar les sancions, a més de les faltes objectivament comeses, cal tenir en compte, d'acord amb el principi de proporcionalitat:

- a) La intencionalitat.
- b) La pertorbació dels serveis.
- c) Els danys i els perjudicis produïts a l'Administració o als administrats.
- d) La reincidència en la comissió de faltes.
- e) El grau de participació en la comissió o l'omissió.
- f) La transcendència per a la seguretat pública.

Capítol 2

El procediment disciplinari

Article 54

-1 No es poden imposar sancions per faltes greus o molt greus si no és en virtut d'un expedient instruït a aquest efecte; la tramitació de l'expedient s'ha de regir pels principis de sumarietat i de celeritat, però en cap cas no es pot causar indefensió. La sanció per faltes lleus pot ésser imposada sense cap altre tràmit que el d'audiència a l'interessat.

-2 Corresponen a l'alcalde, o a la persona en qui aquest delegui, la incoació de l'expedient disciplinari i el nomenament de l'instructor i, si escau, del secretari.

-3 La imposició de les sancions per faltes molt greus correspon a l'alcalde, excepte en el cas de la separació del servei, que és competència del ple de la corporació; la imposició de les sancions per faltes greus i lleus correspon també a l'alcalde, o a la persona en qui aquest delegui.

Article 55

A l'inici de la tramitació d'un procediment judicial o disciplinari instruït als policies locals, o durant aquesta, l'òrgan competent per a incoar-lo en la via administrativa pot acordar com a mesures preventives la suspensió provisional, el trasllat o l'adscripció a un lloc de treball intern, sense uniforme, sense arma ni credencial, del policia expedientat o processat. La resolució en què s'acordi d'imposar o de prorrogar les mesures preventives ha d'ésser motivada.

Article 56

-1 La suspensió provisional només es pot acordar inicialment per un termini d'un mes, finit el qual es pot prorrogar per un altre mes, i així successivament fins a un termini màxim de sis mesos, excepte que l'expedient, per causa imputable a l'expedientat, duri

més de sis mesos i fins que no es dicti una resolució definitiva com a conseqüència d'un procediment judicial penal.

-2 La suspensió provisional comporta, mentre dura, la pèrdua de les retribucions corresponents al complement específic i a les gratificacions per serveis extraordinaris. El temps de suspensió provisional es computa als efectes del compliment, si s'escau, de la sanció de suspensió de funcions.

-3 La durada del trasllat preventiu del policia expedientat no pot excedir de la durada de l'expedient disciplinari.

Article 57

La suspensió de funcions, ja sigui com a sanció, ja sigui com a mesura preventiva, a més de la privació temporal de l'exercici de les funcions, comporta la retirada temporal de l'arma i de la credencial reglamentàries, la prohibició de l'ús de l'uniforme, si escau, i la prohibició d'entrar a les dependències de la policia local sense autorització.

Capítol 3

L'extinció de la responsabilitat

Article 58

-1 La responsabilitat disciplinària s'extingeix pel compliment de la sanció, per mort, per indult, per amnistia i per la prescripció de la falta o de la sanció.

-2 Les faltes molt greus prescriuen al cap de sis anys, les greus al cap de dos anys i les lleus al cap d'un mes, a comptar de la data de comissió de la falta.

-3 Les sancions imposades per faltes molt greus prescriuen al cap de sis anys, les imposades per

faltes greus al cap de dos anys i les imposades per faltes lleus al cap d'un mes, a comptar de la data de notificació de les sancions.

Disposicions addicionals Primera

S'aplica a les policies locals, pel que fa a l'exercici dels drets sindicals, la Llei 9/1987, del 12 de juny, dictada en compliment de l'apartat 2 de la Disposició Addicional Segona de la Llei Orgànica 11/1985, del 2 d'agost, de Llibertat Sindical.

Segona

Per a complir el que estableix l'article 21 es poden utilitzar el pla d'informàtica i la xarxa de comunicacions informàtiques a què es refereix l'article 130.3 de la Llei 8/1987, del 15 d'abril, Municipal i de Règim Local de Catalunya.

Tercera

Les places dels vigilants de les corporacions que acompleixen tasques de policia han d'ésser considerades com a places a extingir en el cas que l'ajuntament creï un cos de policia local.

Quarta

-1 Els ajuntaments que per llurs circumstàncies especials vegin augmentada l'afluència de visitants durant l'època turística poden convocar places de policia en règim de funcionari interí, per un període màxim de sis mesos, amb les condicions següents:

- a) La previsió de consignació pressupostària i la inclusió en l'oferta d'ocupació pública.
- b) La convocatòria ha d'ésser publicada en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.
- c) Els aspirants han de superar proves selectives, entre les quals hi ha d'haver com a mínim una prova psicotècnica, una prova física i una revisió mèdica.
- d) Els qui superin les proves selectives han de seguir un curs de formació a l'Escola de Policia de

Catalunya, d'una duració de cent vint hores o de vint dies lectius.

-2 Els policies a què es refereix l'apartat 1 han de dur l'uniforme reglamentari i no poden dur armes de foc.

-3 Els policies a què es refereix l'apartat 1 han d'exercir les funcions que assignen a les policies locals les lletres

a), b), d), f), g), h), i), j) i k) de l'article 11, llevat de la protecció de les autoritats i de l'ordenació i la senyalització del trànsit.

Cinquena

La Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona han de subscriure un conveni que reguli la forma i les condicions en què l'Escola de Policia de Catalunya ha de substituir la Guàrdia Urbana de Barcelona en la prestació dels serveis de formació bàsica i de comandaments per als alumnes i els policies municipals del dit Ajuntament.

Sisena

Les corporacions locals poden incloure en el reglament propi de la policia local un comitè d'ètica policial nomenat per l'alcalde, el qual en serà el president.

Disposicions transitòries Primera

-1 Les categories existents en els cossos de policia local fins a l'entrada en vigor d'aquesta Llei s'equiparen a les categories que aquesta fixa segons les correspondències següents:

- a) Agent: agent.

- b) Caporal: caporal.
- c) Sergent: sergent.
- d) Suboficial: sots-inspector.
- e) Oficial, en plantilles de més de cent agents: intendent.
- f) Subinspector, en plantilles de més de dos-cents cinquanta agents: intendent major.
- g) Inspector, en plantilles de més de dos-cents cinquanta agents i en municipis amb una població de més de dos-cents mil habitants: superintendent.

-2 Els oficials, els subinspectors i els inspectors que hi ha actualment en plantilles que no compleixin

els requisits establerts per l'article 25.3, s'equiparen a les noves categories amb la consideració de places a extingir.

Segona

-1 La manca de les titulacions exigides per l'article 24.3 no comporta cap variació per als policies locals nomenats abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, els quals poden participar durant un termini de deu anys, a comptar d'aquesta entrada en vigor, en els concursos-oposició de promoció interna amb dispensa d'un grau del requisit de titulació, sempre que hagin superat o superin els cursos que a aquest efecte imparteixi l'Escola de Policia de Catalunya.

-2 Les corporacions locals disposen d'un termini de tres anys per complir el que estableix l'article 26.2 referent a l'obligatorietat de que el cap del cos pertanyi, com a mínim, a l'escala executiva.

Tercera

Els ajuntaments amb policia local a l'entrada en vigor d'aquesta Llei poden convocar en el termini d'un any, per una sola vegada, un concurs-oposició restringit per a l'accés a les places de policia local del personal de la corporació que durant més de tres anys hi hagi estat contractat per acomplir tasques de vigilància, que hi estigui prestant serveis en fer-se la convocatòria al qual falti més de deu anys per a la jubilació forçosa.

Quarta

El que disposa l'article 3.2 no s'aplica als municipis que ja tenen constituïdes les policies locals a l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Cinquena

L'Escola de Policia de Catalunya ha d'estudiar els cursos bàsics impartits per altres escoles de policia fins a la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei i, si escau, homologar-los.

Sisena

S'ha de determinar per reglament el sistema de mobilitat horitzontal dels policies locals entre els cossos de les diferents corporacions.

Disposició derogatòria

-1 Queda derogada la Llei 10/1984, del 5 de març, de Coordinació de les Polícies Locals; no obstant això, mentre no es dictin les disposicions reglamentàries que despleguin la present Llei, queda en vigor el Decret 255/1985, del 23 de juliol, regulador de la composició de les comissions que la dita Llei 10/1984 preveu.

-2 Queden derogats tots els preceptes de la Llei 8/1987, del 15 d'abril, Municipal i de Règim Local de Catalunya, que s'oposin a aquesta Llei.

Disposicions finals Primera

Sens perjudici de les remissions establertes legalment, s'autoritza el Govern de la Generalitat i, si escau, el Conseller de Governació perquè dictin les disposicions necessàries per al desplegament reglamentari d'aquesta Llei.

Segona

Les corporacions locals, en un termini de dos anys, a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, han d'aprovar el reglament específic del cos o, si ja en tenien, adequarlo als preceptes d'aquesta Llei i a les disposicions que la despleguin.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta Llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertoqui la facin complir.